

Briuselis, 2013 07 26
COM(2013) 570 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR AUDITO
RŪMAMS**

**EUROPOS SAJUNGOS KONSOLIDUOTOSIOS METINĖS ATASKAITOS – 2012
FINANSINIAI METAI**

TURINYSPsl.

KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ PASTABA	5
ES BIUDŽETAS: NUO PARENGIMO IKI ĮVYKDYMO PATVIRTINIMO	7
I DALIS. KONSOLIDUOTOSIOS FINANSINĖS ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS	11
Balansas	14
Finansinės veiklos ataskaita	15
Pinigų srautų ataskaita	16
Grynojo turto pokyčių ataskaita	17
Finansinių ataskaitų pastabos	18
II DALIS. SUVESTINĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS	89
ES biudžeto vykdymo rezultatai ir aiškinamosios pastabos	92
Suvestinės biudžeto vykdymo ataskaitos	103

KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ PASTABA

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos parengtos remiantis informacija, kurią institucijos ir įstaigos pateikė pagal Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento 148 straipsnio 2 dalį. Pareiškiu, kad ataskaitos parengtos pagal šio Finansinio reglamento IX antraštinę dalį, laikantis apskaitos principų, taisyklių ir metodų, nurodytų finansinių ataskaitų aiškinamosiose pastabose.

Iš šių institucijų ir įstaigų apskaitos pareigūnų gavau visą informaciją, kurios patikimumą patvirtino minėtieji pareigūnai ir kuri būtina ataskaitoms, kuriose nurodyti Europos Sąjungos turtas, įsipareigojimai ir biudžeto vykdymas, parengti.

Remdamasis šia informacija ir tokiomis patikromis, kurios, mano manymu, buvo būtinos Europos Komisijos ataskaitoms pasirašyti, patvirtinu, kad esu pagrįstai įsitikinęs, jog ataskaitose visais reikšmingais aspektais teisingai parodyti Europos Sąjungos finansinė būklė, operacijų rezultatai ir pinigų srautai.

[parašas]

Manfred Kraff

**Komisijos apskaitos
pareigūnas**

2013 m. liepos 24 d.

ES BIUDŽETAS: NUO PARENGIMO IKI ĮVYKDYMO PATVIRTINIMO

Europos Sąjungos (ES) konsoliduotosiose metinėse ataskaitose pateikta informacijos apie ES institucijų, agentūrų ir kitų įstaigų veiklą biudžeto ir kaupiamosios apskaitos požiūriu. Šios ataskaitos neapima valstybių narių metinių ataskaitų.

1. METINIS BIUDŽETAS

Iš ES biudžeto visoje Europos Sąjungoje finansuojama įvairių sričių politika ir programos. Remdamasi daugiamečių finansinėje programoje valstybių narių nustatytais prioritetais, Komisija vykdo specialias konkrečios srities programas, veiklą ir projektus. Gali būti remiami įvairiausi projektai: nuo švietimo projektų, kuriais skatinamas studentų ir mokytojų judumas, iki ūkininkams skirtų projektų, projektų, kuriais remiamos pelningos investicijos, dėl kurių sukuriama arba išlaikoma darbo vieta, projektų, kurių tikslas – gerinti ES darbuotojų darbo aplinką ir stiprinti išorės sienų kontrolę.

Per 90 % ES biudžeto skiriama finansuoti tokioms ES politikos ir veiklos sritims, dėl kurių susitarė visos valstybės narės. Veikla grindžiamu biudžeto sudarymu užtikrinamas tiesioginis metinio biudžeto ir ES politikos sričių ryšys. Pagal veiklos rūšis sudarytoje biudžeto nomenklatūroje aiškiai nurodomos ES politikos sritys ir bendra kiekvienai iš šių sričių skiriamų išteklių suma.

Politikos sritys yra suskirstytos į maždaug 200 veiklos rūšių, iš kurių daugiau nei 110 apima veiklos biudžeto išlaidų kategorijas ir todėl biudžeto nomenklatūroje atitinka biudžeto skyrius. Šios politikos sritys daugiausia yra susijusios su veikla, nes pagrindine pagal jas vykdoma veikla siekiama padėti trečiosioms šalims atitinkamose jų veiklos srityse. Tačiau kitos politikos sritys, pvz., „Koordinavimas ir teisinės konsultacijos“ ir „Biudžetas“, yra horizontalios ir užtikrina tinkamą Komisijos veikimą. Veikla organizuojama pagal bendrą konceptualią prioritetų nustatymo, planavimo, biudžeto sudarymo, stebėjimo ir atskaitomybės sistemą, kurios pagrindinis tikslas – skatinti veiksmingą, ekonomišką ir efektyvų išteklių naudojimą.

Komisijos parengtą biudžetą paprastai gruodžio mėn. viduryje svarsto Parlamentas ir Taryba, laikydamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnyje nustatytos procedūros.

2. KAIP FINANSUOJAMA ES?

ES finansavimą sudaro dviejų pagrindinių kategorijų įplaukos: nuosavi ištekliai ir įvairios įplaukos.

2.1 Nuosavų išteklių įplaukos

ES automatiškai gauna nuosavų išteklių įplaukas, kad galėtų finansuoti savo biudžetą nelaukdama vėlesnio nacionalinių valdžios institucijų sprendimo. Visa biudžetui finansuoti reikalingų nuosavų išteklių suma nustatoma iš visų išlaidų atėmus kitas įplaukas. Bendra nuosavų išteklių suma negali viršyti 1,23 % ES bendrųjų nacionalinių pajamų. Nuosavus išteklius galima suskirstyti į tradicinius nuosavus išteklius, nuosavus išteklius iš pridėtinės vertės mokesčio ir išteklius iš bendrųjų nacionalinių pajamų.

2.2 Įvairios įplaukos

Įvairios įplaukos, gaunamos iš ES veiklos, paprastai sudaro mažiau nei 10 % visų įplaukų. Tai, pavyzdžiui, įplaukos iš konkurencijos bylų baudų ir įplaukos, gautos įvykdžius vykdomuosius raštus sumoms išieškoti, skirtus privačiojo ir viešojo sektoriaus skolininkams, kiek tai susiję su ES projektų valdymu. Šiai kategorijai taip pat priklauso Teisingumo Teismo paskirti baudų mokėjimai valstybėms narėms, nevykdančioms priimto sprendimo. Už bet kokią laiką nesumokėtą skolą skaičiuojami delspinigiai. Kai trečiųjų šalių, išskyrus valstybes nares, skolos lieka nesumokėtos, Komisija (ir Taryba) gali priimti sprendimus nustatyti mokėjimo prievolę, kurie yra tiesiogiai vykdytini pagal vykdomo teritorijoje galiojančio civilinio proceso taisykles. Įsipareigojimų nevykdantiems skolininkams taikomos skolų išieškojimo procedūros, kurias vykdo Europos Komisijos teisės tarnyba, padedama išorės teisės firmų.

3. KAIP VALDOMAS IR NAUDOJAMAS ES BIUDŽETAS?

3.1 Pirminės veiklos išlaidos

ES veiklos išlaidos priskiriamos įvairioms finansinės programos išlaidų kategorijoms ir gali būti įvairių rūšių, atsižvelgiant į tai, kaip pinigai išmokami ir valdomi. 2012 m. ataskaitose Komisija išlaidas klasifikuoja toliau nurodyta tvarka.

Tiesioginis centralizuotas valdymas: taikomas tais atvejais, kai biudžetą tiesiogiai vykdo Komisijos tarnybos.

Netiesioginis centralizuotas valdymas: taikomas tais atvejais, kai Komisija biudžeto vykdymo užduotis paveda ES arba nacionalinės teisės subjektams, kaip antai ES viešosios teisės įstaigoms arba viešąsias paslaugas teikiančioms įstaigoms.

Decentralizuotas valdymas: taikomas tais atvejais, kai Komisija tam tikras biudžeto vykdymo užduotis perduoda trečiosioms šalims.

Pasidalijamasis valdymas: pagal šį valdymo metodą biudžeto vykdymo užduotys perduodamos valstybėms narėms. Didžioji išlaidų dalis valdomos pagal šį metodą, kuris taikomas tokioms sritims kaip žemės ūkio išlaidos ir struktūriniai veiksmai.

Jungtinis valdymas: pagal šį metodą Komisija tam tikras biudžeto vykdymo užduotis paveda tarptautinėms organizacijoms.

Ši klasifikacija pasikeis 2014 m., kai įsigalios atnaujintas Finansinis reglamentas.

3.2 Komisijos finansų pareigūnai

Komisijos narių kolegija prisiima bendrą politinę atsakomybę, tačiau faktiškai pati nevykdo jai suteiktų biudžeto vykdymo įgaliojimų. Kiekvienais metais ji šias užduotis perduoda atskiriems ES institucijų tarnautojams, kurie atsiskaito Kolegijai ir kuriems taikomi Finansinis reglamentas ir Tarnybos nuostatai. Šie darbuotojai – paprastai generaliniai direktoriai ir tarnybų vadovai – yra vadinami įgaliojaisiais leidimus suteikiančiais pareigūnais. Jie savo ruožtu biudžeto vykdymo užduotis gali perduoti perįgaliojiesiems leidimus suteikiantiems pareigūnams.

Leidimus suteikiantys pareigūnai atsako už visą valdymo procesą, pradedant tuo, ką reikia padaryti, norint pasiekti institucijos nustatytus politikos tikslus, ir baigiant veiklos valdymu, kiek tai susiję su biudžetu ir pačia veikla, įskaitant teisinių įsipareigojimų patvirtinimą, veiklos rezultatų stebėjimą, mokėjimų atlikimą ir prireikus lėšų susigrąžinimą. Patikimas finansų valdymas ir tinkama atskaitomybė kiekvienoje tarnyboje užtikrinama atskiriant valdymo kontrolę (už kurią atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai) nuo vidaus audito ir reikalavimų laikymosi kontrolės, taikant aiškius vidaus kontrolės standartus (parengtus pagal tarptautinius standartus), vykdant *ex ante* ir *ex post* patikras, nepriklausomą vidaus auditą remiantis rizikos įvertinimu ir už veiklą reguliariai atsiskaitant atskiriems Komisijos nariams.

Kiekvienas leidimus suteikiantis pareigūnas turi parengti metinę veiklos, už kurią jis atsakingas, ataskaitą. Šioje ataskaitoje jis atsiskaito už politikos srities rezultatus ir pateikia pagrįstą patikinimą, kokį jis gali pateikti, kad jo ataskaitoje apibūdintai veiklai skirti išteklių buvo panaudoti pagal paskirtį ir laikantis patikimo finansų valdymo principų ir kad taikomos kontrolės procedūros teikia reikiamas garantijas dėl susijusių operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Remdamasi Finansinio reglamento 66 straipsniu Komisija priima metinių veiklos ataskaitų suvestinę, bendrą vidaus auditoriaus nuomonę, kuria Komisija prisiima bendrą politinę atsakomybę už ES biudžeto valdymą pagal SESV 317 straipsnį. Suvestinė ir metinės veiklos ataskaitos skelbiamos http://ec.europa.eu/atwork/planning-and-preparing/synthesis-report/index_lt.htm.

Apskaitos pareigūnas vykdo leidimus suteikiančių pareigūnų parengtus mokėjimo pavedimus ir vykdomuosius raštus sumoms išieškoti. Jis taip pat yra atsakingas už institucijos išdo valdymą, apskaitos taisyklių ir metodų nustatymą, apskaitos sistemų tvirtinimą, apskaitos tvarkymą ir metinių ataskaitų rengimą. Be to, apskaitos pareigūnas turi pasirašyti metines ataskaitas, pareikšdamas, kad jose visais reikšmingais aspektais teisingai parodyti finansinė būklė, operacijų rezultatai ir pinigų srautai.

3.3 Įsipareigojimas naudoti ES biudžetą

Prieš prisiimant teisinį įsipareigojimą (pavyzdžiui, sudarant sutartį arba dotacijos susitarimą) su trečiąja šalimi, į metinį biudžetą turi būti įtraukta biudžeto eilutė, pagal kurią būtų galima vykdyti atitinkamą veiklą. Biudžeto eilutėje taip pat turi būti pakankamai lėšų išlaidoms padengti. Jeigu tenkinamos šios sąlygos, reikiamos lėšos turi būti rezervuojamos biudžete kaip apskaitos sistemos biudžetinis įsipareigojimas.

Kol leidimus suteikiantis pareigūnas nepatvirtino teisinio įsipareigojimo, iš ES biudžeto negalima naudoti jokių pinigų.

Patvirtintas biudžetinis įsipareigojimas įtraukiamas į biudžeto apskaitos sistemą ir asignavimai atitinkamai panaudojami. Tačiau tai neturi poveikio finansinėms ataskaitoms (arba didžiajai knygai), nes dar nėra išlaidų.

3.4 Mokėjimų atlikimas

3.4.1 Bendrosios taisyklės

Kol už atitinkamą operaciją atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nepatvirtina biudžetinio įsipareigojimo, mokėjimų atlikti negalima. Kai mokėjimas patvirtinamas apskaitos sistemoje, atliekamas pervedimas į gavėjo sąskaitą. Per metus Komisija atlieka daugiau nei 1,8 mln. mokėjimų. Komisija yra SWIFT (Pasaulinės tarpbankinių finansinių telekomunikacijų organizacijos) narė.

3.4.2 Išankstinis finansavimas, išlaidų ataskaitos ir išlaidų tinkamumas

Išankstinis finansavimas – tai mokėjimas, kuriuo gavėjui suteikiamas pinigų avansas, t. y. pradinės lėšos. Šios lėšos gali būti padalytos į kelis mokėjimus per konkrečiame teisinio įsipareigojimo dokumente nustatytą laikotarpį. Pradinės lėšos arba avansas yra naudojami tuo tikslu, kuriam buvo suteikti teisinio įsipareigojimo dokumente nustatytu laikotarpiu, arba turi būti gražinti, t. y. jei pagalbos gavėjas nepatiria tinkamų finansuoti išlaidų, jis privalo ES gražinti išankstinio finansavimo sumą. Todėl sumokėta išankstinio finansavimo suma nėra laikoma galutinėmis išlaidomis tol, kol nėra laikomasi atitinkamų sąlygų, ir atliekant pradinį mokėjimą ES balanse priskiriama turtui. Kai patvirtinamos tinkamos finansuoti išlaidos ir gaunamos gražinamos sumos, išankstinio finansavimo suma sumažinama (visiškai arba iš dalies).

Praėjus tam tikram laikui po išankstinio finansavimo mokėjimo, atitinkama ES įstaiga gauna prašymą kompensuoti išlaidas, kad būtų pateisinta, kaip gavėjas, vykdydamas teisinį įsipareigojimą, išleido išankstinio finansavimo sumą. Kaip dažnai per metus siunčiami prašymai kompensuoti šias išlaidas, priklauso nuo finansuojamos veiklos rūšies ir sąlygų; jie nebūtinai gaunami iki metų pabaigos.

Tinkamumo kriterijai apibrėžiami pagrindiniame teisės akte, kvietimuose teikti paraiškas, kituose dotacijų gavėjams skirtuose informaciniuose dokumentuose ir (arba) dotacijos susitarimų arba sprendimų dėl dotacijos skyrimo sąlygose. Po analizės tinkamos finansuoti sumos priskiriamos išlaidoms, o gavėjui pranešama, jei yra netinkamų finansuoti sumų.

4. Skolinimosi ir skolinimo veikla

ES sutartimi pagrįstais pagrindiniais teisės aktais ES suteikiama teisė priimti skolinimosi programas, kad būtų galima mobilizuoti valstybėms narėms ir ne valstybėms narėms finansiškai remti reikalingus finansinius išteklius. Šiuo metu Europos Komisija ES vardu vykdo tris pagrindines programas – Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonės, mokėjimų balanso priemonės ir makrofinansinės pagalbos priemonės, pagal kurias ji gali skirti paskolas ir jas finansuoti, kapitalo rinkose išleisdama skolos priemones, arba su finansų įstaigomis. Kadangi lėšų rinkimas yra kompensacinė operacija, ES biudžetui nėra tiesioginio poveikio, tačiau teisiniu požiūriu ES privalo ir toliau tvarkyti skolas.

5. ES biudžeto apsauga: finansinės pataisos ir lėšų susigrąžinimas

Finansiniame reglamente ir kituose galiojančiuose teisės aktuose, visų pirma susijusiuose su žemės ūkio ir sanglaudos politika, nustatyta teisė tikrinti išlaidas praėjus keleriems metams nuo to, kai jos buvo patirtos. Nustačius klaidų, pažeidimų arba sukčiavimo atvejų, lėšos susigrąžinamos arba atliekamos finansinės pataisos. Klaidų, pažeidimų arba sukčiavimo atvejų nustatymas ir jų ištaisymas yra paskutinis kontrolės sistemų veiklos etapas ir esminis dalykas, įrodantis, kad finansų valdymas yra patikimas.

Dotacijų atveju biudžeto išlaidų tinkamumą tikrina atitinkamos ES tarnybos arba – pasidalijamojo valdymo atveju – valstybės narės, remdamosi galiojančiuose teisės aktuose arba kiekvienos dotacijos sąlygose numatytais patvirtinamaisiais dokumentais. Siekiant optimizuoti kontrolės sistemų sąnaudų ir teikiamos naudos santykį, paskutinių prašomų sumų, valdomų tiesioginiu centralizuotu būdu, patvirtinamieji dokumentai paprastai tikrinami daug nuodugniau nei tarpinių prašomų sumų, todėl galima nustatyti tarpinių mokėjimų klaidų, kurios ištaisomos koreguojant galutinį mokėjimą. Be to, ES ir (arba) valstybė narė privalo tikrinti patvirtinamųjų dokumentų duomenų teisingumą atlikdamos patikras pareiškėjo patalpose finansuojamos veiklos vykdymo metu ir (arba) vėliau (*ex post*). Galiojančiuose teisės aktuose numatyta įvairių procedūrų, kurios taikomos, Komisijai ir valstybėms narėms nustačius klaidų, pažeidimų arba sukčiavimo atvejų – išsamesnės informacijos pateikta finansinių ataskaitų **6** pastaboje.

6. FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ

ES metines ataskaitas sudaro dvi atskiros, bet susijusios dalys:

- a) finansinės ataskaitos;
- b) biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose pateikiama išsami informacija apie biudžeto vykdymą.

Komisija priima metines ataskaitas ir jas teikia Audito Rūmams, kad jie atliktų auditą, ir galiausiai – Tarybai ir Parlamentui, kad jie patvirtintų biudžeto įvykdymą.

Be minėtų metinių ataskaitų, rengiamos ir mėnesinės biudžeto vykdymo ataskaitos.

6.1 Finansinės ataskaitos

Komisijos apskaitos pareigūnas atsako už ES finansinių ataskaitų parengimą ir užtikrina, kad jose visais reikšmingais aspektais būtų teisingai parodyta ES finansinė būklė, operacijų rezultatai ir pinigų srautai. Ataskaitos rengiamos pagal ES apskaitos taisykles, grindžiamas tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais (TFAS). Daugiau informacijos pateikta finansinių ataskaitų **1** pastaboje.

6.2 Biudžeto sąskaitos

Komisijos apskaitos pareigūnas atsako už mėnesinių ir metinių biudžeto vykdymo ataskaitų parengimą. Tik Komisijos biudžete numatyti administraciniai ir einamieji asignavimai. Kitos institucijos gauna tik administracinius asignavimus. Be to, biudžete išskiriami dviejų rūšių asignavimai: nediferencijuotieji ir diferencijuotieji. Nediferencijuotieji asignavimai naudojami metinėms operacijoms (kurios atitinka metinio periodiškumo principą) finansuoti. Diferencijuotieji asignavimai buvo įvesti, kad metinio periodiškumo principą būtų galima suderinti su poreikiu valdyti daugiametes operacijas. Jie daugiausia skirti finansuoti daugiametėms operacijoms. Diferencijuotieji asignavimai skirstomi į įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimus:

- **įsipareigojimų asignavimai:** apima visų einamaisiais finansiniais metais prisiimtų teisinių įsipareigojimų sumą, skirtą veiklai, kuri trunka kelerius metus. Tačiau biudžetiniai įsipareigojimai veiksams, besitęsiantiems ilgiau nei vienerius finansinius metus, gali būti išskirstomi keleriems metams į metines dalis;
- **mokėjimų asignavimai:** apima išlaidas, patiriamas dėl einamaisiais ir (arba) ankstesniais finansiniais metais prisiimtų įsipareigojimų.

Įvedus diferencijuotuosius asignavimus, atsirado įrašytų įsipareigojimų ir atliktų mokėjimų atotrūkis: šis atotrūkis, atitinkantis neįvykdytus įsipareigojimus, reiškia laiko skirtumą tarp įsipareigojimų įrašymo dienos ir atitinkamų mokėjimų dienos. Tai vadinama neįvykdytais įsipareigojimais.

7. AUDITAS IR BIUDŽETO ĮVYKDYMO PATVIRTINIMAS

7.1 Auditas

ES metines ataskaitas ir išteklių valdymą tikrina jos išorės auditorius – Europos Audito Rūmai, kurie parengia metinę ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Audito Rūmų pagrindinis uždavinys – atlikti išorinį, nepriklausomą ES metinių ataskaitų auditą. Vykdydami veiklą, Audito Rūmai parengia:

- (1) veiklos, finansuojamos iš bendrojo biudžeto, metinę ataskaitą, kurioje pateikia išsamias pastabas apie metines ataskaitas ir susijusias operacijas;
- (2) nuomonę, pagrįstą auditais ir pateiktą metinėje ataskaitoje kaip patikinimo pareiškimas, apie i) ataskaitų patikimumą ir ii) susijusių operacijų, įskaitant įplaukas, surinktas iš apmokestinamų subjektų, ir išmokas galutiniams gavėjams, teisėtumą ir tvarkingumą;
- (3) specialiąsias ataskaitas, kuriose pateikiamos konkrečių sričių audito išvados.

7.2 Biudžeto įvykdymo patvirtinimas

Galutinis biudžeto priėmimo etapas – tam tikrų finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimas. ES sprendimą dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo priima Europos Parlamentas. Tai reiškia, kad atlikus auditą ir pabaigus rengti metines ataskaitas, Taryba turi rekomenduoti, o paskui Europos Parlamentas turi nuspręsti, ar suteikti Komisijai ir kitoms ES įstaigoms ES biudžeto įvykdymo patvirtinimą už praėjusius finansinius metus. Šis sprendimas grindžiamas metinių ataskaitų, Komisijos metinės vertinimo ataskaitos, Audito Rūmų metinės ataskaitos bei Komisijos atsakymų analize, taip pat remiantis Komisijai skirtais tolesniais klausimais ir prašymais pateikti papildomos informacijos.

Biudžeto įvykdymo patvirtinimas yra politinis biudžeto vykdymo išorės kontrolės aspektas ir sprendimas, kuriuo Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos rekomendacija, atleidžia Komisiją (ir kitas ES įstaigas) nuo atsakomybės už tam tikro biudžeto valdymą, pažymėdamas to biudžeto egzistavimo pabaigą. Galimas vienas iš trijų šios biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros rezultatų: biudžeto įvykdymas patvirtinamas, biudžeto įvykdymo patvirtinimas atidedamas arba biudžeto įvykdymas nepatvirtinamas. Neatsiejama Europos Parlamento vykdomos metinės biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros dalis – posėdžiai, per kuriuos Europos Parlamento biudžeto kontrolės komiteto nariai užduoda Komisijos nariams klausimus, susijusius su politikos sritimis, už kurias jie atsako. Per plenarinį posėdį patvirtinami galutinė biudžeto įvykdymo patvirtinimo ataskaita ir specialus prašymas Komisijai imtis veiksmų. Tarybos rekomendaciją dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo priima Ekonomikos ir finansų reikalų taryba. Tiek Europos Parlamento vykdoma metinė biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra, tiek Tarybos rekomendacijos dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo aptariamos metinėje stebėjimo ataskaitoje, kurioje Komisija išdėsto, kokių ėmėsi priemonių, kad patenkintų Europos Parlamento prašymus ir atsižvelgtų į Tarybos rekomendacijas.

EUROPOS SAJUNGOS
KONSOLIDUOTOSIOS
FINANSINĖS ATASKAITOS
IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS*
2012 FINANSINIAI METAI

* Reikėtų atkreipti dėmesį, kad skaičius suapvalinant iki milijonų eurų kai kurių šiose lentelėse pateikiamų finansinių duomenų suma gali būti netiksli.

TURINYS

Psl.

I DALIS. KONSOLIDUOTOSIOS FINANSINĖS ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS PASTABOS

Balansas	14
Finansinės veiklos ataskaita	15
Pinigų srautų ataskaita	16
Grynojo turto pokyčių ataskaita	17
Finansinių ataskaitų pastabos	18
1. Svarbiausi apskaitos principai	19
2. Balanso pastabos	29
3. Finansinės veiklos ataskaitos pastabos	48
4. Pinigų srautų ataskaitos pastabos	58
5. Neapibrėžtieji turtas bei įsipareigojimai ir kita svarbi informacija	59
6. ES biudžeto apsauga	62
7. Finansinės paramos priemonės	71
8. Finansinės rizikos valdymas	77
9. Susijusių šalių atskleidimas	83
10. Įvykiai po balanso sudarymo dienos	85
11. Konsolidavimo mastas	86

BALANSAS

Mln. EUR

	Pasta ba	2012 12 31	2011 12 31
ILGALAIKIS TURTAS			
Nematerialusis turtas	2.1	188	149
Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai	2.2	5 978	5 071
Nuosavybės metodu apskaičiuotos investicijos	2.3	392	374
Finansinis turtas	2.4	62 311	43 672
Gautinos ir susigrąžintinos sumos	2.5	564	289
Išankstinis finansavimas	2.6	44 505	44 723
		113 938	94 278
TRUMPALAIKIS TURTAS			
Atsargos	2.7	138	94
Finansinis turtas	2.8	1 981	3 721
Gautinos ir susigrąžintinos sumos	2.9	14 039	9 477
Išankstinis finansavimas	2.10	13 238	11 007
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	2.11	10 674	18 935
		40 070	43 234
IŠ VISO TURTO		154 008	137 512
ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI			
Pensijos ir kitos išmokos darbuotojams	2.12	(42 503)	(34 835)
Atidėjiniai	2.13	(1 258)	(1 495)
Finansiniai įsipareigojimai	2.14	(57 232)	(41 179)
Kiti įsipareigojimai	2.15	(2 527)	(2 059)
		(103 520)	(79 568)
TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI			
Atidėjiniai	2.16	(806)	(270)
Finansiniai įsipareigojimai	2.17	(15)	(51)
Mokėtinos sumos	2.18	(90 083)	(91 473)
		(90 904)	(91 794)
IŠ VISO ĮSIPAREIGOJIMŲ		(194 424)	(171 362)
GRYNASIS TURTAS		(40 416)	(33 850)
Rezervai	2.19	4 061	3 608
Iš valstybių narių pareikalautinos sumos*	2.20	(44 477)	(37 458)
GRYNASIS TURTAS		(40 416)	(33 850)

* 2012 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamentas patvirtino biudžetą, kuriame numatyta Sąjungos trumpalaikius įsipareigojimus apmokėti iš nuosavų išteklių, kurie bus surinkti valstybių narių arba iš jų pareikalauti 2013 m. Be to, pagal Tarybos nuostatų (1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas Nr. 259/68 su pakeitimais) 83 straipsnį valstybės narės bendrai garantuoja pensijų įsipareigojimus.

FINANSINĖS VEIKLOS ATASKAITA*Mln. EUR*

	Past aba	2012 m.	2011 m.
VEIKLOS ĮPLAUKOS			
Įplaukos iš nuosavų išteklių ir įnašų	3.1	130 919	124 677
Kitos veiklos įplaukos	3.2	6 826	5 376
		137 745	130 053
VEIKLOS IŠLAIDOS			
Administracinės išlaidos	3.3	(9 320)	(8 976)
Veiklos išlaidos	3.4	(124 633)	(123 778)
		(133 953)	(132 754)
PAGRINDINĖS VEIKLOS PERTEKLIUS (DEFICITAS)		3 792	(2 701)
Finansinės įplaukos	3.5	2 157	1 491
Finansinės išlaidos	3.6	(1 942)	(1 355)
Pensijų ir kitų išmokų darbuotojams įsipareigojimų pokyčiai		(8 846)	1 212
Bendrosioms ir asocijuotosioms įmonėms tenkanti grynojo deficito dalis	3.7	(490)	(436)
EKONOMINIS METŲ REZULTATAS		(5 329)	(1 789)

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

Mln. EUR

	Past aba	2012 m.	2011 m.
Ekonominis metų rezultatas		(5 329)	(1 789)
Pagrindinė veikla	4.2		
Amortizacija		39	33
Nuvertėjimas		405	361
Paskolų (padidėjimas) sumažėjimas		(16 062)	(27 692)
Gautinų ir susigrąžintinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		(4 837)	1 605
Išankstinio finansavimo (padidėjimas) sumažėjimas		(2 013)	(1 534)
Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas		(44)	(3)
Atidėjinių padidėjimas (sumažėjimas)		299	234
Finansinių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		16 017	27 781
Kitų įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		468	(45)
Mokėtinų sumų padidėjimas (sumažėjimas)		(1 390)	6 944
Ankstesnių metų biudžeto perteklius, įtrauktas kaip nepiniginės įplaukos		(1 497)	(4 539)
Kiti nepiniginiai pokyčiai		260	(75)
Pensijų ir kitų išmokų darbuotojams įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		7 668	(2 337)
Investicinė veikla	4.3		
Nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų vertės (padidėjimas) sumažėjimas		(1 390)	(693)
Nuosavybės metodu apskaičiuotų investicijų (padidėjimas) sumažėjimas		(18)	118
Parduoti laikomo finansinio turto (padidėjimas) sumažėjimas		(837)	(1 497)
GRYNIJI PINIGŲ SRAUTAI		(8 261)	(3 128)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų grynasis padidėjimas (sumažėjimas)		(8 261)	(3 128)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje	2.11	18 935	22 063
Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pabaigoje	2.11	10 674	18 935

GRYNOJO TURTO POKYČIŲ ATASKAITA

Mln. EUR

	Rezervai (A)		Iš valstybių narių pareikalautinos sumos (B)		Grynasis turtas = (A)+(B)
	Tikrosios vertės rezervas	Kiti rezervai	Sukauptas perteklius (deficitas)	Ekonominis metų rezultatas	
LIKUTIS 2010 m. gruodžio 31 d.	(61)	3 545	(48 163)	17 232	(27 447)
Garantijų fondo rezervo pokytis		165	(165)		0
Tikrosios vertės pokyčiai	(47)				(47)
Kita		2	(30)		(28)
2010 m. ekonominio rezultato paskirstymas		4	17 228	(17 232)	0
2010 m. biudžeto vykdymo rezultatas, pervestas valstybėms narėms			(4 539)		(4 539)
Ekonominis metų rezultatas				(1 789)	(1 789)
LIKUTIS 2011 m. gruodžio 31 d.	(108)	3 716	(35 669)	(1 789)	(33 850)
Garantijų fondo rezervo pokytis		168	(168)		0
Tikrosios vertės pokyčiai	258				258
Kita		21	(19)		2
2011 m. ekonominio rezultato paskirstymas		6	(1 795)	1 789	0
2011 m. biudžeto vykdymo rezultatas, pervestas valstybėms narėms			(1 497)		(1 497)
Ekonominis metų rezultatas				(5 329)	(5 329)
LIKUTIS 2012 m. gruodžio 31 d.	150	3 911	(39 148)	(5 329)	(40 416)

Finansinių ataskaitų pastabos

1. SVARBIAUSI APSKAITOS PRINCIPAI

1.1 TEISINIS PAGRINDAS IR APSKAITOS TAISYKLĖS

Europos Sąjungos (ES) ataskaitos rengiamos pagal 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 298, 2012 10 26) dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (toliau – Finansinis reglamentas) ir 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 1268/2012, nustatantį išsamias šio Finansinio reglamento taikymo taisykles.

Pagal Finansinio reglamento 143 straipsnį ES finansinės ataskaitos rengiamos remiantis kaupiamosios apskaitos taisyklėmis, kurios grindžiamos tarptautiniais viešojo sektoriaus apskaitos standartais (TVSAS). Siekiant nustatyti vienodas apskaitos, vertinimo ir ataskaitų pateikimo taisykles ir taip suderinti finansinių ataskaitų parengimo ir konsolidavimo procesą, visos institucijos ir ES įstaigos, kurių atskaitomybė konsoliduojama, turi taikyti šias Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintas apskaitos taisykles. Apskaitoje sumos nurodomos eurai pagal kalendorinius metus.

1.2 APSKAITOS PRINCIPAI

Finansinių ataskaitų tikslas – teikti informaciją apie subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, kuri yra naudinga daugeliui šios informacijos vartotojų. ES, kaip viešojo sektoriaus subjekto, konkretni tikslai – teikti informaciją, naudingą priimant sprendimus, ir parodyti subjekto atskaitomybę už jam pavestus išteklius. Šis dokumentas parengtas atsižvelgiant į šiuos tikslus.

Bendri aspektai (arba apskaitos principai), kurių reikia laikytis rengiant finansines ataskaitas, išdėstyti ES apskaitos taisyklėje Nr. 2 ir yra tokie patys, kaip ir aprašytieji TVSAS 1, t. y. teisingo pateikimo, kaupiamojo principo, veiklos tęstinumo, pateikimo nuoseklumo, sumavimo, atskaitymo ir palyginamosios informacijos.

Rengdama finansines ataskaitas pagal pirmiau minėtas taisykles ir principus vadovybė turi parengti įverčius, turinčius poveikio tam tikrų balanso ir finansinės veiklos ataskaitos punktų sumoms, taip pat susijusiai informacijai apie neapibrėžtąjį turtą ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus.

1.3 KONSOLIDAVIMAS

Konsolidavimo mastas

ES konsoliduotosios finansinės ataskaitos apima visus svarbius kontroliuojamus subjektus (institucijas ir agentūras), asocijuotąsias ir bendrąsias įmones, tai yra 51 kontroliuojamą subjektą, 5 bendrąsias ir 4 asocijuotąsias įmones. Visą konsoliduotų subjektų sąrašą galima rasti **11,1** pastaboje. Palyginti su 2011 m., į konsoliduotąsias ataskaitas įtrauktas dar 1 kontroliuojamas subjektas (agentūra). Šis papildomo subjekto įtraukimas konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms reikšmingo poveikio neturi.

Kontroliuojami subjektai

Sprendimas konsoliduoti subjekto atskaitomybę grindžiamas kontrolės sąvoka. Kontroliuojami subjektai yra visi subjektai, kuriems ES turi teisę tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti finansų ir veiklos politiką, siekdama gauti naudos iš šių subjektų veiklos. Šia teise turi būti galima pasinaudoti iš karto. Kontroliuojamų subjektų atskaitomybė yra visiškai konsoliduota. Konsolidavimas pradedamas pirmąją kontrolės dieną ir baigiamas, kai tokia kontrolė baigiasi.

Dažniausiai taikomi bendri kontrolės kriterijai Europos Sąjungoje yra šie: subjekto sukūrimas remiantis steigimo sutartimis arba antrinės teisės aktais, subjekto finansavimas iš bendrojo biudžeto, balsavimo teisių valdymo organuose turėjimas, Europos Audito Rūmų atliekamas auditas ir Europos Parlamento teikiamas biudžeto įvykdymo patvirtinimas. Akivaizdu, kad, siekiant pradėti kontrolę, subjekto lygmeniu reikia įvertinti, ar užtenka vieno pirmiau nurodyto kriterijaus, ar jų visų.

Pagal šį požiūrį laikoma, kad ES turi išskirtinę ES institucijų (išskyrus ECB) ir agentūrų (išskyrus įsteigtąsias pagal buvusią antrojo ramsčio politiką) kontrolę, todėl jos yra įtrauktos į konsoliduotąsias ataskaitas. Be to, likviduojama Europos anglių ir plieno bendrija (EAPB) taip pat laikoma kontroliuojamu subjektu.

Visos reikšmingos ES kontroliuojamų subjektų tarpusavio operacijos ir likučiai yra eliminuoti, o nerealizuotas pelnas ir nuostoliai iš subjektų tarpusavio operacijų nėra reikšmingi ir todėl nėra eliminuoti.

Bendrosios įmonės

Bendroji įmonė – tai subjektas, kurio ūkinę veiklą pagal sutartį bendrai kontroliuoja ES ir viena ar daugiau šalių (toliau – dalininkai). Bendra kontrolė – sutartimi įteisintas tiesioginis ar netiesioginis veiklos, suteikiančios naudojimo galimybių, kontrolės pasidalijimas.

Dalyvavimas bendrųjų įmonių kapitale apskaitomas pagal nuosavybės metodą ir iš pradžių pripažįstamas savikaina. ES tenkanti jos bendrai kontroliuojamų subjektų rezultatų dalis įtraukiama į finansinės veiklos ataskaitą, o rezervų pokyčių dalis – į rezervus. Pradinė savikaina ir visi pokyčiai (tolesni įnašai, ekonominių rezultatų ir rezervų pokyčių dalis, nuvertėjimas ir dividendai) atitinka bendrosios įmonės buhalterinę vertę sąskaitose balanso sudarymo dieną.

Nerealizuotas pelnas ir nuostoliai iš ES ir jos bendrai kontroliuojamų subjektų tarpusavio operacijų nėra reikšmingi ir todėl yra neeliminuoti. Panašioms operacijoms ir panašiomis aplinkybėmis įvykusiems įvykiams bendrosios įmonės gali taikyti apskaitos principus, kurie skiriasi nuo ES priimtų principų.

Asocijuotosios įmonės

Asocijuotosios įmonės – tai subjektai, kuriems ES tiesiogiai ar netiesiogiai turi reikšmingos įtakos, bet jų nekontroliuoja. Jeigu ES tiesiogiai ar netiesiogiai turi 20 % ar daugiau balsavimo teisių, laikoma, kad turima reikšmingos įtakos.

Dalyvavimas asocijuotųjų įmonių kapitale apskaitomas pagal nuosavybės metodą ir iš pradžių pripažįstamas savikaina. ES tenkanti jos asocijuotųjų įmonių rezultatų dalis įtraukiama į finansinės veiklos ataskaitą, o rezervų pokyčių dalis – į rezervus. Pradinė savikaina ir visi pokyčiai (tolesni įnašai, ekonominių rezultatų ir rezervų pokyčių dalis, nuvertėjimas ir dividendai) atitinka asocijuotosios įmonės buhalterinę vertę sąskaitose balanso sudarymo dieną. Paskirstytas asocijuotosios įmonės pelnas sumažina turto balansinę vertę. Nerealizuotas pelnas ir nuostoliai iš ES ir jos asocijuotųjų įmonių tarpusavio operacijų nėra reikšmingi ir todėl neeliminuoti.

Panašioms operacijoms ir panašiomis aplinkybėmis įvykusiems įvykiams asocijuotosios įmonės gali taikyti apskaitos principus, kurie skiriasi nuo ES priimtų principų. Tais atvejais, kai ES turi 20 % arba daugiau investicinio kapitalo fondo, ji nesiekia turėti reikšmingos įtakos. Todėl tokie fondai vertinami kaip finansinės priemonės, priskiriamos prie parduoti laikomo finansinio turto.

Nekonsoliduoti subjektai, kurių lėšas valdo Komisija

ES darbuotojų sveikatos draudimo sistemos, Europos plėtros fondo ir Dalyvių garantijų fondo lėšas jų vardu valdo Komisija, tačiau ES šių subjektų nekontroliuoja, todėl jie neįtraukiami į jos konsoliduotąsias ataskaitas (išsamesnės informacijos apie atitinkamas sumas pateikta **11.2** pastaboje).

1.4 ATASKAITŲ RENGIMO PAGRINDAS

1.4.1 Valiuta ir perskaičiavimo pagrindas

Funkcinė ir ataskaitinė valiuta

ES funkcinė ir ataskaitinė valiuta yra euras, todėl finansinių ataskaitų duomenys nurodomi eurai (milijonais eurų).

Operacijos ir likučiai

Operacijos užsienio valiuta yra perskaičiuojamos eurai taikant operacijų dieną galiojantį valiutos kursą. Valiutos keitimo pelnas ir nuostoliai, patirti vykdant operacijas užsienio valiuta ir perskaičiuojant piniginių turtą ir įsipareigojimus užsienio valiuta, taikant metų pabaigoje galiojantį valiutos kursą, įtraukiami į finansinės veiklos ataskaitą.

Nekilnojamajam turtui, įrangai ir įrengimams bei nematerialiajam turtui, kurie išlaiko savo vertę eurai tokiu kursu, kuris galiojo jų įsigijimo dieną, taikomi skirtingi perskaičiavimo metodai.

Piniginio turto ir įsipareigojimų užsienio valiuta likučiai metų pabaigoje perskaičiuojami eurai taikant gruodžio 31 d. valiutų kursus:

EURO kursas

Valiuta	2012 12 31	2011 12 31	Valiuta	2012 12 31	2011 12 31
BGN	1.9558	1.9558	PLN	4.0740	4.4580
CZK	25.1510	25.7870	RON	4.4445	4.3233
DKK	7.4610	7.4342	SEK	8.5820	8.9120
GBP	0.8161	0.8353	CHF	1.2072	1.2156
HUF	292.3000	314.5800	JPY	113.6100	100.2000
LVL	0.6977	0.6995	USD	1.3194	1.2939
LTL	3.4528	3.4528			

Piniginių finansinių priemonių užsienio valiuta, klasifikuojamų kaip parduoti laikomas finansinis turtas, tikrosios vertės pokyčiai, susiję su perskaičiavimo skirtumu, įtraukiami į finansinės veiklos ataskaitą. Nepiniginio finansinio turto ir įsipareigojimų tikrąja verte, įskaitant pelną arba nuostolį, perskaičiavimo skirtumai įtraukiami į finansinės veiklos ataskaitą. Nepiniginių finansinių priemonių, klasifikuojamų kaip parduoti laikomas turtas, perskaičiavimo skirtumai įtraukiami į tikrosios vertės rezervą.

1.4.2 Įverčių taikymas

Pagal TVSAS ir visuotinai priimtus apskaitos principus finansinėse ataskaitose nurodomos sumos privalo būti pagrįstos vadovybės įverčiais ir prielaidomis, pagrįstais patikimiausia turima informacija. Reikšmingi įverčiai turi apimti bent jau šiuos elementus: išmokų darbuotojams įsipareigojimų sumas, atidėjinius, finansinę riziką, susijusią su atsargomis ir gautinomis sumomis, sukauptas pajamas ir sąnaudas, neapibrėžtąjį turtą ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus, taip pat nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų nuvertėjimo laipsnį. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių. Įverčių pokyčiai parodomi tuo laikotarpiu, kuriuo jie tampa žinomi.

1.5 BALANSAS**1.5.1 Nematerialusis turtas**

Įsigytos kompiuterinės programinės įrangos licencijos nurodomos įsigijimo savikaina, atėmus sukauptus amortizacijos ir nuvertėjimo nuostolius. Turtas amortizuojamas pagal tiesinį metodą atsižvelgiant į nustatytą jo naudojimo trukmę. Viduje kuriamas nematerialusis turtas kapitalizuojamas, kai jis atitinka susijusius ES apskaitos taisyklių kriterijus. Kapitalizuotinos sąnaudos apima visas tiesiogiai priskiriamas sąnaudas, kurių reikia turtui sukurti, pagaminti ir paruošti naudoti vadovybės numatytu būdu. Su mokslinių tyrimų veikla susijusios sąnaudos, nekapitalizuotinos technologinės plėtros sąnaudos ir priežiūros sąnaudos pripažįstamos išlaidomis, kai patiriamos.

1.5.2 Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai

Visas nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai parodomi įsigijimo savikaina, atėmus sukauptus nusidėvėjimo ir nuvertėjimo nuostolius. Į įsigijimo savikainą įtraukiamos išlaidos, tiesiogiai susijusios su turto įsigijimu arba statyba.

Paskesnės sąnaudos pridedamos prie turto balansinės vertės arba prireikus pripažįstamos atskiru turtu tik tais atvejais, kai yra tikėtina, kad ES ateityje gaus su tuo turtu susijusios ekonominės naudos arba naudojimo galimybių ir kad galima patikimai įvertinti tokio turto savikainą. Remonto ir priežiūros sąnaudos parodomos finansinio laikotarpio, kuriuo jos buvo patirtos, finansinės veiklos ataskaitoje.

Žemės ir meno kūrinių nusidėvėjimas nėra skaičiuojamas, nes laikoma, kad jų naudojimo trukmė neribota. Statomo turto nusidėvėjimas nėra skaičiuojamas, nes šiuo turtu dar negalima naudotis. Siekiant nustatyti kito turto likutinę vertę, jo nusidėvėjimas skaičiuojamas pagal tiesinį metodą, atsižvelgiant į to turto nustatytą naudojimo trukmę, taikant šias nusidėvėjimo normas:

Turto rūšis	Tiesinio nusidėvėjimo norma
Pastatai	4 %
Įranga, mechanizmai ir įrengimai	10 %-25 %
Baldai	10 %-25 %
Įrenginiai ir įtaisai	10 %-33 %
Transporto priemonės	25 %
Kompiuterinė aparatinė įranga	25 %
Kitas materialusis turtas	10 %-33 %

Perleidimo pelnas arba nuostoliai apskaičiuojami lyginant įplaukas, atėmus pardavimo išlaidas, su perleisto turto balansine verte ir įtraukiami į finansinės veiklos ataskaitą.

Nuoma

Materialiojo turto nuoma, kai ES iš esmės tenka visa su nuosavybe susijusi rizika ir atlygis, klasifikuojama kaip finansinė nuoma. Nuomos laikotarpio pradžioje finansinė nuoma kapitalizuojama nuomojamo turto tikrąja verte arba dabartine minimalių nuomos įmokų verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Kiekviena nuomos įmoka paskirstoma tarp įsipareigojimų bei finansavimo sąnaudų taip, kad sudarytų pastovią palūkanų normą finansavimo įsipareigojimų likučiui. Nuomos įsipareigojimai, atskaičius finansavimo sąnaudas, įtraukiami į kitus įsipareigojimus (ilgalaikius ir trumpalaikius). Palūkanos, tenkančios finansavimo sąnaudoms, parodomos finansinės veiklos ataskaitoje per nuomos laikotarpį, kad būtų galima nustatyti pastovią palūkanų normą kiekvieno laikotarpio įsipareigojimų likutinei vertei padengti. Turto, nuomojamo finansinės nuomos būdu, nusidėvėjimas skaičiuojamas per turto naudojimo trukmę arba nuomos laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kuris iš jų trumpesnis.

Nuomos rūšis, kai nuomotojas išsaugo didžiąją dalį su nuosavybe susijusios rizikos ir atlygio, klasifikuojama kaip veiklos nuoma. Veiklos nuomos įmokos tiesiniu metodu paskirstomos per nuomos laikotarpį ir apskaitomos kaip sąnaudos finansinės veiklos ataskaitoje.

1.5.3 Nefinansinio turto nuvertėjimas

Turtas, kurio naudojimo trukmė yra neribota, nėra amortizuojamas ar nudėvimas ir kasmet tikrinama, ar jis nenuvertėjo. Tikrinama, ar nenuvertėjo amortizuojamas ar nudėvimas turtas, vertė, kai tam tikri įvykiai arba aplinkybės rodo, kad balansinė turto vertė gali būti nepadengta. Nuvertėjimo nuostolis pripažįstamas kaip suma, kuria turto balansinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę. Atsiperkamoji vertė yra lygi turto tikrajai vertei, atėmus pardavimo išlaidas, arba naudojimo vertei, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų didesnė.

Nematerialiojo turto ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų likutinės vertės ir naudojimo trukmė peržiūrimos ir prireikus koreguojamos bent kartą per metus. Jeigu turto balansinė vertė viršija jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, turto balansinė vertė yra iš karto sumažinama iki atsiperkamosios vertės. Jeigu ankstesniaisiais metais nurodytos nuvertėjimo priežastys nebeaktualios, nuvertėjimo nuostoliai atitinkamai panaikinami.

1.5.4 Investicijos

Dalyvavimas asocijuotųjų ir bendrųjų įmonių kapitale

Dalyvavimas asocijuotųjų ir bendrųjų įmonių kapitale apskaitomas pagal nuosavybės metodą. Jeigu esama nuvertėjimo požymių, kapitalo sąnaudos koreguojamos siekiant parodyti asocijuotųjų ir bendrųjų įmonių grynojo turto padidėjimą arba sumažėjimą, priskiriamą ES po pirminio turto pripažinimo, ir prireikus sumažinama iki mažesnės atsiperkamosios vertės. Atsiperkamoji vertė nustatoma, kaip aprašyta 1.5.3 pastaboje. Jeigu vėliau nuvertėjimo priežastys tampa nebeaktualios, vertės sumažinimo nuostolis pakeičiamas balansine verte, kuri būtų buvusi nustatyta, jeigu nebūtų buvęs pripažintas nuvertėjimo nuostolis.

Investicijos į rizikos kapitalo fondus

Investicijos į rizikos kapitalo fondus klasifikuojamos kaip parduoti laikomas turtas (žr. 1.5.5 pastabą) ir atitinkamai parodomas tikrąja verte, įskaitant pelną ir nuostolius, atsirandančius dėl tikrosios vertės pokyčių (įskaitant perskaičiavimo skirtumus), įtraukiamus į tikrosios vertės rezervą.

Kadangi investicijos į rizikos kapitalo fondus neturi nustatytos rinkos kainos aktyviojoje rinkoje, jos kiekvienoje balanso eilutėje yra vertinamos žemesniaja iš šių dviejų verčių: savikaina arba priskirtina grynojo turto verte (GTV). Nerealizuotas pelnas, atsiradęs apskaičiuojant tikrąją vertę, įtraukiamus į rezervus, o nerealizuoti nuvertėjimo nuostoliai yra vertinami siekiant nustatyti, ar jie turi būti pripažįstami kaip nuvertėjimo nuostoliai finansinės veiklos ataskaitoje, ar kaip pokyčiai tikrosios vertės rezerve.

1.5.5 Finansinis turtas

Klasifikavimas

ES savo finansinį turtą klasifikuoja pagal šias kategorijas: finansinio turto, vertinamo tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis; paskolų ir gautinų sumų; investicijų į iki išpirkimo termino laikomą finansinį turtą; parduoti laikomo finansinio turto. Dėl finansinių priemonių klasifikavimo nusprendžiama pirminio pripažinimo metu ir jis peržiūrimas kiekvieno balanso sudarymo dieną.

į) Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip pelnas arba nuostolis

Finansinis turtas klasifikuojamas pagal šią kategoriją, jeigu yra įsigytas turint pagrindinį tikslą jį greitai parduoti arba jeigu taip nusprendė ES. Į šią kategoriją taip pat patenka išvestinės priemonės. Šios kategorijos turtas yra klasifikuojamas kaip trumpalaikis turtas, jeigu jį tikimasi realizuoti per 12 mėnesių nuo balanso datos.

ii) Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir gautinos sumos – neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatomais mokėjimais, nekotiruojamas aktyviojoje rinkoje. Šios sumos atsiranda, kai ES tiesiogiai skolininkui suteikia pinigų, prekių arba paslaugų be ketinimo prekiauti gautinomis sumomis. Jos nurodomos kaip ilgalaikis turtas, išskyrus sumas, kurios turi būti sumokėtos per 12 mėnesių nuo balanso datos.

iii) Investicijos į iki išpirkimo termino laikomą finansinį turtą

Investicijos į iki išpirkimo termino laikomą finansinį turtą yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba nustatomais mokėjimais bei fiksuotais išpirkimo terminais, kurių ES ketina ir gali laikytis. Šiais finansiniais metais ES neturėjo jokių prie šios kategorijos priskiriamų investicijų.

(iv) Parduoti laikomas finansinis turtas

Parduoti laikomas finansinis turtas yra neišvestinė priemonė, kuri arba patenka į šią kategoriją, arba nepatenka į jokią kitą kategoriją. Jis klasifikuojamas arba kaip trumpalaikis, arba kaip ilgalaikis turtas, priklausomai nuo laikotarpio, per kurį ES tikisi jį realizuoti ir kuris balanso sudarymo dieną paprastai yra likutinis terminas. Investicijos į nekonsoliduotus subjektus ir kitos investicijos į nuosavybės vertybinius popierius (pvz., rizikos kapitalo operacijos), kurios neapskaitomos pagal nuosavybės metodą, taip pat klasifikuojamos kaip parduoti laikomas finansinis turtas.

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansinio turto, vertinamo tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis, laikomo iki išpirkimo termino ir parduoti, pirkimas ir pardavimas pripažįstamas prekybos dieną – tą dieną, kai ES įsipareigoja pirkti arba parduoti turtą. Paskolos pripažįstamos tada, kai pinigai yra iš anksto sumokami skolininkams. Finansinės priemonės iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte. Sandorių, susijusių su visu finansiniu turtu, kuris neapskaitomas tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis, sąnaudos pridedamos prie tikrosios vertės pirminio pripažinimo metu. Finansinis turtas, apskaitomas tikrąja verte kaip pelnas arba nuostolis, iš pradžių pripažįstamas tikrąja verte, o sandorio sąnaudos pripažįstamos finansinės veiklos ataskaitoje.

Finansinio turto tikroji vertė pirminio pripažinimo metu paprastai yra sandorio kaina (t. y. gauto atlygio tikroji vertė). Tačiau kai suteikiama ilgalaikė paskola, kuriai neskaiciuojamos palūkanos arba palūkanos yra mažesnės nei rinkos, jos tikroji vertė gali būti vertinama kaip visų būsimų piniginių įplaukų, diskontuotų vyraujančia rinkos palūkanų norma, taikoma panašiai priemonei su panašiu kredito reitingu, dabartinė vertė.

Iš skolintų lėšų suteiktos paskolos vertinamos nominaliaja verte, kuri laikoma paskolos tikrąja verte. Tai daroma dėl šių priežasčių:

- ES skolinimo „rinkos sąlygos“ labai specifinės ir skiriasi nuo kapitalo rinkų sąlygų, kuriomis leidžiamos komercinės arba vyriausybės obligacijos. Kadangi skolinėjai šiose rinkose gali rinktis alternatyvias investicijas, ši pasirinkimo galimybė atspindi rinkos kainoje. Tačiau ES neturi alternatyvių investicijų galimybių, nes negali investuoti lėšų kapitalo rinkose; lėšas ji gali skolintis tik kad suteiktų paskolas tomis pačiomis normomis. Vadinasi, naudodama pasiskolintas lėšas ES negali pasinaudoti alternatyvaus skolinimo arba investicijų galimybėmis. Todėl nėra alternatyviųjų sąnaudų ir nėra pagrindo lyginti su rinkos normomis. Iš tiesų, ES skolinimo veikla pati savaime sudaro rinką. Kadangi alternatyviųjų sąnaudų galimybė nesinaudojama, rinkos kainoje netiksliai atspindima ES skolinimo operacijų esmė. Todėl netikslinga ES skolinimo tikrąją vertę nustatyti pagal komercines arba vyriausybės obligacijas.
- Be to, kadangi negalima palyginti su aktyviają rinka arba panašiomis operacijomis, ES savo skolinimo operacijų, vykdomų teikiant EFSP, mokėjimų balanso ir kitas tokias paskolas, tikrąją vertę turi nustatyti pagal taikomą palūkanų normą.
- Be to, šių paskolų atveju paskolos ir pasiskolintos lėšos dėl savo kompensacinio pobūdžio turi kompensacinį poveikį. Todėl faktinės paskolos palūkanos yra lygios faktinei susijusių pasiskolintų lėšų palūkanų normai. ES patirtos sandorio sąnaudos, vėliau priskirtos paskolos gavėjui, yra tiesiogiai pripažįstamos finansinės veiklos ataskaitoje.

Finansinių priemonių pripažinimas panaikinamas, kai teisių į pinigų srautus iš investicijų galiojimas baigiasi arba šios teisės yra perleidžiamos, kai ES perleidžia iš esmės visą su nuosavybe susijusią riziką ir atlygį.

Paskesnis vertinimas

i) Tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip pelnas arba nuostolis vėliau parodomas tikrąja verte. Pelnas ir nuostoliai, atsiradę dėl kategorijoje „tikrąja verte vertinamas finansinis turtas kaip pelnas arba

nuostolis“ klasifikuojamo turto tikrosios vertės pasikeitimo, įtraukiami į laikotarpio, kada jie buvo patirti, finansinės veiklos ataskaitą.

ii) Paskolos ir gautinos sumos bei investicijos į iki išpirkimo termino laikomą finansinį turtą yra parodamos amortizuota savikaina, taikant faktinių palūkanų metodą. Iš pasiskolintų lėšų suteiktų paskolų atveju ta pati palūkanų norma taikoma ir paskoloms, ir pasiskolintoms lėšoms, nes šios paskolos turi kompensacinių operacijų ypatybių, todėl paskolų ir skolinimosi sąlygų bei sumų skirtumai nėra reikšmingi. ES patirtos sandorio sąnaudos, vėliau priskirtos paskolos gavėjui, yra tiesiogiai pripažįstamos finansinės veiklos ataskaitoje.

iii) Investicijos į iki išpirkimo termino laikomą finansinį turtą. Šiuo metu ES neturi investicijų į iki išpirkimo termino laikomą finansinį turtą.

iv) Parduoti laikomas finansinis turtas vėliau parodomas tikrąja verte. Pelnas ir nuostoliai, atsirandantys dėl parduoti laikomo finansinio turto tikrosios vertės pokyčių, pripažįstami tikrosios vertės rezerve. Kai turtas, klasifikuojamas kaip parduoti laikomas finansinis turtas, yra parduodamas arba nuvertėja, sukauptas tikrosios vertės koregavimas, anksčiau pripažintas tikrosios vertės rezerve, pripažįstamas finansinės veiklos ataskaitoje. Parduoti laikomo finansinio turto palūkanos, apskaičiuojamos taikant faktinių palūkanų metodą, pripažįstamas finansinės veiklos ataskaitoje. Dividendai už parduoti laikomas nuosavybės priemones yra pripažįstami, kai nustatoma ES teisė gauti tokį mokėjimą.

Aktyviosiose rinkose kotiruojamų investicijų tikroji vertė yra pagrįsta tuo metu siūlomomis kainomis. Jeigu finansinis turtas neturi aktyviosios rinkos (taip pat į biržų sąrašus neįtrauktų vertybinių popierių atveju), ES tikrąją vertę nustato taikydama vertinimo metodus. Jie apima pastarojo meto sandorių įprastomis rinkos sąlygomis naudojimą, sąsajas su kitomis iš esmės tokiomis pačiomis priemonėmis, diskontuotų pinigų srautų analizę, pasirenkamųjų sandorių kainų nustatymo modelius ir kitus vertinimo metodus, kuriuos paprastai naudoja rinkos dalyviai.

Tais atvejais, kai investicijų į nuosavybės priemones, kurios neturi nustatytos rinkos kainos aktyviojoje rinkoje, tikroji vertė negali būti patikimai įvertinta, šios investicijos vertinamos savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Finansinio turto nuvertėjimas

ES kiekvieno balanso sudarymo dieną įvertina, ar yra objektyvių įrodymų, kad sumažėjo finansinio turto vertė. Finansinis turtas nuvertėja ir nuvertėjimo nuostoliai patiriami tada ir tik tada, jeigu yra objektyvių įrodymų, kad turtas nuvertėjo dėl vieno arba kelių įvykių po turto pirminio pripažinimo ir toks įvykis (arba įvykiai), dėl kurio (-ių) atsirado nuostolis, veikia finansinio turto, kuris gali būti patikimai apskaičiuotas, apskaičiuotus būsimojus pinigų srautus.

a) Amortizuota savikaina parodomas turtas

Jeigu yra objektyvių įrodymų, kad nuvertėjo paskolos, gautinos sumos arba investicijos į iki išpirkimo termino laikomą finansinį turtą, parodamos amortizuota savikaina, tuomet nuostolio suma skaičiuojama kaip turto balansinės vertės ir apskaičiuotų būsimųjų pinigų srautų (neįtraukiant būsimų kredito nuostolių, kol jie nepatirti), diskontuotų taikant pradinę šio finansinio turto faktinių palūkanų normą, dabartinės vertės skirtumas. Turto balansinė vertė sumažinama, o nuostolio suma pripažįstama finansinės veiklos ataskaitoje. Jeigu paskolai arba investicijai į iki išpirkimo termino laikomą turtą taikoma kintama palūkanų norma, tuomet diskonto norma bet kokiam nuvertėjimo nuostoliui vertinti lygi sutartyje nustatytai dabartinei faktinių palūkanų normai. Finansinio įkaito apskaičiuotų būsimųjų pinigų srautų dabartinės vertės skaičiavimas parodo pinigų srautus, kurie gali atsirasti dėl prarastos teisės į įkeistą turtą, atėmus jo įsigijimo ir pardavimo sąnaudas, neatsižvelgiant į tai, ar teisės į šį turtą praradimas yra tikėtinas, ar ne. Jeigu nuvertėjimo nuostolio suma per kitą laikotarpį sumažėja, ir šis sumažėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiu, įvykysiu jau pripažinus nuvertėjimą, pirmiau pripažintas nuvertėjimo nuostolis finansinės veiklos ataskaitoje panaikinamas.

b) Tikrąja verte parodomas turtas

Investicijų į nuosavybės vertybinius popierius, klasifikuojamų kaip parduoti laikomas finansinis turtas, atveju sprendžiant, ar sumažėjo vertybinių popierių vertė, atsižvelgiama į reikšmingą arba nuolatinį (ilgalaiškį) vertybinio popieriaus vertės mažėjimą žemiau jo savikainos. Jeigu yra tokių įrodymų apie parduoti laikomą finansinį turtą, sukaupti nuostoliai, skaičiuojami kaip įsigijimo savikainos ir dabartinės tikrosios vertės skirtumas, atėmus bet kokius nuostolius dėl šio finansinio turto nuvertėjimo, anksčiau pripažintus finansinės veiklos ataskaitoje, yra pašalinami iš rezervų ir pripažįstami finansinės veiklos ataskaitoje. Finansinės veiklos ataskaitoje pripažinti nuosavybės priemonių nuvertėjimo nuostoliai finansinės veiklos ataskaitoje nėra panaikinami. Jeigu vėliau skolos priemonės, klasifikuojamos kaip parduoti laikomas finansinis turtas, tikroji vertė padidėja, o toks padidėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiu, įvykysiu jau pripažinus nuvertėjimo nuostolį, nuvertėjimo nuostolis finansinės veiklos ataskaitoje panaikinamas.

1.5.6 Atsargos

Atsargos parodomos savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Savikaina nustatoma pagal FIFO metodą (pirmiausiai sunaudojamos anksčiausiai įsigytos ar pagamintos atsargos). Į pagamintos produkcijos ir nebaigtų gaminių savikainą įtraukiamos žaliavos, tiesioginės darbo, kitos tiesiogiai priskiriamos sąnaudos ir susijusios gamybos pridėtinės išlaidos (remiantis įprastu veiklos pajėgumu). Grynoji galimo realizavimo vertė – apskaičiuota pardavimo kaina esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus gamybos užbaigimo sąnaudas ir pardavimo išlaidas. Kai atsargos laikomos realizavimui be mokesčio arba už nedidelį mokesťį, jos įvertinamos savikaina arba dabartine atsargų atkuriamąja verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Dabartinė atkuriamoji vertė – tai išlaidos, kurias ES patirtų, jeigu įsigytų turtą finansinių ataskaitų sudarymo dieną.

1.5.7 Išankstinio finansavimo sumos

Išankstinis finansavimas – tai mokėjimas, kuriuo gavėjui suteikiamas pinigų avansas, t. y. pradinės lėšos. Šios lėšos gali būti padalytos į kelis mokėjimus per konkrečiame išankstinio finansavimo susitarime nustatytą laikotarpį. Pradinės lėšos arba avansas yra gražinami arba naudojami tuo tikslu, kuriuo buvo išmokėti, per susitarime nustatytą laikotarpį. Jeigu gavėjas nepatiria finansuoti tinkamų išlaidų, jis privalo išankstinį finansavimą gražinti ES. Patvirtinus finansuoti tinkamas sąnaudas (kurios pripažįstamos kaip išlaidos) ir gražintas sumas, išankstinio finansavimo suma (visiškai arba iš dalies) sumažinama. Metų pabaigoje likusios išankstinio finansavimo sumos nustatomos iš pirminės (-ių) išmokėtos (-ų) sumos (-ų) atėmus: gražintas sumas, prie išlaidų priskirtas tinkamas finansuoti sumas, metų pabaigoje dar nepadengtas apskaičiuotas tinkamas finansuoti sumas ir vertės sumažėjimą.

Palūkanos už išankstinį finansavimą pripažįstamos jų priskaičiavimo metu pagal atitinkamo susitarimo nuostatas. Metų pabaigoje sukauptų palūkanų įplaukos įvertinamos remiantis patikimiausia informacija ir šis įvertis įtraukiamas į balansą.

1.5.8 Gautinos sumos

Gautinos sumos parodomos pradine suma, atėmus nuvertėjimą. Gautinų sumų vertė sumažinama tada, kai yra objektyvių įrodymų, kad ES negalės surinkti visų pradinio dydžio gautinų sumų. Vertės sumažinimo suma lygi turto balansinės vertės ir atsiperkamosios vertės skirtumui. Vertės sumažinimo suma pripažįstama finansinės veiklos ataskaitoje. Remiantis ankstesne patirtimi taip pat taikomas neįvykdytų vykdomųjų raštų sumoms išieškoti, kuriems dar nebuvo taikomas specialus vertės sumažinimas, bendras vertės sumažinimas. Informacijos apie metų pabaigoje pripažintų sukauptų pajamų tvarkymą pateikta **1.5.14** pastaboje.

1.5.9 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai yra finansinės priemonės, apibrėžiamos kaip trumpalaikis turtas. Jie apima pinigus kasoje, bankuose laikomus indėlius iki pareikalavimo ir kitas trumpalaikes itin likvidžias investicijas, kurių pradinis terminas ne ilgesnis kaip trys mėnesiai.

1.5.10 Pensijos ir kitos išmokos darbuotojams

Pensijų įsipareigojimai

ES vykdo fiksuotų išmokų pensijų planus. Nepaisant to, kad vienas trečdalis tikėtinų šių išmokų sąnaudų dengiamas iš darbuotojų atlyginimų, šie įsipareigojimai nefinansuojami. Balanse pripažintas įsipareigojimas, susijęs su fiksuotų išmokų pensijų planais, yra lygus dabartinei nustatytų išmokų įsipareigojimo vertei balanso sudarymo dieną. Fiksuotų išmokų įsipareigojimą apskaičiuoja nepriklausomi aktuarai, taikydami prognozuojamo sąlyginio vieneto metodą. Fiksuotų išmokų įsipareigojimo dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimojus pinigų srautus, taikant vyriausybės obligacijų, kurios išreikštos valiuta, kuria bus mokamos išmokos, ir kurių išpirkimo terminas panašus į susijusio pensijų įsipareigojimo terminą, palūkanų normas.

Aktuarinis pelnas ir nuostoliai, atsiradę dėl praktinio koregavimo ir aktuarinių prielaidų pokyčių, iš karto pripažįstami finansinės veiklos ataskaitoje. Ankstesnės tarnybos sąnaudos iš karto pripažįstamos finansinės veiklos ataskaitoje, išskyrus tuos atvejus, kai pensijų plano pokyčiai priklauso nuo darbuotojų, likusių tarnyboje tam tikram laikotarpiui (teisių suteikimo laikotarpiui). Tokiu atveju ankstesnės tarnybos sąnaudos yra amortizuojamos pagal tiesinį metodą per teisių suteikimo laikotarpį.

Ligos išmokos pasibaigus tarnybos laikotarpiui

ES rūpinasi savo darbuotojų sveikata, kompensuodama medicines išlaidas. Kasdienei veiklai administruoti sukurtas atskiras fondas. Šia sistema naudojasi tiek dabartiniai darbuotojai, pensininkai, našliai ir našlės, tiek jų naudos gavėjai. Išmokos, mokamos nedirbantiems asmenims (pensininkams, našlaičiams ir t. t.), klasifikuojamos kaip išmokos darbuotojams pasibaigus tarnybos laikotarpiui. Atsižvelgiant į šių išmokų pobūdį, reikia atlikti aktuarinius skaičiavimus. Įsipareigojimas balanse nustatomas panašiu principu kaip ir pensijų įsipareigojimai (žr. pirmiau).

1.5.11 Atidėjiniai

Atidėjiniai pripažįstami tuomet, kai ES turi dabartinį teisinį arba konstruktyvų įsipareigojimą trečiosioms šalims, susijusį su praeities įvykiais, ir labai tikėtina, kad įsipareigojimui įvykdyti bus reikalingos išteklių išmokos, o suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjiniai būsimiems veiklos nuostoliams nepripažįstami. Atidėjinio suma yra tiksliausias išlaidų, kurios, kaip numatoma, gali būti reikalingos finansinių ataskaitų sudarymo dieną turimam įsipareigojimui padengti, įvertis. Kai atidėjinys susijęs su daug punktų, įsipareigojimas vertinamas apskaičiuojant visus galimus rezultatus ir jų tikimybę (tikėtinos vertės metodas).

1.5.12 Finansiniai įsipareigojimai

Finansiniai įsipareigojimai klasifikuojami kaip finansiniai įsipareigojimai, vertinami tikraja verte kaip pelnas arba nuostolis, arba kaip finansiniai įsipareigojimai, parodomi amortizuota savikaina (pasiskolintos lėšos). Pasiskolintas lėšas sudaro iš kredito įstaigų pasiskolintos sumos ir skolos lakštais patvirtintos skolos. Pasiskolintos lėšos iš pradžių pripažįstamos tikraja verte, lygia jų emisijos įplaukoms (gauto atlygio tikrajai vertei), atėmus sandorio sąnaudas, o vėlesniais laikotarpiais parodomas amortizuota savikaina, naudojant faktinių palūkanų metodą; bet koks įplaukų, atėmus sandorio sąnaudas, ir išpirkimo vertės skirtumas pripažįstamas finansinės veiklos ataskaitoje įsiskolinimo laikotarpiu, taikant faktinių palūkanų metodą.

Pasiskolintos lėšos klasifikuojamos kaip ilgalaikiai įsipareigojimai, išskyrus sumas, kurių išpirkimo terminas trumpesnis kaip 12 mėnesių nuo balanso sudarymo dienos. Iš pasiskolintų lėšų suteiktų paskolų atveju faktinių palūkanų metodas gali būti netaikomas paskoloms ir pasiskolintoms sumoms reikšmingumo sumetimais. ES patirtos sandorio sąnaudos, vėliau priskirtos paskolos gavėjui, yra tiesiogiai pripažįstamos finansinės veiklos ataskaitoje.

Finansiniai įsipareigojimai, klasifikuojami pagal tikrąją vertę kaip pelnas arba nuostolis, apima išvestines priemones, kai jų tikroji vertė neigiama. Jų apskaita yra tokia pati kaip ir finansinio turto, vertinamo tikraja verte kaip pelnas arba nuostolis, **žr. 1.5.5 pastabą**.

1.5.13 Mokėtinos sumos

Didžioji ES mokėtinų sumų dalis nėra susijusi su prekių arba paslaugų pirkimu, o yra neapmokėti dotacijų arba kitokio ES finansavimo gavėjų prašymai kompensuoti išlaidas. Jos registruojamos kaip mokėtinos sumos, lygios prašomai sumai, kai gaunamas prašymas kompensuoti išlaidas. Atlikus patikrinimą ir priėmus reikalavimus atitinkančias išlaidas, mokėtinos sumos vertinamos patvirtintos ir reikalavimus atitinkančios sumos dydžiu.

Mokėtinos sumos, susijusios su prekių ir paslaugų pirkimu, pripažįstamos gavus pradinės sumos sąskaitą, o susijusios išlaidos registruojamos apskaitoje, kai prekės yra pristatytos arba paslaugos suteiktos ir kai jas priima ES.

1.5.14 Sukauptos ir būsimųjų laikotarpių pajamos bei sąnaudos

Vadovaujantis ES apskaitos taisyklėmis, operacijos ir įvykiai finansinėse ataskaitose pripažįstami tuo laikotarpiu, su kuriuo jie susiję. Sukauptos išlaidos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pripažįstamos remiantis įvertinta pervedimo įsipareigojimo, kuris turi būti atliktas per tam tikrą laikotarpį, suma. Sukauptos išlaidos skaičiuojamos pagal išsamias Komisijos parengtas veiklos ir praktines gaires, kurių tikslas – užtikrinti, kad finansinėse ataskaitose būtų nurodyta tikra ir teisinga padėtis.

Įplaukos taip pat apskaitomos tuo laikotarpiu, su kuriuo jos susijusios. Metų pabaigoje, jeigu paslauga buvo suteikta, ES pristatė prekes arba yra sudarytas sutartinis susitarimas (t. y. remiantis sutartimi), bet sąskaita dar neišrašyta, finansinėse atskaitose bus pripažintos sukauptos pajamos.

Be to, metų pabaigoje, jeigu sąskaita išrašyta, o paslaugos dar nesuteiktos arba prekės dar nepristatytos, įplaukos bus atidėtos ir pripažintos kitą ataskaitinį laikotarpį.

1.6 FINANSINĖS VEIKLOS ATASKAITA

1.6.1 Įplaukos

Įplaukos iš neprekybinių operacijų

Jos sudaro didžiąją ES įplaukų dalį ir apima daugiausia tiesioginius bei netiesioginius mokesčius ir nuosavų išteklių sumas. Be mokesčių, ES taip pat gali gauti kitų šalių mokėjimus, kaip antai muitus, baudas ir dovanojamas lėšas.

BNP grindžiami ištekliai ir PVM ištekliai

Gautinos sumos yra pripažįstamos, kai Europos Komisija išsiunčia valstybėms narėms pareikalavimą įmokėti įnašus. Šios sumos vertinamos „pareikalauta suma“. Kadangi PVM ir BNP ištekliai grindžiami atitinkamų biudžetinių metų duomenų įverčiais, jie gali būti pakoreguoti, nes prieš valstybėms narėms paskelbiant galutinius duomenis sumos gali keistis. Įverčių pokyčio poveikis yra įtraukiamas nustatant laikotarpio, kai įvyko pokytis, grynąjį perteklių arba deficitą.

Tradiciniai nuosavi ištekliai

Gautinos sumos ir susijusios įplaukos pripažįstamos, kai iš valstybių narių gaunamos atitinkamos mėnesinės A ataskaitos (apimančios surinktus muitus ir mokėtinas sumas, kurios yra garantuotos ir neužginčytos). Finansinių ataskaitų sudarymo dieną valstybių narių surinktos, bet Europos Komisijai dar nesumokėtos laikotarpio įplaukos yra įvertinamos ir pripažįstamos kaip sukauptos įplaukos. Sumos, nurodytos iš valstybių narių gautose ketvirtinėse B ataskaitose (apimančios muitus, kurie nėra nei surinkti, nei garantuoti, taip pat garantuotas sumas, užginčytas skolininko), yra pripažįstamos kaip įplaukos, atėmus su jomis susijusias surinkimo sąnaudas (25 %). Be to, finansinės veiklos ataskaitoje pripažįstamas vertės sumažėjimas, lygus įvertintam susigražinimo skirtumui.

Baudos

Įplaukos iš baudų pripažįstamos, kai ES priima sprendimą skirti baudą ir apie tai oficialiai praneša adresatui. Jeigu kyla abejonų dėl įmonės mokumo, pripažįstamas teisės į gautinas sumas vertės sumažėjimas. Priėmus sprendimą skirti baudą, skolininkai per du mėnesius nuo pranešimo dienos turi:

- arba pritarti sprendimui (tokiu atveju jie privalo per nustatytą laikotarpį sumokėti baudą, ir suma laikoma ES galutinai surinkta),
- arba nepritarti sprendimui (tokiu atveju jie pateikia apeliacinį skundą pagal ES teisę).

Tačiau net pateikus apeliacinį skundą, pagrindinė baudos suma turi būti sumokėta per nustatytą trijų mėnesių laikotarpį, nes apeliacinis skundas nesustabdo sprendimo galiojimo (ES sutarties 278 straipsnis), arba, tam tikromis aplinkybėmis, pritarus Komisijos apskaitos pareigūnui, galima pateikti banko garantiją tai sumai.

Jeigu įmonė sprendimą apskundė ir jau laikinai sumokėjo baudą, suma parodoma kaip neapibrėžtasis įsipareigojimas. Tačiau, kadangi adresato apeliacinis skundas dėl ES sprendimo nesustabdo sprendimo galiojimo, gauti pinigai naudojami gautinai sumai padengti. Jeigu vietoj mokėjimo gaunama garantija, bauda lieka kaip gautina suma. Jeigu tikėtina, kad Bendrasis Teismas gali priimti ES nepalankų sprendimą, tokiai rizikai daromas atidėjiny. Jeigu pateikta garantija, neapmokėtos gautinos sumos vertė sumažinama laikantis reikalavimų. Banko sąskaitose, kuriose laikomos gautos sumos, sukauptos Europos Komisijos gautos palūkanos pripažįstamos įplaukomis ir atitinkama suma padidinamas neapibrėžtasis įsipareigojimas.

Įplaukos iš prekybinių operacijų

Prekių ir paslaugų pardavimo įplaukos pripažįstamos, kai didžioji su prekių nuosavybe susijusios rizikos ir atlygio dalis perduodama pirkėjui. Su paslaugų teikimu susijusio sandorio įplaukos pripažįstamos atsižvelgiant į sandorio baigtumo laipsnį finansinių ataskaitų sudarymo dieną.

Palūkanų pajamos ir išlaidos

Palūkanų pajamos ir išlaidos pripažįstamos finansinės veiklos ataskaitoje, taikant faktinių palūkanų metodą. Šis metodas taikomas finansinio turto arba finansinio įsipareigojimo amortizuotai savikainai apskaičiuoti ir palūkanų pajamoms arba palūkanų išlaidoms per atitinkamą laikotarpį paskirstyti. Apskaičiuodama faktinę palūkanų normą, ES įvertina pinigų srautus, atsižvelgdama į visas finansinės priemonės sutartines nuostatas (pavyzdžiui, išankstinio mokėjimo pasirinkimą), tačiau neatsižvelgia į būsimus kredito nuostolius. Skaičiuojant įtraukiami visi mokesčiai ir kitos sumos, kurias sutarties šalys sumokėjo arba gavo viena iš kitos ir kurios yra neatskiriama faktinės palūkanų normos dalis, taip pat sandorio sąnaudos ir visi kiti priedai arba nuolaidos.

Kai finansinis turtas arba panašaus finansinio turto grupė yra nurašyta dėl nuvertėjimo nuostolių, vertinant nuvertėjimo nuostolį palūkanų pajamos pripažįstamos taikant palūkanų normą, naudojamą diskontuojant būsimus pinigų srautus.

Dividendų pajamos

Dividendų pajamos pripažįstamos tada, kai nustatoma teisė gauti mokėjimą.

1.6.2 Išlaidos

Prekybinių operacijų išlaidos, patiriamos perkant prekes ir paslaugas, pripažįstamos, kai prekės pristatomos ir jas priima ES. Jos vertinamos pradine sąskaitoje nurodyta suma. ES yra būdingos neprekybinių operacijų išlaidos, sudarančios didžiąją visų išlaidų dalį. Jos susijusios su pervedimais lėšų

gavėjams ir gali būti trijų rūšių: teisės į gautinas sumas, pervedimai pagal susitarimą ir atskiros dotacijos, įnašai ir dovanojamos lėšos.

Pervedimai pripažįstami išlaidomis tą laikotarpį, kurį įvyko įvykiai, dėl kurių buvo atliktas pervedimas, jeigu tik pervedimo pobūdis yra leidžiamas pagal teisės aktus (Finansinį reglamentą, Tarnybos nuostatus arba kitus teisės aktus) arba yra pasirašyta sutartis, pagal kurią leidžiama atlikti pervedimą; lėšų gavėjas atitiko visus tinkamumo kriterijus galima pagrįstai apskaičiuoti sumą. galima pagrįstai apskaičiuoti sumą.

Kai gaunamas bet koks pripažinimo kriterijus atitinkantis prašymas atlikti mokėjimą arba kompensuoti išlaidas, jis pripažįstamas išlaidomis, lygiomis reikalavimus atitinkančiai sumai. Finansuoti tinkamos išlaidos, kurios turi būti kompensuotos lėšų gavėjams, tačiau apie kurias dar nėra pranešta, metų pabaigoje yra įvertinamos ir įrašomos kaip sukauptos išlaidos.

1.7 NEAPIBRĖŽTIEJI TURTAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

1.7.1 Neapibrėžtasis turtas

Neapibrėžtasis turtas – dėl praeities įvykių galintis atsirasti turtas, kurio buvimas bus patvirtintas tik tai įvykus arba neįvykus vienam ar daugiau ES nevisiškai kontroliuojamų neapibrėžtų būsimų įvykių. Neapibrėžtasis turtas parodomas, kai tikimasi gauti ekonominės naudos arba turėti naudojimo galimybių.

1.7.2 Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Neapibrėžtasis įsipareigojimas – dėl praeities įvykių galintis atsirasti įsipareigojimas, kurio buvimas bus patvirtintas tik tai įvykus arba neįvykus vienam ar daugiau ES nevisiškai kontroliuojamų neapibrėžtų būsimų įvykių; arba esamas įsipareigojimas, atsiradęs dėl praeities įvykių, kuris dar nėra pripažintas, nes nėra tikėtina, kad įsipareigojimui įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą arba naudojimo galimybių teikiantys ištekliai, arba, retais atvejais, kai įsipareigojimo suma negali būti pakankamai patikimai nustatyta.

2. BALANSO PASTABOS

ILGALAIKIS TURTA

2.1 NEMATERIALUSIS TURTA

Mln. EUR

	Suma
Bendroji balansinė vertė 2011 m. gruodžio 31 d.	301
Papildomas įsigijimas	89
Perleidimas	(11)
Kiti pakeitimai	0
Bendroji balansinė vertė 2012 m. gruodžio 31 d.	379
Sukaupta amortizacija 2011 m. gruodžio 31 d.	(152)
Amortizacijos sąnaudos per metus	(39)
Perleidimas	4
Kiti pakeitimai	(4)
Sukaupta amortizacija 2012 m. gruodžio 31 d.	(191)
Grynoji balansinė vertė 2012 m. gruodžio 31 d.	188
<i>Grynoji balansinė vertė 2011 m. gruodžio 31 d.</i>	<i>149</i>

Šios sumos pirmiausia susijusios su kompiuterine programine įranga.

2.2 NEKILNOJAMASIS TURTA, ĮRANGA IR ĮRENGIMAI

Į statomą turtą 2012 m. gruodžio 31 d. įtraukta 660 mln. EUR (2011 m. 219 mln. EUR) turto, susijusio su projektu „Galileo“, ES pasaulinės navigacijos palydovine sistema, kuri kuriama padedant Europos kosmoso agentūrai (EKA). Kai sistema bus užbaigta, ją sudarys 30 palydovų, 2 kontrolės centrai ir 16 antžeminių stočių. Balanse nurodyta suma parodo Komisijos patirtas kapitalizuotinas šio projekto sąnaudas nuo 2011 m. spalio 22 d., kada buvo sėkmingai paleisti pirmieji du šios sistemos palydovai. Iki tos dienos, kaip paaiškinta ankstesnėse metinėse ataskaitose, Komisijos nuomone, vykdomas projekto etapas – moksliniai tyrimai, todėl pagal ES apskaitos taisykles, visos patirtos sąnaudos laikytos išlaidomis. Planuojama, kad nuo projekto pradžios iki dabartinės finansinės programos laikotarpio pabaigos biudžetas bus 3 837 mln. EUR. Kitos finansinės programos laikotarpiu numatyta išleisti dar 5 400 mln. EUR, kad iki 2020 m. sistema būtų visiškai paleista, naudojama, teiktų „Galileo“ paslaugas, ir kad būtų pasirengta naujos kartos palydovų išdėstymui – visa tai bus finansuojama vien tik iš ES biudžeto. 2012 m. išlaidomis pripažinta 13 mln. EUR nekapitalizuotinių technologinės plėtros sąnaudų suma.

Balanso sudarymo dieną nuo 2011 m. rudens buvo paleisti keturi palydovai ir, kai tik vienas po kito bus baigti jų bandymai, pasibaigs projekto tinkamumo patvirtinimo orbitoje etapas. Šį etapą kartu finansuoja ES ir EKA pagal abiejų šalių sudarytą dotacijos susitarimą; EKA oficialiai perduos statomą turtą ES. Šiam teisiniam perdavimui reikės EKA tarybos pritarimo. EKA valstybėmis narėmis yra visos ES valstybės narės ir Norvegija bei Šveicarija. Dabar Komisija neturi priešasčių manyti, kad kuri nors iš EKA valstybių narių kliudys tokiam perdavimui.

NEKILNOJAMASIS TURTAS, ĮRANGA IR ĮRENGIMAI

Mln. EUR

	Žemė ir pastatai	Įranga ir įrengimai	Baldai ir transporto priemonės	Kompiuterinė aparatinė įranga	Kitas materialusis turtas	Finansinė nuoma	Statomas turtas	IŠ VISO
Bendroji balansinė vertė praėjusių metų pabaigoje	4 118	528	229	557	228	2 685	645	8 990
Papildomas įsigijimas	96	42	22	52	11	511	583	1 317
Perleidimas	(26)	(23)	(21)	(54)	(11)	0	0	(135)
Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą	102	8	0	12	0	(14)	(111)	(3)
Kiti pakeitimai	24	3	3	11	3	(1)	1	44
Bendroji balansinė vertė metų pabaigoje	4 314	558	233	578	231	3 181	1 118	10 213
Sukauptas nusidėvėjimas praėjusių metų pabaigoje	(1 999)	(425)	(166)	(396)	(137)	(796)		(3 919)
Nusidėvėjimo sąnaudos per metus	(138)	(45)	(20)	(67)	(21)	(114)		(405)
Atkurtas nusidėvėjimas	0	0	0	0	0	1		1
Perleidimas	3	23	21	51	10	5		113
Perkėlimas iš vienos turto kategorijos į kitą	-	0	0	(11)	0	14		3
Kiti pakeitimai	(3)	(2)	(1)	(13)	(2)	(7)		(28)
Sukauptas nusidėvėjimas metų pabaigoje	(2 137)	(449)	(166)	(436)	(150)	(897)		(4 235)
GRYNOJI BALANSINĖ VERTĖ 2012 M.	2 177	109	67	142	81	2 284	1 118	5 978
<i>GRYNOJI BALANSINĖ VERTĖ 2011 M.</i>	2 119	103	63	161	91	1 889	645	5 071

Mokėtinos įmokos, susijusios su finansine nuoma ir panašiomis teisėmis į gautinas sumas, balanse parodomos kaip ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai (taip pat žr. 2.15 ir 2.18.1 pastabas). Jie išskaidomi toliau pateikiamoje lentelėje.

Finansinė nuoma

Mln. EUR

Aprašymas	Sukauptos sąnaudos (A)	Būsimos mokėtinos sumos				Vertė iš viso (A+B)	Paskesnės turto išlaidos (C)	Turto vertė (A+B+C)	Nuvertėjimas (D)	Grynoji balansinė vertė =(A+B+C+D)
		< 1 metai	> 1 metai	> 5 metai	Iš viso įsipareigojimų (B)					
Žemė ir pastatai	992	63	342	1 686	2 091	3 083	61	3 144	(877)	2 267
Kitas materialusis turtas	18	7	11	1	19	37	-	37	(20)	17
Iš viso 2012 m. gruodžio 31 d.	1 010	70	353	1 687	2 110	3 120	61	3 181	(897)	2 284
Palūkanos		85	307	502	893					
Iš viso būsimų minimalių nuomos įmokų 2012 m. gruodžio 31 d.		155	660	2 189	3 003					
<i>Iš viso būsimų minimalių nuomos įmokų 2011 m. gruodžio 31 d.</i>		153	608	1 859	2 620					

2.3 NUOSAVYBĖS METODU APSKAIČIUOTOS INVESTICIJOS

Mln. EUR

	Pasta	2012 12 31	2011 12 31
Dalyvavimas bendrųjų įmonių kapitale	2.3.1	42	62
Dalyvavimas asocijuotųjų įmonių kapitale	2.3.2	350	312
Iš viso		392	374

2.3.1 Dalyvavimas bendrųjų įmonių kapitale

Mln. EUR

	BĪG	SESAR	ITER	NVI	KEV	Iš viso
Suma 2011 m. gruodžio 31 d.	0	0	0	25	37	62
Įnašai	-	70	116	98	54	338
Grynojo rezultato dalis	-	(70)	(106)	(91)	(91)	(358)
Suma 2012 m. gruodžio 31 d.	0	0	10	32	0	42

Dalyvavimas asocijuotųjų ir bendrųjų įmonių kapitale apskaitomas pagal nuosavybės metodą. Toliau nurodytos balansinės vertės sumos priskiriamos ES pagal jai tenkančią kapitalo procentinę dalį.

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Ilgalaikis turtas	226	211
Trumpalaikis turtas	106	123
Ilgalaikiai įsipareigojimai	0	0
Trumpalaikiai įsiskolinimai	(291)	(314)
Įplaukos	8	8
Išlaidos	(427)	(379)

Likviduojama bendroji įmonė „Galileo“ (BĪG)

Bendroji įmonė „Galileo“ (BĪG) pradėta likviduoti 2006 m. pabaigoje ir šis procesas tebevyksta. 2012 m. įmonė veiklos nevykdė ir toliau vyko jos likvidavimo procesas, todėl įplaukų negavo ir išlaidų nepatyrė.

Bendroji įmonė SESAR

Šios bendrosios įmonės tikslas – užtikrinti Europos oro eismo vadybos sistemos modernizavimą ir spartų pagrindinio oro eismo vadybos Europoje plano įgyvendinimą koordinuojant ir sutelkiant visas atitinkamas ES mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros pastangas. 2012 m. gruodžio 31 d. Komisijai priklausė 46,12 % SESAR kapitalo dalies. Visas (orientacinis) Komisijos įnašas, numatytas SESAR (2007–2013 m.), yra 700 mln. EUR. Nepripažinta bendra nuostolių dalis yra 157 mln. EUR.

Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos organizacija (ITER)

Tarptautinės ITER organizacijos darbe dalyvauja ES ir, Kinija, Indija, Rusija, Pietų Korėja, Japonija, JAV. ITER įkurta, kad: valdytų ITER įrenginius, skatintų eksploatuoti ITER įrenginius, didintų visuomenės supratimą apie branduolio sintezės energiją ir skatintų jos priimtinumą visuomenei, ir vykdytų bet kokią kitą veiklą, būtiną jos tikslui pasiekti. ES (Euratom) įnašas į Tarptautinę ITER organizaciją teikiamas per Branduolių sintezės energetikos vystymo agentūrą, ir be kita ko, apima valstybių narių ir Šveicarijos įnašus. Visas įnašas teisiškai laikomas Euratomo įnašu į ITER, kadangi valstybės narės ir Šveicarija ITER nuosavybės teisių neturi. ES teisiškai priklauso bendrosios įmonės Tarptautinės ITER organizacijos kapitalo dalis, Komisija privalo jį nurodyti savo ataskaitose. 2012 m. gruodžio 31 d. Komisijai priklausė 44,25 % ITER kapitalo dalies. Visas (orientacinis) Euratomo įnašas, numatytas ITER (2007–2041 m.), yra 8 949 mln. EUR.

Jungtinės technologijų iniciatyvos

Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė jungtinių technologijų iniciatyvų forma plėtojama steigiant bendrąsias įmones pagal Sutarties 187 straipsnį, siekiant įgyvendinti Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo darbotvarkėje nustatytus tikslus. NVI ir KEV yra įtrauktos į šią išlaidų kategoriją, tačiau trys kitos: ARTEMIS, „Švarus dangus“ ir ENIAC, nors ir teisiškai vadinamos bendrosiomis įmonėmis, apskaitos požiūriu jos turėtų būti laikomos asocijuotosiomis įmonėmis (todėl kaip tokios įmonės įtrauktos į 2.3.2 pastabą), kadangi Komisija šiems subjektams turi reikšmingos įtakos, bet jų bendrai nekontroliuoja.

Jungtinė naujoviškų vaistų technologijų iniciatyva (NVI)

Bendroji įmonė NVI remia ikikonkurencinius farmacinis mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą valstybėse narėse ir asocijuotose šalyse, siekdama padidinti investicijas į mokslinius tyrimus biofarmacijos sektoriuje ir skatindama tokioje veikloje dalyvauti mažąsias ir vidutines įmones (MVĮ). 2012 m. gruodžio 31 d. Komisijai priklausė 78,58 % NVI kapitalo dalies. Didžiausias orientacinis Komisijos įnašas iki 2017 m. gruodžio 31 d. – 1 mlrd. EUR.

Kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė (KEV)

KEV bendrosios įmonės tikslas – sutelkti viešojo ir privačiojo sektorių išteklius, siekiant suaktyvinti mokslinių tyrimų veiklą ir padidinti bendrą Europos mokslinių tyrimų veiklos efektyvumą ir paspartinti kuro elementų bei vandenilio technologijų plėtrą ir diegimą. 2012 m. gruodžio 31 d. Komisijai priklausė 80,6 % KEV kapitalo dalies. Didžiausias orientacinis ES įnašas iki 2017 m. gruodžio 31 d. – 470 mln. EUR. Nepripažinta bendra nuostolių dalis yra 12 mln. EUR.

2.3.2 Dalyvavimas asocijuotųjų įmonių kapitale*Mln. EUR*

	EIF	ARTEMIS	„Švarus	ENIAC	Iš viso
Suma 2011 m. gruodžio 31 d.	292	0	0	20	312
Įnašai	–	22	97	16	135
Grynojo pertekliaus (deficito) dalis	9	(22)	(97)	(22)	(132)
Kiti nuosavybės pokyčiai	35	–	–	–	35
Suma 2012 m. gruodžio 31 d.	336	0	0	14	350

Dalyvavimas asocijuotųjų įmonių kapitale apskaitomas pagal nuosavybės metodą. Toliau nurodytos balansinės vertės sumos priskiriamos ES pagal jai tenkančią kapitalo procentinę dalį.

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Statomas	505	460
Įsipareigojimai	(191)	(162)
Įplaukos	33	28
Deficitas	(177)	(182)

Europos investicijų fondas (EIF)

Europos investicijų fondas (EIF) yra ES finansų įstaiga, kurios specializacija – teikti rizikos kapitalą ir garantijas MVĮ. Komisija apmokėjo 20 % kapitalo dalies, nepareikalautas likutis yra 720 mln. EUR.

Mln. EUR

EIF	Visas EIF kapitalas	Komisijos pasirašyta dalis
Visas akcinis kapitalas	3 000	900
Apmokėta	(600)	(180)
Nepareikalauta	2 400	720

Bendroji įmonė ARTEMIS

Ši įmonė sukurta siekiant kartu su privačiojo sektoriaus partneriais įgyvendinti jungtinę technologijų iniciatyvą įterptųjų kompiuterinių sistemų srityje. Didžiausias orientacinis Komisijos įnašas – 420 mlrd. EUR. Nepripažinta bendra nuostolių dalis yra 5 mln. EUR (95,2 % kapitalo dalies).

Bendroji įmonė "Švarus dangus"

Šios įmonės paskirtis – paspartinti švarių oro transporto technologijų ES kūrimą, tvirtinimą ir demonstravimo veiklą, visų pirma sukurti visiškai naujovišką oro transporto sistemą, kuria siekiama sumažinti oro transporto poveikį aplinkai. Didžiausias orientacinis Komisijos įnašas – 800 mlrd. EUR. Nepripažinta bendra nuostolių dalis yra 48 mln. EUR (62,89 % kapitalo dalies).

Bendroji įmonė ENIAC

ENIAC paskirtis – apibrėžti bendrai sutartą nanoelektronikos srities mokslinių tyrimų darbotvarkę ir nustatyti mokslinių tyrimų prioritetus siekiant plėtoti ir įtvirtinti šios srities universaliuosius gebėjimus. Šių tikslų bus siekiama sutelkiant viešojo ir privačiojo sektorių išteklius siekiant paremti veiklą, projektų forma vykdomą mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje. Visas ES įsipareigojimas yra 450 mln. EUR. 2012 m. gruodžio 31 d. Komisijai priklausė 95,90 % ENIAC kapitalo dalies.

2.4 ILGALAIKIS FINANSINIS TURTAS

Mln. EUR

	Pastab	2012 12 31	2011 12 31
Parduoti laikomas finansinis turtas	2.4.1	4 870	2 272
Paskolos	2.4.2	57 441	41 400
Iš viso		62 311	43 672

2.4.1 Parduoti laikomas ilgalaikis finansinis turtas

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Garantijų fondas*	1 327	1 475
Likviduojama EAPB	1 102	-
BUFI investicijos	832	-
Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė (RPF)	593	-
Paskolų garantijų priemonė TEN-T projektams (PGPTT)	52	-
Europos cheminių medžiagų agentūra	52	-
Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas	188	188
Rizikos kapitalo operacijos	123	134
ETP steigimo programa	305	234
Kitos parduoti laikomo turto investicijos	296	241
Iš viso	4 870	2 272

* Garantijų fonde laikomos Komisijos išleistos EFSM obligacijos, todėl jos likviduotos.

Siekiant geriau pristatyti ekonomikos padėtį, nuo 2012 m. visas parduoti laikomas finansinis turtas pateikiamas atsižvelgiant į balanso sudarymo dieną likusį išpirkimo terminą. Turtas, kurio išpirkimo terminas finansinių ataskaitų sudarymo dieną yra daugiau kaip 1 metai, parodomas kaip ilgalaikis, o turtas, kurio išpirkimo terminas yra iki 2013 m. pabaigos, – kaip trumpalaikis (žr. 2.8 pastabą). Minėta 2012 m. Garantijų fondo suma, priešingai nei 2011 m., parodoma be grynųjų pinigų ir pinigų ekvivalentų (2011 m. 302 mln. EUR) ir susijusių įsipareigojimų (2011 m. 1 mln. EUR). Jei 2011 m. ataskaitose būtų buvę laikomasi dabartinio požiūrio, palyginimas būtų atrodęs taip:

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Garantijų fondas*	1 327	973
Likviduojama EAPB	1 102	982
BUFI investicijos	832	588
Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė (RPF)	593	365
Paskolų garantijų priemonė TEN-T projektams (PGPTT)	52	47
Europos cheminių medžiagų agentūra	52	91
Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas	188	188
Rizikos kapitalo operacijos	123	134
ETP steigimo programa	305	234
Kitos parduoti laikomo turto investicijos	296	241
Iš viso	4 870	3 843

* Garantijų fonde laikomos Komisijos išleistos EFSM obligacijos, todėl jos likviduotos.

Garantijų fondas

Išorės veiksmų garantijų fondas pagal Tarybos sprendimą apima ES garantijomis užtikrintas paskolas, visų pirma Europos investicijų banko (EIB) skolinimo operacijas už ES ribų ir makrofinansinės pagalbos (MFP) paskolas bei Euratomo paskolas už ES ribų. Tai ilgalaikė priemonė, skirta bet kokioms ES garantuotoms įsipareigojimams nevykdančių skolininkų skoloms padengti. Fondą sudaro ES bendrojo biudžeto įmokos, kurios atitinka 9 % operacijų kapitalo vertės, už investuotą fondo turtą gautos palūkanos ir sumos, susigražintos iš įsipareigojimų nevykdančių skolininkų, kurių atžvilgiu fondas turėjo panaudoti savo garantiją. Bet koks susidaręs metinis perteklius gražinamas į ES biudžetą kaip įplaukos. ES turi įtraukti garantijų rezervą, kad padengtų trečiosioms šalims suteiktas paskolas. Šio rezervo paskirtis – padengti Garantijų fondo reikalavimus ir, jei reikia, panaudotas garantijas, kurios viršija fondo sumas, kad tos sumos galėtų būti apmokėtos iš biudžeto. Šis rezervas atitinka numatytą sumą, t. y. 9 % negražintų paskolų likučio metų pabaigoje.

Likviduojama EAPB

Likviduojamos EAPB atveju visas parduoti laikomas finansinis turtas yra skolos vertybiniai popieriai eurais, kotiruojami aktyviojoje rinkoje. 2012 m. gruodžio 31 d. skolos vertybinių popierių (išreikštų tikrąja verte), kurių laikotarpis iki galutinio išpirkimo baigiasi 2013 m., vertė yra 490 mln. EUR (2011 m.: 481 mln. EUR).

BUFI investicijos

Laikinais surinktas baudas nuo 2010 m. sausio 1 d. Komisija valdo specialiai sukurtame fonde (BUFI) ir investuoja į finansines priemones, priskiriamas parduoti laikomo finansinio turto kategorijai.

Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė RFPF

Rizikos pasidalijimo finansinę priemonę valdo EIB, o Komisijos investicijų portfelis naudojamas atidėjiniams, kurie skirti paskolų ir garantijų, kurias EIB suteikė finansuoti tinkamiems mokslinių tyrimų projektams, finansinei rizikai padengti. 2007–2013 m. laikotarpiu Komisijai iš viso numatytas iki 1 mlrd. EUR biudžetas, iš kurio iki 800 mln. EUR yra iš specialiosios programos „Bendradarbiavimas“, o 200 mln. EUR – iš specialiosios programos „Pajėgumai“. EIB įsipareigojo suteikti tokią pačią sumą.

2012 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Komisijos įnašas, įskaitant ELPA ir trečiųjų šalių įnašus, į RFPF siekė 1 006 mln. EUR. Įnašus EIB investavo į obligacijas (tikroji vertė 2012 m. gruodžio 31 d. – 754 mln. EUR) ir terminuotus grynųjų pinigų indėlius (314 mln. EUR). Pirmiau nurodyta 948 mln. EUR neapibrėžtųjų įsipareigojimų suma (**5.2.1** pastaba) yra didžiausio nuostolio, kurį Komisija būtų patyrusi 2012 m. gruodžio 31 d., jeigu nebūtų vykdomi EIB suteiktų paskolų arba garantijų įsipareigojimai vykdant RSFF operacijas, įvertis. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad visa Komisijai tenkanti rizika atitinka sumą, kurią ji skiria RFPF.

Paskolų garantijų priemonė TEN-T projektams (PGPTT)

Iš Paskolų garantijų priemonės TEN-T projektams suteikiamos garantijos siekiant sumažinti įplaukų riziką pirmaisiais TEN transporto projektų įgyvendinimo metais. Konkrečiai garantija visiškai padengtų rezervines kredito linijas ir ja būtų pasinaudota tik tais atvejais, kai projekto pinigų srautų nepakaktų palūkanoms už skolą, susidariusią gavus privilegijuotąją paskolą, mokėti. Ši priemonė – bendras Komisijos ir EIB finansinis produktas, todėl pagal TEN-T reglamentą numatyta 2007–2013 m. iš ES biudžeto skirti 500 mln. EUR. EIB skirs dar 500 mln. EUR, taigi taikant priemonę bus galima iš viso panaudoti 1 mlrd. EUR.

2012 m. gruodžio 31 d. Komisijos įnašas PGPTT buvo 155 mln. EUR. Šią sumą EIB investavo į obligacijas (tikroji vertė 2012 m. gruodžio 31 d. – 75 mln. EUR) ir terminuotus indėlius (88 mln. EUR). 2012 m. pabaigoje pasirašyta 523 mln. EUR paskolų, taigi joms taikoma garantija. Pirmiau nurodyta 39 mln. EUR neapibrėžtųjų įsipareigojimų suma (**5.2.1** pastaba) yra didžiausio nuostolio, kurį Komisija būtų patyrusi 2012 m. gruodžio 31 d., jeigu nebūtų vykdomi EIB suteiktų paskolų įsipareigojimai vykdant PGPTT operacijas, įvertis. Tai yra 7,4 % visų garantuotų sumų. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad visa Komisijai tenkanti rizika atitinka sumą, kurią ji skiria PGTT.

Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (ERPB)

Kadangi ERPB nėra kotiruojamas jokioje akcijų biržoje, taip pat atsižvelgiant į ERPB įstatuose nustatytus sutartinius akcijų pardavimui taikomus apribojimus (be kita ko, akcijos gali būti parduotos tik esamiems akcininkams, o pardavimo kaina ribojama įsigijimo savikaina), Komisijos akcijų paketas vertinamas savikaina, atėmus bet kokį nuvertėjimą.

	<i>Mln. EUR</i>	
ERPB	Visas ERPB kapitalas	Komisijos pasirašyta dalis
Visas akcinis kapitalas	29 601	900
Apmokėta	(6 202)	(188)
Nepareikalauta	23 399	712

Rizikos kapitalo operacijos

Vykdant rizikos kapitalo operacijas, finansų tarpininkams suteikiamos sumos investicijoms į nuosavybės vertybinius popierius finansuoti. Jas valdo EIB ir jos yra finansuojamos įgyvendinant Europos kaimynystės politiką.

ETP steigimo programa

ETP steigimo programa apima Augimo ir užimtumo programą, daugiametę programą, Konkurencingumo ir inovacijų programą ir Technologijų perdavimo bandomąjį projektą, kuriuos patikos principu valdo EIF ir kuriomis remiamas MVĮ steigimas ir finansavimas jų veiklos pradžioje, investuojant į tinkamus specialius

rizikos kapitalo fondus. Metų pabaigoje skirta dar 122 mln. EUR ETP steigimo programai, tačiau jų kitos šalys dar nepanaudojo.

Kitos parduoti laikomo turto investicijos

Pagrindinės sumos, įtrauktos į kitas ilgalaikes parduoti laikomo turto investicijas, yra **Europos fondas Pietryčių Europai** (113 mln. EUR), **Ekologiško augimo fondas** (39 mln. EUR) ir **GEEREF fondas** (68 mln. EUR).

2.4.2 Ilgalaikės paskolos

Mln. EUR

	Pastab	2012 12 31	2011 12 31
Paskolos, suteiktos iš ES biudžeto ir EAPB	2.4.2.1	162	170
Paskolos, suteiktos iš pasiskolintų lėšų	2.4.2.2	57 279	41 230
Iš viso		57 441	41 400

2.4.2.1 Paskolos, suteiktos iš Europos Sąjungos biudžeto ir likviduojamos EAPB

Mln. EUR

	Paskolos su specialiomis sąlygomis	EAPB paskolos darbuotojams	Iš viso
Iš viso 2011 m. gruodžio 31 d.	151	19	170
Naujos paskolos	-	-	-
Gražinta suma	(17)	(4)	(21)
Valiutos kurso pokyčiai	1	-	1
Balansinės vertės pokyčiai	11	1	12
Iš viso 2012 m. gruodžio 31	146	16	162

Paskolos su specialiomis sąlygomis – tai paskolos, suteiktos lengvatinėmis palūkanų normomis, bendradarbiaujant su ES nepriklausančiomis valstybėmis. Visos sumos turi būti gražintos praėjus daugiau kaip 12 mėnesių po metų pabaigos. Faktinės šių paskolų palūkanų normos yra nuo 7,73 % iki 14,507 %.

2.4.2.2 Paskolos, suteiktos iš pasiskolintų lėšų

Mln. EUR

	MFP	Euratomas	MB	EFSP	Likviduojama EAPB	Iš viso
Iš viso 2011 m. gruodžio 31 d.	595	451	11 625	28 344	266	41 281
Naujos paskolos	39	-	-	15 800	-	15 839
Gražinta suma	(84)	(24)	-	-	(46)	(154)
Valiutos kurso pokyčiai	-	-	-	-	5	5
Balansinės vertės pokyčiai	(1)	(2)	(2)	332	(4)	323
Iš viso 2012 m. gruodžio 31 d.	549	425	11 623	44 476	221	57 294
Mokėtina suma per < 1 metus	15	-	-	-	-	15
Mokėtina suma per > 1 metus	534	425	11 623	44 476	221	57 279

Didelis šių sumų padidėjimas susijęs su EFSM paskolomis, išmokėtomis per 2012 m., ir parodo ES skolinimosi didėjimą (žr. 2.14 pastabą). Daugiau informacijos apie skolinimosi ir skolinimo veiklą, žr. 7 pastaboje.

2.5 ILGALAIKĖS GAUTINOS IR SUSIGRAŽINTINOS SUMOS

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Valstybės narės	545	268
Kitos	19	21
Iš viso	564	289

Iš minėtų susigražintinų sumų 550 mln. EUR (2011 m. 273 mln. EUR) yra susiję su neprekybinėmis operacijomis.

Iš valstybių narių gautinų sumų padidėjimas yra susijęs su EŽŪGF ir EŽŪFKP kaimo plėtros neįvykdytais sprendimais dėl atitikties patvirtinimo.

2.6 ILGALAIKIS IŠANKSTINIS FINANSAVIMAS

Mln. EUR

	Pastab	2012 12 31	2011 12 31
Išankstinis finansavimas	2.6.1	40 790	40 625
Iš anksto padengtos išlaidos	2.6.2	3 715	4 098
Iš viso		44 505	44 723

2.6.1 Išankstinis finansavimas

Pagal išankstinio finansavimo galimo susigražinimo arba panaudojimo laiką nustatoma, ar išankstinis finansavimas bus parodomas kaip trumpalaikis, ar kaip ilgalaikis. Panaudojimo laikas nustatytas su projektu susijusiam susitarime. Visos sumos, gražintinos arba panaudotinos per trumpesnę nei dvylikos mėnesių terminą nuo finansinių ataskaitų sudarymo dienos, parodomos kaip trumpalaikis išankstinis finansavimas, t. y. trumpalaikis turtas.

Gautos išankstinio finansavimo garantijos

Tai yra garantijos, kurių Komisija tam tikrais atvejais reikalauja iš kitų nei valstybės narės lėšų gavėjų, kai jiems išmoka avansus (išankstinį finansavimą). Šios rūšies garantijų atveju turi būti parodytos dvi vertės: „nominalioji“ ir „einamoji“. Nominaliosios vertės atsiradimas siejamas su garantijos buvimu. Einamosios vertės atveju garantija suteikiama, jeigu yra išankstinio finansavimo mokėjimas ir (arba) tolesnių mokėjimų patvirtinimai. 2012 m. gruodžio 31 d. gautų išankstinio finansavimo garantijų nominalioji vertė buvo 1 348 mln. EUR, o šių garantijų einamoji vertė – 1 083 mln. EUR (2011 m. atitinkamai 1 330 mln. EUR ir 1 083 mln. EUR).

Tam tikras išankstinio finansavimo sumas, išmokėtas įgyvendinant Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintąją bendrąją programą (7BP), faktiškai garantuoja Dalyvių garantijų fondas (DGF) – 2012 m. visa išmokėta išankstinio finansavimo suma buvo 4 mlrd. EUR (2011 m. 3,3 mlrd. EUR). Šis fondas yra atskiras nuo ES subjektas ir į šias ataskaitas neįtraukiamas, žr. **11.2.3** pastabą.

Mln. EUR

Valdymo rūšis	2012 12 31	2011 12 31
Tiesioginis centralizuotas valdymas	1 249	1 219
Netiesioginis centralizuotas valdymas	1 042	774
Decentralizuotas valdymas	677	697
Pasidalijamasis valdymas	37 214	37 249
Jungtinis valdymas	592	686
Vykdomas kitų institucijų ir agentūrų	16	–
Iš viso	40 790	40 625

Didžiausios ilgalaikio išankstinio finansavimo sumos susijusios su 2007–2013 m. programavimo laikotarpio struktūrinės politikos veiksmais, kuriuos vykdo: Regioninės plėtros fondas (ERPF) ir Sanglaudos fondas (SF) – 23,9 mlrd. EUR, Socialinis fondas (ESF) – 6,5 mlrd. EUR, žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) – 6,1 mlrd. EUR ir Žuvininkystės fondas (EŽF) – 0,6 mlrd. EUR. Kadangi dauguma šių projektų yra ilgalaikiai, reikia, kad jiems skiriamus išankstinius mokėjimus jie galėtų gauti ilgiau nei vienus metus. Todėl šios išankstinio finansavimo sumos parodomos kaip ilgalaikis turtas.

Išankstinis finansavimas sudaro didelę viso ES turto dalį, todėl jam skiriamas tinkamas nuolatinis dėmesys. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad įvairioms programoms turėtų būti skirtos pakankamos išankstinio finansavimo sumos siekiant užtikrinti gavėjui reikiamą lėšų srautą projektui pradėti, taip pat kartu apsaugant ES finansinius interesus ir atsižvelgiant į teisinius, veiklos ir išlaidų veiksmingumo apribojimus. Į visus šiuos elementus Komisija tinkamai atsižvelgė siekdama gerinti tolesnius veiksmus dėl išankstinio finansavimo.

2.6.2 Iš anksto padengtos išlaidos

	<i>Mln. EUR</i>	
	2012 12 31	2011 12 31
Finansų inžinerijos priemonės	2 717	3 378
Pagalbos schemos	998	720
Iš viso	3 715	4 098

Įgyvendinant 2007–2013 m. struktūrinių fondų programas, iš ES biudžeto galima mokėti lėšas valstybėms narėms, siekiant prisidėti prie finansų inžinerijos priemonių (paskolų, kapitalo investicijų arba garantijų forma), kurias sukuria ir valdo valstybės narės. Tačiau iki metų pabaigos pagal šias priemones nepanaudotos lėšos tampa ES nuosavybe (kaip ir įprasto išankstinio finansavimo atveju), todėl jos Komisijos balanse laikomos turtu. Tačiau pagrindiniais teisės aktais valstybės narės nėra įpareigosotos Komisijai teikti periodinių šių avansu išmokėtų lėšų panaudojimo ataskaitų, o kai kuriais atvejais netgi jų nurodyti Komisijai teikiamose išlaidų suvestinėse. Todėl remiantis iš valstybių narių gauta informacija apie lėšų panaudojimą, kiekvienų metų pabaigoje apskaičiuojama šio turto vertė.

Sumos, įtrauktos į Pagalbos schemų išlaidų kategoriją, apskaičiuotos remiantis Komisijos atliktu įvairių pagalbos schemų (valstybės pagalbos, EŽŪGF rinkos priemonių) įverčiu.

TRUMPALAIKIS TURTAS

2.7 ATSARGOS

	<i>Mln. EUR</i>	
	2012 12 31	2011 12 31
Mokslinės medžiagos	81	78
Kita	57	16
Iš viso	138	94

2.8 TRUMPALAIKIS FINANSINIS TURTAS

		<i>Mln. EUR</i>	
	Pastab	2012 12 31	2011 12 31
Parduoti laikomas finansinis turtas	2.8.1	1 858	3 619
Paskolos	2.8.2	123	102
Iš viso		1 981	3 721

2.8.1 Parduoti laikomas trumpalaikis finansinis turtas

Parduoti laikomas finansinis turtas įgyjamas dėl jo investicijų grąžos arba pelningumo, arba laikomas siekiant tam tikros turto struktūros arba antrinio likvidumo šaltinio ir todėl gali būti parduotas, atsižvelgiant į likvidumo poreikius arba palūkanų normų pokyčius. Šioje lentelėje apžvelgiamas parduoti laikomas finansinis turtas, kurių likęs išpirkimo terminas – iki 2013 m. pabaigos:

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Garantijų fondas	268	–
Likviduojama EAPB	490	1 463
BUFI investicijos	845	1 358
Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė (RPPF)	160	547
Paskolų garantijų priemonė TEN-T projektams (PGPTT)	23	97
Europos cheminių medžiagų agentūra	69	151
Kitos parduoti laikomo turto investicijos	3	3
Iš viso	1 858	3 619

Kaip jau aiškinta 2.4.1 pastaboje, 2012 m. pakeistas parduoti laikomo finansinio turto pristatymas. Jei 2011 m. ataskaitose būtų buvę laikomasi tokio pat požiūrio, palyginimas būtų atrodęs taip:

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Garantijų fondas	268	201
Likviduojama EAPB	490	481
BUFI investicijos	845	770
Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė (RPPF)	160	182
Paskolų garantijų priemonė TEN-T projektams (PGPTT)	23	49
Europos cheminių medžiagų agentūra	69	60
Kitos parduoti laikomo turto investicijos	3	3
Iš viso	1 858	1 746

2.8.2 Trumpalaikės paskolos

Į šią išlaidų kategoriją įtraukiamos paskolos, kurių likęs galutinis terminas yra trumpesnis kaip 12 mėnesių nuo balanso sudarymo dienos (dėl išsamesnės informacijos žr. 2.4.2.2 pastabą). Į šią išlaidų kategoriją taip pat įtraukiami Europos išorės veiksmų tarnybos terminuoti indėliai (42 mln. EUR) ir likviduojamos EAPB terminuoti indėliai (22 mln. EUR).

2.9 TRUMPALAIKĖS GAUTINOS IR SUSIGRAŽINTINOS SUMOS

Mln. EUR

	Pastab	2012 12 31	2011 12 31
Baudos	2.9.1	4 090	3 125
Valstybės narės	2.9.2	6 270	2 693
Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių sąnaudos	2.9.3	3 368	3 267
Kitos gautinos ir susigražintinos sumos	2.9.4	311	392
Iš viso		14 039	9 477

Apskaičiuota, kad pirmiau nurodytos sumos iš viso sudaro 13 729 mln. EUR (2011 m. 8 955 mln. EUR), susijusių su neprekybinėmis operacijomis.

2.9.1 Baudos

Tai susigražintinos sumos, susijusios su Komisijos skirtomis 4 357 mln. EUR baudomis (2011 m. 3 369 mln. EUR), atėmus 267 mln. EUR sumažintos vertės sumą (2011 m. 244 mln. EUR).

2012 m. gruodžio 31 d. dėl nesumokėtų baudų buvo gauta iš viso 2 513 mln. EUR garantijų (2011 m. 3 012 mln. EUR), susijusių su šiomis gautinomis sumomis. Reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad iš gautinų sumų 1 471 mln. EUR buvo mokėtini po 2012 m. gruodžio 31 d.

2.9.2 Valstybės narės

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
EŽŪGF ir Kaimo plėtros fondo gautinos sumos		
EŽŪGF	1 172	1 439
EŽŪFKP	14	23
PLKPP	44	37
SAPARD	136	142
Vertės sumažinimas	(814)	(771)
Iš viso	552	870
Sumokėtas ir iš valstybių narių susigrąžintinas PVM	44	41
Nuosavi ištekliai:		
Nustatyti A sąskaitoje	45	29
Nustatyti atskirojoje sąskaitoje	1 294	1 263
Gautini nuosavi ištekliai	3 617	-
Vertės sumažinimas	(773)	(779)
Kita	16	114
Iš viso	4 199	627
Kitos iš valstybių narių gautinos sumos:		
Numatomos susigrąžinti išankstinio finansavimo sumos	1 220	963
Kita	255	192
Iš viso	1 475	1 155
Iš viso	6 270	2 693

EŽŪGF ir Kaimo plėtros fondo gautinos sumos

Į šį punktą visų pirma įtrauktos sumos, kurias valstybės narės turi sumokėti gruodžio 31 d., kaip spalio 15 d. deklaravo ir patvirtino valstybės narės. Įvertinamos gautinos sumos, susidariusios po šio deklaravimo iki gruodžio 31 d. Komisija taip pat įvertina pagalbos gavėjų mokėtinų sumų, kurių gražinimas neįtikimas, vertės sumažinimą. Tai, kad atliekamas toks koregavimas, nereiškia, kad Komisija atsisako teisės ateityje susigrąžinti šias sumas. Koreguojant atimama 20 % – tiek valstybėms narėms leidžiama išskaičiuoti administraciniams sąnaudoms padengti.

Nuosavų išteklių gautinos sumos

Didelis iš valstybių narių gautinų sumų padidėjimas iš esmės paaiškinamas tuo, kad 2012 m. gruodžio 31 d. turi būti gauta 3 617 mln. EUR nuosavų išteklių suma, susijusi su taisomaisiais biudžetais Nr. 5 ir 6/2012. Šie taisomieji biudžetai buvo priimti atitinkamai 2012 m. lapkričio 21 d. ir gruodžio 12 d. Pagal Reglamento Nr. 1150/2000 10 straipsnį įrašai, atitinkantys BNP įnašų koregavimą, įtraukti į 2013 m. sausio mėn. pirmosios darbo dienos apskaitą.

Reikėtų pažymėti, kad valstybės narės turi teisę pasilikti 25 % tradicinių nuosavų išteklių surinkimo sąnaudoms padengti, todėl pirmiau pateikti duomenys nurodyti po šio atskaitymo. Remiantis valstybių narių atsiųstais įverčiais, iš sumų, gautinų iš valstybių narių, atimta sumažintos vertės suma. Tačiau tai nereiškia, kad Komisija atsisako teisės susigrąžinti sumas, kurioms taikomas šis vertės koregavimas.

2.9.3 Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių sąnaudos

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Sukauptos pajamos	3 002	2 952
Būsimųjų laikotarpių sąnaudos	351	296
Kita	15	19
Iš viso	3 368	3 267

Pagrindinė šios išlaidų kategorijos suma – sukauptos pajamos.

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Nuosavi ištekliai	2 388	2 644
Asignuotosios žemės ūkio įplaukos, lapkričio ir gruodžio mėn.	218	111
Sanglaudos fondas, regioninės ir kaimo plėtros fondai: finansinės korekcijos	276	16
Kitos sukauptos pajamos	120	181
Iš viso	3 002	2 952

2.9.4 Kitos gautinos ir susigrąžintinos sumos

Į šią išlaidų kategoriją visų pirma įtrauktos susigrąžintos išankstinio finansavimo sumos, susigrąžintos išlaidos ir kitos įplaukos iš administracinės ir einamosios veiklos.

2.10 TRUMPALAIKIS IŠANKSTINIS FINANSAVIMAS

Mln. EUR

	Pastab	2012 12 31	2011 12 31
Išankstinis finansavimas	2.10.1	9 548	8 089
Iš anksto padengtos išlaidos	2.10.2	3 690	2 918
Iš viso		13 238	11 007

2.10.1 Išankstinis finansavimas

Mln. EUR

Valdymo rūšis	2012 12 31	2011 12 31
Tiesioginis centralizuotas valdymas	3 289	3 048
Netiesioginis centralizuotas valdymas	3 908	3 037
Decentralizuotas valdymas	301	330
Pasidalijamasis valdymas	1 008	761
Jungtinis valdymas	844	803
Vykdomas kitų institucijų ir agentūrų	198	110
Iš viso	9 548	8 089

Trumpalaikį išankstinio finansavimo balansą sudaro dvi atskiros dalys: bendrasis išankstinis finansavimas ir iš šio išankstinio finansavimo sukauptos sumos (atsižvelgiant į metų pabaigoje patirtas susijusias numatomas išlaidas). Į abu dalis reikia atsižvelgti siekiant tinkamai išanalizuoti grynąjo trumpalaikio išankstinio finansavimo balanso pokyčius skirtingais metais.

2012 m. pasidalijamai valdomas bendrasis trumpalaikis išankstinis finansavimas sumažėjo dar 3 mlrd. EUR dėl didelės pažangos užbaigiant ankstesnį 2000–2006 m. programavimo laikotarpį. Kita vertus, iš šio išankstinio finansavimo sukauptos sumos sumažėjo 3,3 mlrd. EUR, dėl to grynasis trumpalaikis išankstinis finansavimas iš viso padidėjo 0,3 mlrd. EUR. Šiuos pokyčius lemia ankstesnio 2000–2006 m. programavimo laikotarpio (kuris dabar jau baigiamas) dubliavimasis su dabartiniu 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu. Apskaičiuota, kad išankstinis finansavimas, susijęs su ankstesniu programavimo laikotarpiu, išnaudotas visas (t. y. grynasis likutis – nulis), o išankstinis finansavimas, susijęs su dabartiniu programavimo laikotarpiu, 2012 m. gruodžio 31 d. panaudotas tik iš dalies. Likusi dalis turėtų būti panaudota 2013 m. arba vėliau.

Panaši padėtis susiklostė tiesiogiai centralizuotai valdomo išankstinio finansavimo srityje: bendrasis išankstinis finansavimas sumažėjo 741 mln. EUR, o išankstinis finansavimas šiek tiek padidėjo – 241 mln. EUR.

2.10.2 Iš anksto padengtos išlaidos

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Finansų inžinerijos priemonės	1 358	1 126
Pagalbos schemos	2 332	1 792
Iš viso	3 690	2 918

2.11 PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI

Mln. EUR

	Pastab	2012 12 31	2011 12 31
Nerezervuotos piniginės lėšos	2.11.1		
Iždo sąskaitos ir sąskaitos centriniuose bankuose		2 203	7 450
Einamosios sąskaitos		967	1 099
Avansinių lėšų sąskaitos		38	43
Pervedimai (pinigai kelyje)		(1)	(5)
Iš viso		3 207	8 587
Pinigai, priklausantys finansinėms priemonėms ir terminuotiems indėliams	2.11.2	2 345	2 028
Rezervuotos piniginės lėšos	2.11.3	5 122	8 320
Iš viso		10 674	18 935

2.11.1 Nerezervuotos piniginės lėšos

Nerezervuotos piniginės lėšos – tai visos lėšos, kurias ES laiko savo sąskaitose kiekvienoje valstybėje narėje ir ELPA šalyje (ižde arba centriniame banke), einamosiose ir avansinėse sąskaitose, taip pat pinigai smulkioms išlaidoms.

Didelių nerezervuotų piniginių lėšų sumažėjimą iš esmės lėmė sumažėjimas iždo sąskaitose ir sąskaitose centriniuose bankuose. 2012 m. pabaigos balansas buvo gerokai mažesnis už 2011 m. pabaigos balansą dėl aukšto biudžeto vykdymo lygio 2012 m. Be to, papildomi piniginiai ištekčiai, susiję su taisomuoju biudžetu Nr. 5/2012 ir taisomuoju biudžetu Nr. 6/2012, buvo gauti tik 2013 m.

2.11.2 Pinigai, priklausantys finansinėms priemonėms ir terminuotiems indėliams

Šioje išlaidų kategorijoje parodytos sumos yra daugiausia pinigų ekvivalentai (1 845 mln. EUR), kurias Komisijos vardu valdo patikėtiniai ir kurie skirti konkrečioms iš ES biudžeto finansuojamoms finansinių priemonių programoms įgyvendinti, ir kiti terminuoti indėliai (500 mln. EUR). Todėl pinigai, priklausantys finansinėms priemonėms, gali būti naudojami tik įgyvendinant atitinkamą finansinių priemonių programą. Metų pabaigoje buvo įsipareigota patikėtinių valdomoms finansinėms priemonėms skirti 100 mln. EUR, tačiau jų kitos šalys dar nepanaudojo.

Kaip jau aiškinta **2.4.1** pastaboje, 2012 m. pakeistas parduoti laikomo finansinio turto ir susijusių grynųjų pinigų bei pinigų ekvivalentų pristatymas. 2012 m. į šią išlaidų kategoriją buvo įtraukti Garantijų fondo pinigai ir pinigų ekvivalentai, o 2011 m. į bendrą sumą nebuvo įtraukta 302 mln. EUR 2011 m. Garantijų fondo pinigų ir pinigų ekvivalentų – pastaroji suma buvo nurodyta kaip ilgalaikis parduoti laikomas finansinis turtas. Jei 2011 m. ataskaitose būtų buvę laikytasi naujo pristatymo modelio, o pinigai, priklausantys visoms finansinėms priemonėms, būtų buvę nurodyti atskiroje eilutėje, palyginimas būtų atrodęs taip: 963 mln. EUR einamosioms sąskaitoms ir 2 466 mln. EUR pinigams, priklausantiems finansinėms priemonėms, ir terminuotiems indėliams.

2.11.3 Rezervuotos piniginės lėšos

Rezervuotos piniginės lėšos – tai sumos, susijusios su Komisijos skirtomis baudomis, dėl kurių byla dar nėra baigta. Šios sumos laikomos specialiose indėlių sąskaitose, kurios nenaudojamos jokiai kitai veiklai. Jeigu kita šalis pateikė apeliacinį skundą arba nežinoma, ar ji pateiks apeliacinį skundą, ta suma nurodoma kaip neapibrėžtasis įsipareigojimas **5.2** pastaboje.

Rezervuotų piniginių lėšų sumažėjimą lėmė du pagrindiniai veiksniai: pirma, Teisingumo Teismas priėmė keletą galutinių sprendimų, susijusių su didelėmis sumomis, antra, dažniau naudotas specialiai baudoms sukurtas fondas (BUFI). Visas laikinai surinktas baudas nuo 2010 m. sausio 1 d. Komisija valdo šiame fonde ir investuoja į finansines priemones, priskiriamas parduoti laikomo finansinio turto kategorijai (žr. **2.4 2.8** pastabas).

ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI**2.12 PENSIJOS IR KITOS IŠMOKOS DARBUOTOJAMS**

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Pensijos – darbuotojai	37 528	30 617
Pensijos – kiti	968	777
Bendroji sveikatos draudimo sistema	4 007	3 441
Iš viso	42 503	34 835

Labai didelis pensijų įsipareigojimų padidėjimas paaiškinamas tuo, kad labai sumažėjo taikoma diskonto norma, dėl kurios susidaro didelis aktuarinis metų nuostolis.

2.12.1 Pensijos – darbuotojai

Laikantis Tarybos nuostatų 83 straipsnio, pagal darbuotojų pensijų sistemą (EPPS – Europos pareigūnų pensijų sistema) numatytos išmokos įtraukiamos į ES biudžetą kaip išlaidos. Sistema nėra finansuojama, tačiau valstybės narės bendrai užtikrina tokių išmokų mokėjimą pagal šioms išlaidoms finansuoti nustatytą skalę. Be to, pareigūnai, mokėdami privalomą įmoką, padengia trečdalį ilgalaikio šios sistemos finansavimo sąnaudų.

Pensijų sistemos įsipareigojimai įvertinti remiantis darbuotojų ir į pensiją išėjusių darbuotojų skaičiumi 2012 m. gruodžio 31 d., taip pat tą dieną taikomomis Tarybos nuostatų taisyklėmis. Šis vertinimas buvo atliktas taikant 25 TVSAS metodiką (taip pat 12 ES apskaitos taisyklę). Šiems įsipareigojimams apskaičiuoti taikomas prognozuojamo sąlyginio vieneto metodas. Pagrindinės vertinimo dieną galiojusios ir vertinime taikytos aktuarinės prielaidos:

Darbuotojų pensijų įsipareigojimai	2012 12 31	2011 12 31
Nominali diskonto norma	3,6 %	4,9 %
Tikėtina infliacijos norma	2,0 %	1,8 %
Reali diskonto norma	1,6 %	3,0 %
Santuokos tikimybė: vyrai / moterys	84 % / 38 %	84 % / 38 %
Bendras darbo užmokesčio didėjimas / pensijos perkainojimas	0 %	0 %
2008 m. Tarptautinė valstybės tarnautojų gyvenimo trukmės lentelė	Taip	Taip

Bendrųjų išmokų darbuotojams įsipareigojimų pokyčiai

Mln. EUR

	Darbuotojų pensijų	Sveikatos
Bendrieji įsipareigojimai praėjusių metų pabaigoje	34 233	3 711
Aptarnavimo / įprastos išlaidos	1 144	–
Palūkanų išlaidos	1 043	–
Sumokėtos išmokos	(1 243)	–
Aktuariniai nuostoliai	6 691	567
Pokytis dėl naujų darbuotojų	93	–
Bendrieji įsipareigojimai metų pabaigoje	41 961	4 278
Pensijoms taikomi korekciniai koeficientai	1 022	nėra duomenų
Pensijų apmokestinimo sumažinimas	(5 455)	nėra duomenų
Plano turtas	nėra duomenų	(271)
Grynieji įsipareigojimai metų pabaigoje	37 528	4 007

2.12.2 Pensijos – kiti

Prie šios kategorijos priskiriami pensijų įsipareigojimai esamiems ir buvusiems Komisijos, Teisingumo Teismo (ir Bendrojo Teismo) ir Audito Rūmų nariams, Tarybos generaliniams sekretoriams,

ombudsmenams, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnams ir Europos Sąjungos tarnautojų teismo nariams. Į šią išlaidų kategoriją taip pat įtraukti įsipareigojimai, susiję su tam tikrų Europos Parlamento narių pensijomis.

2.12.3 Bendroji sveikatos draudimo sistema

Be to, įvertinami numatomi ES įsipareigojimai dėl įmokų į bendrąją sveikatos draudimo sistemą, susiję su į pensiją išėjusiais darbuotojais. Šių bendrųjų įsipareigojimų vertė – 4 278 mln. EUR. Plano turtas (271 mln. EUR) išskaitomas iš bendrųjų įsipareigojimų ir gaunama grynoji suma. Atliekant skaičiavimą naudojama ta pati diskonto norma ir bendroji darbo užmokesčio augimo norma kaip ir darbuotojų pensijų vertinimo atveju.

2.13 ILGALAIKIAI ATIDĖJINIAI

Mln. EUR

	Suma 2011 m. gruodžio 31 d.	Papildomi atidėjiniai	Nepanaudotos panaikintos sumos	Panaudotos sumos	Perkėlimas į trumpalaikius atidėjinius	Įverčio pokytis	Suma 2012 m. gruodžio 31 d.
Teismo bylos	368	58	(241)	(53)	0	0	132
Branduolinės įrangos išmontavimas	1 005	0	0	(3)	(29)	24	997
Finansiniai	100	38	0	0	(33)	3	108
Kiti	22	1	(1)	(1)	0	0	21
Iš viso	1 495	97	(242)	(57)	(62)	27	1 258

Teismo bylos

Tai yra su įvairiomis besitęsiančiomis teismo bylomis susijusių sumų, kurias numatoma išmokėti praėjus daugiau negu 12 mėnesių nuo metų pabaigos, įvertis. Teismo byloms skirtų atidėjinių sumažėjimą daugiausia lėmė EŽŪGF teismo bylos užbaigimas 2012 m.

Branduolinės įrangos išmontavimas

2008 m. nepriklausomų ekspertų konsorciumas atnaujino savo 2003 m. atliktą Jungtinio tyrimų centro branduolinių objektų eksploatavimo nutraukimo ir atliekų valdymo programos išlaidų sąmatos tyrimą. Jų patikslintos 1 222 mln. EUR (anksčiau – 1 145 mln. EUR) sąmatos pagrindu į finansines ataskaitas įtraukiamas atidėjinys. Remiantis ES apskaitos taisyklėmis, šis įvertis indeksuotas atsižvelgiant į infliaciją ir po to diskontuotas iki jo grynosios dabartinės vertės (naudojant nulinės atkarpos apsikėitimo sandorių eurais kreivę). Atsižvelgiant į numatomą šios programos trukmę (apie 20 metų), reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad dėl šios sąmatos yra tam tikrų abejonių, o galutinė sąnaudų suma gali skirtis nuo šiuo metu nurodytų sumų.

Finansiniai atidėjiniai

Šie atidėjiniai atitinka apskaičiuotus nuostolius, kurie bus patirti dėl garantijų, išduotų pagal 1998 m. MVĮ garantijų priemonę, 2001 m. MVĮ garantijų priemonę, 2007 m. MVĮ garantijų priemonę pagal Konkurencingumo ir inovacijų programą (KIP) ir Europos mikrofinansų priemonę „Progress“ (garantijos), pagal kurią Europos investicijų fondas (EIF) turi teisę išduoti garantijas savo vardu, bet Komisijos sąskaita ir rizika. Tačiau finansinė rizika, susijusi su panaudotomis ir nepanaudotomis garantijomis, ribojama. Ilgalaikiai finansiniai atidėjiniai diskontuojami iki jų grynosios dabartinės vertės (naudojant apsikėitimo sandorių eurais metinę kreivę).

2.14 ILGALAIKIAI FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Ilgalaikės pasiskolintos lėšos	57 252	41 200
Garantijų fondo likvidavimas*	(20)	(21)
Iš viso	57 232	41 179

* Garantijų fonde laikomos Komisijos išleistos EFSM obligacijos, todėl jas reikia likviduoti.

Ilgalaikės pasiskolintos lėšos

Mln. EUR

	MFP	Euratomas	MB	EFSP	Likviduojama EAPB	Iš viso
Iš viso 2011 m. gruodžio 31 d.	595	451	11 625	28 344	236	41 251
Naujos pasiskolintos lėšos	39	-	-	15 800	-	15 839
Gražinta suma	(84)	(24)	-	-	(46)	(154)
Valiutos kurso pokyčiai	-	-	-	-	4	4
Balansinės vertės pokyčiai	(1)	(2)	(2)	332	-	327
Iš viso 2012 m. gruodžio 31 d.	549	425	11 623	44 476	194	57 267
Mokėtina suma per < 1	15	-	-	-	-	15
Mokėtina suma per > 1	534	425	11 623	44 476	194	57 252

Į šią išlaidų kategoriją įtrauktos ES pasiskolintos lėšos, kurių gražinimo terminas yra ilgesnis nei vieni metai. Pasiskolintas lėšas sudaro pažymėjimais patvirtintos skolos, kurių vertė lygi 57 026 mln. EUR (2011 m. – 41 011 mln. EUR). Balansinės vertės pokyčiai atitinka sukauptų palūkanų pokyčius. Daugiau informacijos apie skolinimosi ir skolinimo veiklą, žr. 7 pastaboje.

2.15 KITI ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Finansinės nuomos skolos	2 040	1 603
Pastatai, už kuriuos apmokėta dalimis	352	367
Kiti	135	89
Iš viso	2 527	2 059

TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI**2.16 TRUMPALAIKIAI ATIDĖJINIAI**

Mln. EUR

	Suma 2011 m. gruodžio 31 d.	Papildomi atidėjiniai	Nepanaudotos panaikintos sumos	Sumos sumos	Perkėlimas iš ilgalaikių atidėjinių	Įverčio pokytis	Suma 2012 m. gruodžio 31 d.
Teismo bylos	17	218	(2)	(9)	0	0	224
Branduolinės įrangos išmontavimas	29	0	0	(29)	29	0	29
Finansiniai	165	30	0	(43)	33	3	188
Kiti	59	342	(32)	(5)	1	0	365
Iš viso	270	590	(34)	(86)	63	3	806

2.17 TRUMPALAIKIAI FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Į šią išlaidų kategoriją įtrauktos pasiskolintos lėšos (žr. 2.14 pastabą), kurias reikia gražinti per 12 mėnesių nuo balanso datos.

2.18 MOKĖTINOS SUMOS

Mln. EUR

	Pastab	2012 12 31	2011 12 31
Ilgalaikių įsipareigojimų dabartinė dalis	2.18.1	89	81
Mokėtinos sumos	2.18.2	21 558	22 311
Sukauptos sąnaudos ir būsimųjų laikotarpių pajamos	2.18.3	68 436	69 081
Iš viso		90 083	91 473

2.18.1 Ilgalaikių įsipareigojimų dabartinė dalis

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Finansinės nuomos skolos	70	66
Kiti	19	15
Iš viso	89	81

2.18.2 Mokėtinos sumos

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Valstybės narės	23 029	22 200
Tiekėjai ir kita	1 704	1 611
Apskaičiuotos reikalavimų neatitinkančios sumos ir neišmokėtos iš anksto išmokėtinos sumos	(3 175)	(1 500)
Iš viso	21 558	22 311

Mokėtinos sumos visų pirma susijusios su Komisijos gautomis išlaidų ataskaitomis, susijusiomis su dotacijų veikla. Jos kredituojamos padengti reikalaujama suma nuo prašymo gavimo momento. Jei dotacijos gavėja yra valstybė narė, dotacijos taip ir klasifikuojamos. Tokia pati procedūra taikoma sąskaitoms ir kreditiniams dokumentams, gautiems vykdant viešuosius pirkimus. Į atitinkamus prašymus kompensuoti išlaidas buvo atsižvelgta per ataskaitinių laikotarpių atskyrimo procedūrą metų pabaigoje. Padarius šiuos ataskaitinių laikotarpių atskyrimo įrašus, apskaičiuotos reikalavimus atitinkančios sumos buvo įrašytos kaip išlaidos, o likusi dalis pateikiama kaip „Apskaičiuotos reikalavimų neatitinkančios sumos ir neišmokėtos iš anksto išmokėtinos sumos“ (žr. toliau). Kad turtas ir įsipareigojimai nebūtų pervertinti, buvo nuspręsta grynąją sumą įrašyti prie trumpalaikių įsipareigojimų.

Valstybės narės

Čia pradinės sumos siejamos su neapmokėtais prašymais kompensuoti išlaidas, susijusias su struktūrinių fondų veikla (ESF – 5,8 mlrd. EUR, ERPF ir SF – 15,6 mlrd. EUR).

Tiekėjai ir kita

Į šią išlaidų kategoriją įtrauktos įvairios mokėtinos sumos, su dotacijų ir viešųjų pirkimų veikla susijusios sumos, taip pat viešosioms įstaigoms ir nekonsoliduotiems subjektams (pvz., EPF) mokėtinos sumos.

Apskaičiuotos reikalavimų neatitinkančios sumos ir neišmokėtos iš anksto mokėtinos sumos

Mokėtinos sumos sumažintos gautuose, bet dar nepatvirtintuose prašymuose kompensuoti išlaidas nurodytos sumos dalimi, kuri laikoma neatitinkančia reikalavimų. Didžiausios sumos susijusios su už struktūrinius veiksmus atsakingais generaliniais direktoratais. Mokėtinos sumos taip pat sumažintos gautuose prašymuose kompensuoti išlaidas nurodytos, bet dar iki metų pabaigos neišmokėtos, iš anksto padengtų išlaidų sumos dalimi (2,4 mlrd. EUR).

2.18.3 Sukauptos sąnaudos ir būsimųjų laikotarpių pajamos

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Sukauptos sąnaudos	68 216	68 577
Būsimųjų laikotarpių pajamos	201	490
Kiti	19	14
Iš viso	68 436	69 081

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

Sukauptos sąnaudos išskaidomos taip:

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Žemės ūkis ir kaimo plėtra:		
EŽŪGF: Tiesioginės pagalbos laikotarpis nuo spalio 16 d. iki gruodžio 31 d.	33 040	33 774
EŽŪGF: Tiesioginė pagalba – kitos teisės	11 492	10 701
EŽŪGF: Cukraus sektoriaus restruktūrizavimas	0	224
EŽŪGF: Kita	1	23
EŽŪFKP	12 497	12 127
Iš viso	57 030	56 849
Struktūriniai veiksmai:		
EŽF / ŽOFP	66	56
ERDF ir Sanglaudos fondas	4 359	4 791
ISPA	382	172
ESF	1 378	1 687
Iš viso	6 185	6 706
Kitos sukauptos sąnaudos:		
Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra	1 077	1 157
Kita	3 924	3 865
Iš viso	5 001	5 022
Iš viso	68 216	68 577

GRYNASIS TURTAS**2.19 REZERVAI**

Mln. EUR

	Pastab	2012 12 31	2011 12 31
Tikrosios vertės rezervas	2.19.1	150	(108)
Garantijų fondo rezervas	2.19.2	2 079	1 911
Kiti rezervai	2.19.3	1 832	1 805
Iš viso		4 061	3 608

2.19.1 Tikrosios vertės rezervas

Remiantis apskaitos taisyklėmis, parduoti laikomo finansinio turto koregavimas, kad atitiktų tikrąją vertę, įtraukiamas į tikrosios vertės rezervą. 2012 m. iš tikrosios vertės rezervo paimta grynoji 5 mln. EUR suma (2011 m. 24 mln. EUR), susijusi su sukauptos tikrosios vertės sumažinimu ir pripažinta finansinės veiklos ataskaitoje, susijusioje su parduoti laikomu finansiniu turto.

2.19.2 Garantijų fondo rezervas

Šis rezervas atitinka fondo garantuotų dar nesumokėtų sumų tikslinę 9 % sumą, kurią privaloma laikyti kaip turtą.

2.19.3. Kiti rezervai

Suma visų pirma susijusi su likviduojamos EAPB Anglijų ir plieno mokslinių tyrimų fondo turto rezervu (1 534 mln. EUR), sudarytu dėl EAPB veiklos nutraukimo.

2.20 IŠ VALSTYBIŲ NARIŲ PAREIKALAUTINOS SUMOS

Mln. EUR

	Suma
2011 m. gruodžio 31 d. iš valstybių narių pareikalautinos sumos	37 458
2011 m. biudžeto pertekliaus grąžinimas valstybėms narėms	1 497
Garantijų fondo rezervo pokytis	168
Kiti rezervo pokyčiai	25
Ekonominis metų rezultatas	5 329
Iš viso 2012 m. gruodžio 31 d. iš valstybių narių pareikalautinų sumų	44 477
Paskirstoma:	
Išmokos darbuotojams	42 503
Kitos sumos	1 974

Ši suma atitinka iki 2012 m. gruodžio 31 d. Komisijos jau patirtų išlaidų dalį, kuri turi būti finansuojama iš būsimų biudžetų. Pagal kaupiamosios apskaitos taisykles labai daug išlaidų yra pripažįstamos N metais, nors jos gali būti faktiškai apmokėtos N+1 metais ir dengiamos iš N+1 metų biudžeto. Dėl šių įsipareigojimų įtraukimo į ataskaitas ir dėl to, kad atitinkamos sumos finansuojamos iš būsimų biudžetų, įsipareigojimai metų pabaigoje gerokai viršija turta. Reikšmingiausios sumos yra susijusios su EŽŪGF veikla. Iš tikrųjų didžiąją dalį sumų valstybės narės į kitų metų biudžetą moka per trumpesnę nei 12 mėn. laikotarpį pasibaigus atitinkamiems finansiniams metams.

Iš esmės tik Komisijos išmokų darbuotojams įsipareigojimai yra apmokami per ilgesnį laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kad pensijų išmokas iš metinių biudžetų garantuoja valstybės narės. Toliau tik informaciniais tikslais pateikiamas būsimų išmokų darbuotojams išskaidymas.

Mln. EUR

	Suma
2013 m. mokėtinios sumos	1 399
Po 2013 m. mokėtinios sumos	41 104
Iš viso išmokų darbuotojams įsipareigojimų 2012 m. gruodžio 31 d.	42 503

Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį, kad pirmiau nurodyti duomenys neturi jokio poveikio biudžeto vykdymo rezultatui – biudžeto įplaukos visada turi atitikti biudžeto išlaidas arba jas viršyti, o bet koks įplaukų perteklius grąžinamas valstybėms narėms.

3. FINANSINĖS VEIKLOS ATASKAITOS PASTABOS

3.1 ĮPLAUKOS IŠ NUOSAVŲ IŠTEKLIŲ IR ĮNAŠŲ

Mln. EUR

	Pastaba	2012	2011
BNP ištekliai		98 061	88 442
Tradiciniai nuosavi ištekliai: Muitai		16 087	16 528
Cukraus mokesčiai		157	161
PVM ištekliai		14 871	14 763
Įplaukos iš nuosavų išteklių	3.1.1	129 176	119 894
Biudžeto koregavimas	3.1.2	1 439	4 533
Įnašai iš trečiųjų šalių (įskaitant ELPA)		304	250
Iš viso		130 919	124 677

3.1.1 Įplaukos iš nuosavų išteklių

Nuosavi ištekliai yra pagrindinis Europos Sąjungos veiklos įplaukų šaltinis. Didžiausia išlaidų dalis finansuojama iš nuosavų išteklių, o kitomis įplaukomis padengiama tik labai nedidelė viso finansavimo dalis. Nuosavi ištekliai yra trijų rūšių: tradiciniai nuosavi ištekliai (TNI), PVM grindžiami ištekliai ir BNP grindžiami ištekliai. Tradicinius nuosavus išteklius sudaro cukraus mokesčiai ir muitai. Korekcinis mechanizmas, siekiant išvengti biudžeto disbalanso (korekcija JK naudai), taip pat bendras Nyderlandų ir Švedijos metinių BNP grindžiamų įnašų sumažinimas taip pat yra nuosavų išteklių sistemos dalis. Valstybės narės pasilieka 25 % tradicinių nuosavų išteklių surinkimo sąnaudoms padengti, todėl pirmiau pateiktos sumos yra nurodytos po šio atskaitymo.

Reikėtų pažymėti, kad 2011 m. Belgijos valdžios institucijos pateikė prašymą grąžinti 126 mln. EUR grynąją sumą, susijusią su TNI, pervestais į ES biudžetą. Kadangi per Komisijos patikrinimus ir Audito Rūmų auditą nustatyta tam tikrų Belgijos sąskaitų patvirtinimo ir apskaitos trūkumų, kurie taip pat turėjo poveikį į ES biudžetą kaip tradiciniai nuosavi ištekliai (TNI) pervedamų sumų patikimumui, atliktas išorės auditas. 2013 m. pirmąjį pusmetį Komisijos tarnybos atliko papildomą patikrinimą, kurio metu įvertinti audito rezultatai, įskaitant prašymą grąžinti lėšas ir taisomuosius veiksmus. Audito išvadas, kurioms Komisija pritarė patikrinimo ataskaitoje, patvirtino, kad prašyme grąžinti lėšas nėra reikšmingų klaidų ir kad skaičiavimai yra patikimi. Todėl 2012 m. gruodžio 31 d. į Komisijos apskaitą įtrauktas atidėjiny, skirtas padengti išlaidoms, susijusioms su Belgijos valdžios institucijų prašymu, kuris bus nagrinėjamas 2013 m.

3.1.2 Biudžeto tikslinimas

Biudžeto tikslinimas apima 2011 m. biudžeto perteklių (1 497 mln. EUR), kuris valstybėms narėms grąžinamas netiesiogiai, atskaitant nuosavų išteklių sumas, kurias jos turi pervesti ES kitais metais, – taigi, tai yra 2012 m. įplaukos.

3.2 KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS

Mln. EUR

	Pastab	2012 m.	2011 m.
Baudos	3.2.1	1 884	868
Žemės ūkio mokesčiai	3.2.2	87	65
Išlaidų susigrąžinimas:	3.2.3		
Tiesioginis centralizuotas valdymas		63	76
Netiesioginis centralizuotas valdymas		30	17
Decentralizuotas valdymas		27	106
Jungtinis valdymas		8	3
Pasidalijamasis valdymas		1 376	845
Iš viso		1 504	1 047
Įplaukos iš administracinių operacijų:	3.2.4		
Darbuotojai		1 209	1 141
Su nekilnojamoju turtu, įranga ir įrengimais susijusios įplaukos		23	94
Kitos administracinės įplaukos		59	119
Iš viso		1 291	1 354
Įvairios veiklos įplaukos:	3.2.5		
Tikslinimas / atidėjiniai		280	59
Valiutos keitimo pelnas		335	476
Kita		1 445	1 507
Iš viso		2 060	2 042
Iš viso		6 826	5 376

3.2.1 Baudos

Šios įplaukos susijusios su Komisijos paskirtomis baudomis už konkurencijos taisyklių pažeidimą. Gautinos sumos ir susijusios įplaukos yra pripažįstamos, kai Komisija priima sprendimą dėl baudos skyrimo ir apie tokį sprendimą oficialiai praneša adresatui. Įplaukų iš baudų padidėjimą, palyginti su 2011 m., lėmė 2012 m. byla dėl TV ir kompiuterių vaizduoklių rodytuvinių vamzdžių, kurioje skirta didelė bauda.

2013 m. kovo mėn. „Microsoft“ skirta 561 mln. EUR bauda už tai, kad ES vartotojams reklamavo tik *Internet Explorer*, o ne įvairias žiniatinklio naršyklės.

3.2.2 Žemės ūkio mokesčiai

Šios sumos visų pirma yra susijusios su pieno mokesčiais, kurie yra rinkos valdymo priemonė, kurios tikslas – bausti pieno gamintojams, kurie viršija savo referencines kvotas. Kadangi jie nesusieti su ankstesnėmis Komisijos išmokomis, jie iš esmės laikomi specialios paskirties įplaukomis.

3.2.3 Išlaidų susigrąžinimas

Prie šios kategorijos priskiriami vykdomieji raštai sumoms išieškoti, kuriuos pateikė Komisija ir pagal kuriuos Komisijos apskaitos sistemoje registruojama išskaita iš paskesnių mokėjimų, siekiant susigrąžinti anksčiau iš bendrojo biudžeto išmokėtas sumas, remiantis patikrinimais, užbaigtais auditais arba tinkamumo finansuoti analize, taip pat valstybių narių EŽŪGF lėšų gavėjams pateikti vykdomieji raštai sumoms išieškoti. Į šią išlaidų kategoriją taip pat įtrauktas sukauptų pajamų vertinimo pokytis nuo praėjusiųjų metų pabaigos iki dabartinio laikotarpio.

Reikėtų pažymėti, kad šie skaičiai atspindi tik ES taisomosios veiklos poveikį apskaitai, kuri grindžiama galiojančiomis ES apskaitos taisyklėmis. Dėl šios priežasties šie skaičiai negali parodyti ir neparodo viso ES išlaidų susigrąžinimo masto, visų pirma reikšmingose struktūrinių veiksmų išlaidų srityse, kuriose veikia specialūs mechanizmai, užtikrinantys finansuoti netinkamų lėšų susigrąžinimą, dėl kurių daugeliu atvejų vykdomieji raštai sumoms išieškoti nepateikiami ir kurios todėl nedaro poveikio ES apskaitos sistemai. Be to, remiantis ES apskaitos taisyklėmis, išankstinio finansavimo sumų susigrąžinimas taip pat neparodytas kaip įplaukos. Daugiau informacijos apie finansinių klaidų ištaisymą ir išlaidų susigrąžinimą pateikta 6 pastaboje.

Žemės ūkis. EŽŪGF ir kaimo plėtra

Su Europos žemės ūkio garantijų fondu (EŽŪGF) ir Žemės ūkio fondu kaimo plėtrai (EŽŪFKP) susijusios sumos, priskiriamos prie šios kategorijos ir apskaitomos kaip metų įplaukos, yra 1 020 mln. EUR. Šias sumas sudaro:

- per metus priimti sprendimai dėl atitikties korekcijų – 724 mln. EUR,
- sukčiavimo ir pažeidimų atvejai – 296 mln. EUR: 195 mln. EUR kompensuotų sumų, kurias deklaravo valstybės narės ir kurios susigražintos per metus, ir 101 mln. EUR grynasis nesumokėtų sumų, kurias deklaravo valstybės narės ir kurios dėl sukčiavimo ir pažeidimų atvejų turi būti susigražintos metų pabaigoje, padidėjimas.

Struktūriniai veiksmai

- Su struktūriniais veiksmais, įtrauktais į šią išlaidų kategoriją, susijusių išlaidų susigražinimas siekė 356 mln. EUR (2011 m. 109 mln. EUR). Pagrindinės šios subkategorijos sumos apima lėšas, susigražintas pagal Komisijos pateiktus vykdomuosius raštus 95 mln. EUR sumai, susijusiai su ankstesniais metais patirtomis išlaidomis (įskaitant 5 mln. EUR sumą, susijusią su EŽŪOGF Orientavimo skyriumi), išieškoti ir 261 mln. EUR sukauptų pajamų pokyčiu (padidėjimu) metų pabaigoje.

Vykdomieji raštai sumoms išieškoti pateikiami tik šiais atvejais:

- oficialūs Komisijos sprendimai dėl finansinių pataisų, nustačius, kad sumos, kurių prašo valstybės narės, išleistos netinkamai,
- atliekant taisymą, kai užbaigiama programa, dėl kurio sumažinamas ES įnašas, jeigu valstybė narė nedeklaravo pakankamai tinkamų finansuoti išlaidų, kad pagrįstų visą jau suteiktą išankstinį finansavimą ir tarpinius mokėjimus; tokios operacijos gali būti vykdomos be oficialaus Komisijos sprendimo, jeigu tai priimtina valstybei narei;
- susigražinant sumas užbaigus programą, kai baigiamos teisinės procedūros, kurios dar buvo vykdomos užbaigimo metu.

Kiti su struktūriniais veiksmais susiję vykdomieji raštai pateikti išankstiniam finansavimui susigražinti, žr. **6.5** pastabą. Šios sumos neparodytos kaip įplaukos, tačiau įtraukiamos į balanso išankstinio finansavimo kategoriją.

3.2.4 Įplaukos iš administracinių operacijų

Šios įplaukos susidaro atlikus atskaitymus iš darbuotojų atlyginimų ir jas visų pirma sudaro dvi sumos: įmokos į darbuotojų pensijų sistemą ir pajamų mokestis.

3.2.5 Įvairios veiklos įplaukos

672 mln. EUR suma (2011 m. 535 mln. EUR) susijusi su iš narystės siekiančių narių gautomis sumomis. Į šią išlaidų kategoriją taip pat įtraukiamas valiutos keitimo pelnas, išskyrus **3.5** pastaboje aptariamą finansinę veiklą. Šis pelnas atsiranda vykdant kasdieninę veiklą ir susijusias operacijas ne euro, bet kita valiuta bei atliekant perkainojimą metų pabaigoje, kad būtų galima parengti ataskaitas. Jose nurodytas tiek realizuotas, tiek nerealizuotas pelnas. Per metus gautas 52 mln. EUR grynasis valiutos keitimo pelnas (2011 m. 94 mln. EUR).

3.3 ADMINISTRACINĖS IŠLAIDOS

Mln. EUR

	2012 m.	2011 m.
Išlaidos darbuotojams	5 708	5 416
Nusidėvėjimas ir nuvertėjimas	451	412
Kitos administracinės išlaidos	3 161	3 148
Iš viso	9 320	8 976

Į šią kategoriją įtrauktos 379 mln. EUR išlaidos (2011 358 mln. EUR), susijusios su veiklos nuomos išlaidomis – sumomis, kurias įsipareigota sumokėti per šių likusį nuomos sutarčių galiojimo laikotarpį:

Mln. EUR

	Būsimos mokėtinos sumos			Iš viso
	< 1 metai	1–5 metai	> 5 metai	
Pastatai	340	947	575	1 862
IT medžiaga ir kita įranga	5	7	0	12
Iš viso	345	954	575	1 874

3.4 VEIKLOS IŠLAIDOS

Mln. EUR

	Pastaba	2012 m.	2011 m.
Pirminės veiklos išlaidos:	3.4.1		
Tiesioginis centralizuotas valdymas		9 883	10 356
Netiesioginis centralizuotas valdymas		4 151	4 119
Decentralizuotas valdymas		1 019	766
Pasidalijamasis valdymas		106 378	104 067
Jungtinis valdymas		1 819	1 714
Iš viso		123 250	121 022
Kitos veiklos išlaidos:	3.4.2		
Tikslinimas / atidėjiniai		427	251
Valiutos keitimo nuostoliai		281	382
Kita		675	2 123
Iš viso		1 383	2 756
Iš viso		124 633	123 778

3.4.1 Pirminės veiklos išlaidos

ES veiklos išlaidos priskiriamos įvairioms finansinės programos išlaidų kategorijoms ir gali būti įvairių rūšių, atsižvelgiant į tai, kaip pinigai išmokami ir valdomi. Didžioji išlaidų dalis priskiriama prie pasidalijamojo valdymo kategorijos, kai užduotis pavedama vykdyti valstybės narėms, ir apima tokias sritis, kaip EŽŪGF išlaidos ir iš skirtingų struktūrinių veiksmų priemonių (Regioninės plėtros fondo, Socialinio fondo, Žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Sanglaudos fondo ir Žuvininkystės fondo) finansuojami veiksmai.

Minėtos veiklos išlaidos daugiausia susijusios su šiomis sritimis: žemės ūkis ir kaimo plėtra (57 mlrd. EUR), regioninė plėtra ir sanglauda (39 mlrd. EUR), užimtumas ir socialiniai reikalai (11 mlrd. EUR), moksliniai tyrimai ir ryšių tinklai, turinys ir technologijos (6 mlrd. EUR) ir išorės santykiai (3 mlrd. EUR).

3.4.2 Kitos veiklos išlaidos

Valiutos keitimo nuostoliai, išskyrus dėl 3.6 pastaboje aprašomos finansinės veiklos, atsiranda vykdant kasdieninę veiklą ir susijusius sandorius ne euro, bet kita valiuta bei metų pabaigoje atliekant perkainojimą, kuris būtinas ataskaitoms parengti, – jie gali būti tiek realizuoti, tiek nerealizuoti. 2011 m. į kitų veiklos išlaidų kategoriją daugiausia įtrauktos ankstesniais metais skirtų baudų pataisos, kurių bendra vertė – 1 471 mln. EUR

Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros sąnaudos

Mokslinių tyrimų ir nekapitalizuotos technologinės plėtros sąnaudos įtraukiamos į administracinių išlaidų (3.3 pastaba) ir veiklos išlaidų kategorijas:

Mln. EUR

	2012 m.	2011 m.
Mokslinių tyrimų sąnaudos	331	327
Nekapitalizuotos technologinės plėtros sąnaudos	76	145
Pripažintos išlaidomis	407	472

3.5 FINANSINĖS ĮPLAUKOS

Mln. EUR

	2012 m.	2011 m.
Dividendų pajamos	12	5
Palūkanų pajamos:		
Iš išankstinio finansavimo	28	40
Iš pradelstų mokėjimų	242	89
Iš parduoti laikomo finansinio turto	100	113
Iš paskolų	1 559	921
Iš pinigų ir pinigų ekvivalentų	26	132
Kita	2	5
Iš viso	1 957	1 300
Kitos finansinės pajamos:		
Realizuotas pelnas iš finansinio turto pardavimo	18	3
Kita	160	178
Iš viso	178	181
Dabartinės vertės koregavimas	0	1
Valiutos keitimo pelnas	10	4
Total	2 157	1 491

Finansinių pajamų padidėjimas iš esmės paaiškinamas tuo, kad padidėjo pajamos iš paskolų palūkanų. Šis padidėjimas atitinka padidėjusį EFSM paskolų balansą (žr. 2.4.2 ir 7 pastabas). Kadangi šios paskolos kompensacinės, taip pat užfiksuotas atitinkamas pajamų iš paskolų palūkanų padidėjimas (žr. 3.6 pastabą). Pajamų iš pinigų ir pinigų ekvivalentų sumažėjimą galima paaiškinti 2012 m. užfiksuotu dideliu rinkos palūkanų normų sumažėjimu. Didžiausias poveikis padarytas laikinai surinktų baudų palūkanų kategorijai. Šioje specialioje kategorijoje dėl 2012 m. palūkanų normų sumažėjimo ir kartu dėl didelio baudų sąskaitų uždarymo skaičiaus pajamos iš palūkanų sumažėjo maždaug 81 mln. EUR.

3.6 FINANSINĖS IŠLAIDOS

Mln. EUR

	2012	2011 m.
Palūkanų išlaidos:		
Nuomai	88	91
Pasiskolintoms lėšoms	1 545	903
Kitos	23	30
Iš viso	1 656	1 024
Kitos finansinės išlaidos:		
Finansinių atidėjinių koregavimas	75	74
Išlaidos, susijusios su patikėtinių valdomomis finansinėmis priemonėmis	43	47
Parduoti laikomo finansinio turto nuvertėjimo nuostoliai	8	12
Realizuotas nuostolis dėl finansinio turto pardavimo	4	5
Kitos	143	144
Iš viso	273	282
Valiutos keitimo nuostoliai	13	49
Iš viso	1 942	1 355

3.7 BENDROSIOMS IR ASOCIJUOTOSIOMS ĮMONĖMS TENKANTI GRYNOJO DEFICITO DALIS

Remdamasi nuosavybės apskaitos metodu Komisija į savo finansinės veiklos ataskaitą įtraukia savo bendrųjų ir asocijuotųjų įmonių grynojo deficito dalį (taip pat žr. 2.3.1 ir 2.3.2 pastabas).

3.8 ĮPLAUKOS IŠ NEPREKYBINIŲ OPERACIJŲ

2012 m. EUR finansinės veiklos ataskaitoje pripažintos 137 023 mln. EUR (2011 – EUR 130 391 mln.) įplaukos iš neprekybinių operacijų.

3.9 SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ

Segmentų ataskaitoje pateiktas veiklos įplaukų ir išlaidų išskaidymas pagal Komisijos politikos sritį, remiantis veikla grindžiamo biudžeto struktūra. Šios politikos sritys gali būti suskirstytos į tris didesnes grupes: „Europos Sąjungos vidaus veiksmai“, „Europos Sąjungos išorės veiksmai“ ir „Tarnybos ir kita“.

„Europos Sąjungos vidaus veiksmai“ yra didžiausia kategorija, apimanti daugelį Europos Sąjungos vidaus politikos sričių. „Europos Sąjungos išorės veiksmai“ apima ES išorės politiką, pvz., prekybą ir pagalbą. „Tarnybos ir kita“ yra vidaus horizontalūs veiksmai, reikalingi ES institucijų ir įstaigų funkcionavimui užtikrinti. Reikia atkreipti dėmesį, kad su agentūromis susijusi informacija įtraukiama į atitinkamą politikos sritį. Taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad centrinių Komisijos tarnybų skaičiuojami, renkami ir valdomi nuosavi ištekliai ir įnašai nėra skirstomi pagal įvairias veiklos rūšis.

Mln. EUR

	ES vidaus veiksmai	ES išorės veiksmai	Tarnybos ir kita	Likviduojama EAPB	Kiti skirsniai	Konsolidacijos eliminavimas	Iš viso
Baudos	1 884	–	–	–	–	–	1 884
Žemės ūkio mokesčiai	87	–	–	–	–	–	87
Išlaidų susigrąžinimas	1 444	59	1	–	–	–	1 504
Įplaukos iš administracinių operacijų	99	1	992	–	664	(465)	1 291
Įvairios veiklos įplaukos	2 692	90	440	7	8	(1 177)	2 060
Kitos veiklos įplaukos	6 206	150	1 433	7	672	(1 642)	6 826
Išlaidos darbuotojams	(2 256)	(318)	(1 352)	–	(1 802)	20	(5 708)
Su nematerialiuoju turtu ir	(126)	1	(113)	–	(213)	–	(451)
Kitos administracinės išlaidos	(1 003)	(311)	(880)	–	(1 594)	627	(3 161)
Administracinės išlaidos	(3 385)	(628)	(2 345)	–	(3 609)	647	(9 320)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(6 996)	(3 572)	(159)	–	–	844	(9 883)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	(3 762)	(422)	(34)	–	–	67	(4 151)
Decentralizuotas valdymas	(494)	(525)	–	–	–	–	(1 019)
Pasidalijamasis valdymas	(106 464)	83	3	–	–	–	(106 378)
Jungtinis valdymas	(269)	(1 550)	–	–	–	–	(1 819)
Kitos veiklos išlaidos	(774)	(3)	(634)	(48)	(8)	84	(1 383)
Veiklos išlaidos	(118 759)	(5 989)	(824)	(48)	(8)	995	(124 633)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(122 144)	(6 617)	(3 169)	(48)	(3 617)	1 642	(133 953)
Grynosios veiklos išlaidos	(115 938)	(6 467)	(1 736)	(41)	(2 945)	0	(127 127)
Įplaukos iš nuosavų išteklių ir įnašų							130 919
Pagrindinės veiklos perteklius							3 792
Grynosios finansinės įplaukos							215
Pensijų ir kitų išmokų darbuotojams įsipareigojimų pokyčiai							(8 846)
Bendrosioms ir asocijuotosioms įmonėms tenkanti							(490)
Ekonominis metų rezultatas							(5 329)

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ. ES VIDAUS VEIKSMAI

Min. EUR

	Ekonomikos ir finansų reikalai	Įmonės ir pramonė	Konkurencija	Užimtumas	Žemės ūkis	Transportas ir energetika	Aplinka	Moksliniai tyrimai	Informacinė visuomenė
Kitos veiklos įplaukos:									
Baudos	0	6	1 878	0	0	0	0	0	0
Žemės ūkio mokesčiai	0	0	0	0	87	0	0	0	0
Išlaidų susigrąžinimas	0	1	0	48	1 025	10	3	21	18
Įplaukos iš administracinių operacijų	0	18	0	0	0	16	0	7	0
Įvairios veiklos įplaukos	4	93	0	34	239	220	39	845	12
KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS	4	118	1 878	82	1 351	246	42	873	30
Administracinės išlaidos:	(68)	(210)	(89)	(107)	(127)	(412)	(126)	(432)	(131)
Išlaidos darbuotojams	(60)	(147)	(83)	(82)	(107)	(281)	(88)	(236)	(107)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	0	(8)	0	(1)	0	(15)	(1)	(15)	0
Kitos administracinės išlaidos	(8)	(55)	(6)	(24)	(20)	(116)	(37)	(181)	(24)
Veiklos išlaidos:	(40)	394	(80)	(10 873)	(56 842)	(2 372)	(329)	(4 365)	(1 312)
Centralizuotas tiesioginis valdymas	(40)	211	0	(169)	(48)	(1 061)	(307)	(2 906)	(1 285)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	0	352	0	(3)	0	(1 127)	(10)	(1 408)	(22)
Decentralizuotas valdymas	0	0	0	(61)	(38)	0	0	0	0
Pasidalijamasis valdymas	0	0	0	(10 618)	(56 655)	0	0	0	0
Jungtinis valdymas	0	(130)	0	(7)	0	(123)	0	0	0
Kitos veiklos išlaidos	0	(39)	(80)	(15)	(101)	(61)	(12)	(51)	(5)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(108)	184	(169)	(10 980)	(56 969)	(2 784)	(455)	(4 797)	(1 443)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(104)	302	1 709	(10 898)	(55 618)	(2 538)	(413)	(3 924)	(1 413)

	Jungtinis tyrimų centras	Žuvininkystė	VIDAUS RINKA	REGIONINĖ POLITIKA	Mokesčiai ir muitai	Švietimas ir kultūra	Sveikatos ir vartotojų apsauga	Teisingumas, laisvė ir saugumas	Iš viso ES vidaus veiksmų
Kitos veiklos įplaukos:									
Baudos	0	0	0	0	0	0	0	0	1 884
Žemės ūkio mokesčiai	0	0	0	0	0	0	0	0	87
Išlaidų susigrąžinimas	0	6	0	303	0	6	2	1	1 444
Įplaukos iš administracinių operacijų	39	0	2	0	0	0	16	1	99
Įvairios veiklos įplaukos	78	9	225	(3)	1	287	363	246	2 692
KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS	117	15	227	300	1	293	381	248	6 206
Administracinės išlaidos:	(358)	(47)	(229)	(78)	(113)	(205)	(348)	(305)	(3 385)
Išlaidos darbuotojams	(249)	(39)	(150)	(66)	(43)	(110)	(234)	(174)	(2 256)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	(27)	0	(8)	0	(10)	(1)	(25)	(15)	(126)
Kitos administracinės išlaidos	(82)	(8)	(71)	(12)	(60)	(94)	(89)	(116)	(1 003)
Veiklos išlaidos:	(82)	(807)	(69)	(38 622)	(14)	(1 808)	(661)	(877)	(118 759)
Centralizuotas tiesioginis valdymas	(60)	(175)	(36)	(41)	(14)	(229)	(436)	(400)	(6 996)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	0	0	0	0	0	(1 478)	(66)	0	(3 762)
Decentralizuotas valdymas	0	0	0	(395)	0	0	0	0	(494)

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

Pasidalijamasis valdymas	0	(629)	0	(38 186)	0	0	0	(376)	(106 464)
Jungtinis valdymas	0	0	0	0	0	(2)	(7)	0	(269)
Kitos veiklos išlaidos	(22)	(3)	(33)	0	0	(99)	(152)	(101)	(774)
<i>IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ</i>	(440)	(854)	(298)	(38 700)	(127)	(2 013)	(1 009)	(1 182)	(122 144)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(323)	(839)	(71)	(38 400)	(126)	(1 720)	(628)	(934)	(115 938)

SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ. ES IŠORĖS VEIKSMAI

Mln. EUR

	Išorės santykiai	Prekyba	Vystymasis	Plėtra	Humanitarinė pagalba	Iš viso ES išorės veiksmų
Kitos veiklos įplaukos:						
Išlaidų susigrąžinimas	34	0	2	24	(1)	59
Įplaukos iš administracinių operacijų	1	0	0	0	0	1
Įvairios veiklos įplaukos	5	0	87	(1)	(1)	90
KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS	40	0	89	23	(2)	150
Administracinės išlaidos:	(102)	(72)	(342)	(80)	(32)	(628)
Išlaidos darbuotojams	(15)	(65)	(165)	(49)	(24)	(318)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei įrengimais susijusios išlaidos	1	0	0	0	0	1
Kitos administracinės išlaidos	(88)	(7)	(177)	(31)	(8)	(311)
Veiklos išlaidos:	(2 876)	(11)	(1 091)	(863)	(1 148)	(5 989)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(1 729)	(6)	(782)	(485)	(570)	(3 572)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	(350)	0	(19)	(53)	0	(422)
Decentralizuotas valdymas	(218)	0	(37)	(270)	0	(525)
Pasidalijamasis valdymas	83	0	0	0	0	83
Jungtinis valdymas	(662)	(5)	(252)	(54)	(577)	(1 550)
Kitos veiklos išlaidos	0	0	(1)	(1)	(1)	(3)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(2 978)	(83)	(1 433)	(943)	(1 180)	(6 617)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(2 938)	(83)	(1 344)	(920)	(1 182)	(6 467)

SEGMENTŲ ATSKAITOMYBĖ. TARNYBOS IR KITA

Mln. EUR

	Spauda ir komunikacija	Kovos su sukčiavimu tarnyba	Koordinavimas	Personalas ir administracija	Eurostatas	Biudžetas	Auditas	Kalbos	Kitos	Iš viso tarnybų ir kitos veiklos
Kitos veiklos įplaukos:										
Išlaidų susigrąžinimas	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Įplaukos iš administracinių operacijų	0	7	2	829	0	56	0	98	0	992
Įvairios veiklos įplaukos	(2)	5	1	53	0	9	0	47	327	440
KITOS VEIKLOS ĮPLAUKOS	(1)	12	3	882	0	65	0	145	327	1 433
Administracinės išlaidos:	(124)	(51)	(184)	(1 424)	(91)	(58)	(11)	(441)	39	(2 345)
Išlaidos darbuotojams	(79)	(38)	(159)	(632)	(70)	(45)	(10)	(358)	39	(1 352)
Su nematerialiuoju turtu ir nekilnojamuoju turtu, įranga bei	(2)	(1)	0	(109)	0	0	0	(1)	0	(113)

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

įrengimais susijusios išlaidos										
Kitos administracinės išlaidos	(43)	(12)	(25)	(683)	(21)	(13)	(1)	(82)	0	(880)
Veiklos išlaidos:	(124)	(22)	(2)	(14)	(32)	(341)	0	(16)	(273)	(824)
Tiesioginis centralizuotas valdymas	(90)	(22)	0	(12)	(32)	(3)	0	0	0	(159)
Netiesioginis centralizuotas valdymas	(34)	0	0	0	0	0	0	0	0	(34)
Pasidalijamasis valdymas	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3
Kitos veiklos išlaidos	0	0	(2)	(2)	0	(341)	0	(16)	(273)	(634)
IŠ VISO VEIKLOS IŠLAIDŲ	(248)	(73)	(186)	(1 438)	(123)	(399)	(11)	(457)	(234)	(3 169)
GRYNSIOS VEIKLOS IŠLAIDOS	(249)	(61)	(183)	(556)	(123)	(334)	(11)	(312)	93	(1 736)

4. PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITŲ PASTABOS

4.1 PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITOS TIKSLAS IR PARENGIMAS

Informacija apie pinigų srautus suteikia pagrindą įvertinti ES gebėjimą gauti pinigų ir pinigų ekvivalentų bei jos poreikius tuos pinigų srautus panaudoti.

Pinigų srautų ataskaita rengiama naudojant netiesioginį metodą. Tai reiškia, kad grynasis finansinių metų perteklius arba deficitas koreguojamas atsižvelgiant į nepiniginio pobūdžio sandorių rezultatus, visas praėjusių ar būsimų laikotarpių pagrindinės veiklos pinigų įplaukų ar išmokų atidėtas arba sukauptas sumas ir įplaukų arba išlaidų, susijusių su investicinės veiklos pinigų srautais, punktus.

Pinigų srautai, atsirandantys iš sandorių užsienio valiuta, parodomi EPF atskaitomybės valiuta (eurais), taikant užsienio valiutos keitimo į eurus kursą, galiojantį pinigų srautų dieną.

Pirmiau pateiktoje pinigų srautų ataskaitoje pateikti laikotarpio pinigų srautai, suklasifikuoti pagal pagrindinę ir investicinę veiklą (ES nevykdo finansinės veiklos).

4.2 PAGRINDINĖ VEIKLA

Pagrindinė veikla – tai ES veikla, kuri nėra investicinė veikla. Ji apima didžiąją vykdomos veiklos dalį. Gavėjams suteiktos paskolos (ir susijusios pasiskolintos lėšos, kai taikytina) nelaikomos investicine (arba finansine) veikla, kadangi jomis siekiama bendrųjų tikslų, taigi jos yra ir ES kasdienių operacijų dalis. Pagrindinė veikla taip pat apima investicijas, kaip antai EIF, ERPB ir rizikos kapitalo fondus. Iš tiesų šios veiklos tikslas – dalyvauti siekiant nustatytą politikos rezultatų.

4.3 INVESTICINĖ VEIKLA

Investicinė veikla – tai nematerialiojo ir nekilnojamojo turto, įrangos bei įrengimų įsigijimas ir perleidimas bei kitos investicijos, kurios neįtraukiamos į pinigų ekvivalentus. Gavėjams suteiktos paskolos nepriskiriamos prie investicinės veiklos. Siekiama parodyti realias ES atliktas investicijas.

5. NEAPIBRĖŽTIEJI TURTAI BEI ĮSIPAREIGOJIMAI IR KITA SVARBI INFORMACIJA

5.1 NEAPIBRĖŽTASIS TURTAI

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Gautos garantijos:		
Įvykdymo garantijos	337	300
Kitos garantijos	43	34
Kitas neapibrėžtasis turtas	14	19
Iš viso	394	353

Įvykdymo garantijų reikalaujama siekiant užtikrinti, kad ES lėšų gavėjai įvykdytų savo sutartyse su ES numatytus įsipareigojimus.

5.2 NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mln. EUR

	Pastab	2012 12 31	2011 12 31
Suteiktos garantijos	5.2.1	22 317	24 394
Baudos	5.2.2	6 378	8 951
EŽŪGF, kaimo plėtra ir pasirengimas narystei	5.2.3	1 188	2 345
Sanglaudos politika	5.2.4	546	318
Teismo bylos ir kiti ginčai	5.2.5	91	251
Kiti neapibrėžtieji įsipareigojimai		1	2
Iš viso		30 521	36 261

Visi neapibrėžtieji įsipareigojimai, išskyrus susijusiuosius su baudomis, būtų finansuojami ateityje, jei suėitų jų mokėjimo terminas, iš ES biudžeto.

5.2.1 Suteiktos garantijos

Mln. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Garantijos EIB paskoloms, suteiktoms iš jo nuosavų išteklių:		
65 % garantija	18 683	20 362
70 % garantija	1 654	1 992
75 % garantija	383	534
100 % garantija	594	724
Iš viso	21 314	23 612
Kitos suteiktos garantijos	1 003	782
Iš viso	22 317	24 394

Garantijos iš ES biudžeto suteikiamos EIB paskoloms, kurias jis pasirašė ir suteikė iš nuosavų išteklių trečiosioms šalims 2012 m. gruodžio 31 d. (įskaitant valstybėms narėms iki stojimo suteiktas paskolas). Tačiau ES garantija negali viršyti patvirtintų kredito linijų viršutinės ribos procentinės dalies: 65 % (2000–2007 m. laikotarpiu), 70 %, 75 % arba 100 %. 2007–2013 m. laikotarpiu ES garantija negali viršyti 65 % neapmokėtos sumos, o ne patvirtintų kredito linijų ribos. Nepasiekus šios viršutinės ribos, ES garantija taikoma visai sumai. 2012 m. gruodžio 31 d. neapmokėta suma iš viso siekė 21 314 mln. EUR, todėl ji yra didžiausia ES su rizika susijusi pozicija.

Minėta 2011 m. suma, kuriai taikoma 65 % garantija, apskaičiuota skirtingai nei 2000–2007 m. ir 2007–2013 m. laikotarpiais. Jei 2011 m. suma būtų buvusi apskaičiuota remiantis skirtingu skaičiavimu, būtų buvusi nurodyta 17 423 mln. EUR suma.

Kitos suteiktos garantijos daugiausia susijusios su Rizikos pasidalijimo finansine priemone (948 mln. EUR) ir Paskolų garantijų priemone TEN-T projektams (39 mln. EUR). Daugiau informacijos apie šias priemones pateikta 2.4 pastaboje.

5.2.2 Baudos

Šios sumos susijusios su Komisijos paskirtomis baudomis už konkurencijos taisyklių pažeidimą, kurios buvo laikinai sumokėtos ir dėl kurių buvo pateiktas apeliacinis skundas arba nežinoma, ar apeliacinis skundas bus teikiamas. Neapibrėžtieji įsipareigojimai bus išlaikomi tol, kol su šia byla susijęs Teisingumo Teismo sprendimas taps galutiniu. Iš laikinų mokėjimų uždirtos palūkanos įtrauktos į ekonominį metų rezultatą ir taip pat parodytos kaip neapibrėžtasis įsipareigojimas, siekiant parodyti Komisijos nuosavybės teisės į šias sumas neapibrėžtumą.

5.2.3 EŽŪGF, kaimo plėtra ir pasirengimas narystei

Tai yra neapibrėžtieji įsipareigojimai valstybėms narėms, kurie siejami su EŽŪGF sprendimais dėl atitikties, kaimo plėtros, pasirengimo narystei finansinių korekcijų kol nepriimtas Teisingumo Teismo sprendimas. Įsipareigojimo galutinės sumos ir metų, kuriais jis po sėkmingų apeliacinių skundų bus nuskaitytas iš biudžeto, nustatymas priklausys nuo Teisingumo Teismo procedūros trukmės.

5.2.4 Sanglaudos politika

Tai yra neapibrėžtieji įsipareigojimai valstybėms narėms kartu su ieškiniais pagal sanglaudos politiką, kol nenustatyta žodinio bylos nagrinėjimo data arba nepriimtas Teisingumo Teismo sprendimas.

5.2.5 Teismo bylos ir kiti ginčai

Ši išlaidų kategorija susijusi su šiuo metu nagrinėjamais ieškiniais dėl žalos atlyginimo prieš Komisiją ir kitas ES įstaigas, kitais teisiniais ginčais ir numatytais teisinėmis išlaidomis. Reikėtų pažymėti, kad ieškinyje dėl žalos atlyginimo pagal EB sutarties 288 straipsnį pareiškėjas turi įrodyti, kad institucija padarė pakankamai sunkų teisinės normos, kuria asmenims suteikiamos teisės, pažeidimą, kad ieškovas patyrė realią žalą ir kad yra tiesioginis priežastinis ryšys tarp neteisėto veiksmo ir žalos.

5.3 KITA SVARBI INFORMACIJA

5.3.1 Į apskaitą dar neįtraukti neįvykdyti įsipareigojimai

Min. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Į apskaitą dar neįtraukti neįvykdyti įsipareigojimai	175 853	165 236

Minėta suma yra neįvykdytas biudžetinis įsipareigojimas, atėmus susijusias sumas, kurios 2012 m. finansinės veiklos ataskaitoje buvo įtrauktos į išlaidas. Neįvykdytas biudžetinis įsipareigojimas yra suma, kurią sudaro nepanaudotų įsipareigojimų, pagal kuriuos dar neatlikti mokėjimai ir (arba) panaikinimai, suma. Tai įprasta daugiamečių programų pasekmė. 2012 m. gruodžio 31 d. neįvykdytų biudžetinių įsipareigojimų suma iš viso buvo 217 810 mln. EUR (2011 m. – 207 443 mln. EUR).

5.3.2 SVARBŪS TEISINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Min. EUR

	2012 12 31	2011 12 31
Struktūriniai veiksmai	71 775	142 916
Protokolas su Viduržemio jūros baseino šalimis	264	264
Žuvininkystės susitarimai	173	37
Programa „Galileo“	143	320
GMES programa	233	400
TEN-T	1 331	3 416
Kiti sutartiniai įsipareigojimai	3 884	4 493
Iš viso	77 803	151 846

Šie įsipareigojimai atsirado dėl to, kad ES priėmė ilgalaikius teisinius įsipareigojimus dėl sumų, kurios dar nepadengtos biudžetinėmis įsipareigojimų asignavimais. Jie gali būti susiję su daugiametėmis programomis, tokiomis kaip struktūrinių veiksmų programos, arba sumomis, kurias ES yra įsipareigojusi sumokėti ateityje pagal balanso sudarymo dieną galiojančias administracines sutartis (t. y. susijusias su apsaugos, valymo ir kitų panašių paslaugų teikimu, taip pat sutartinius įsipareigojimus, susijusius su konkrečiais projektais, pavyzdžiui, statybos darbais).

Struktūriniai veiksmai

Toliau pateikiamoje lentelėje palyginti teisiniai įsipareigojimai, kurių atžvilgiu dar neprisimti biudžetiniai įsipareigojimai, ir didžiausi įsipareigojimai, susiję su 2007–2013 m. finansinėje programoje numatytais sumomis.

Mln. EUR

	2007–2013 m. finansinės programos sumos (A)	Prisiimti teisiniai įsipareigojimai (B)	2007–2011 m. biudžetiniai įsipareigojimai (C)	Teisiniai įsipareigojimai atėmus biudžetinius įsipareigojimus (=B-C)	Didžiausias įsipareigojimas (=A-C)
Struktūriniai fondai	347 552	347 521	293 050	54 471	54 502
Gamtos išteklių	100 549	100 539	85 058	15 481	15 491
Pasirengimo narystei pagalbos priemonė	11 255	9 895	9 473	422	1 782
Iš viso	459 356	457 955	387 581	70 374	71 775

Protokolai su Viduržemio jūros šalimis

Šie įsipareigojimai susiję su finansiniais protokolais su Viduržemio jūros baseino valstybėmis, nepriklausančiomis ES. Čia įrašyta suma yra visos sumos pasirašytuose protokoluose ir į sąskaitas įtrauktų biudžetinių įsipareigojimų sumos skirtumas. Šie protokolai yra tarptautinės sutartys, kurios negali būti nutrauktos, jeigu dėl to nesusitaria abi šalys, nors jų nutraukimo procesas yra pradėtas.

Žuvininkystės susitarimai

Tai įsipareigojimai, priimti kartu su trečiosiomis šalimis dėl operacijų pagal tarptautinius žuvininkystės susitarimus.

Programa „Galileo“

Šias sumas įsipareigota skirti programai „Galileo“ - pasaulinės navigacijos palydovinė sistemos kūrimui, žr. taip pat 2.2 pastabą.

GMES programa

Komisija su ESA 2008–2013 m. laikotarpiui sudarė sutartį dėl Pasaulinės aplinkos ir saugumo stebėsenos sistemos (GMES) kosmoso komponento įgyvendinimo. Visa orientacinė šiam laikotarpiui numatyta suma yra 728 mln. EUR.

TEN-T įsipareigojimai

Ši suma susijusi su 2007–2013 m. laikotarpio transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) dotacijomis. Programa taikoma projektams, kuriais plėtojamas transeuropinis transporto tinklas, ir siekiama paremti tiek infrastruktūros projektus, tiek mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus, kuriais skatinama į naują transporto infrastruktūrą įtraukti naujas technologijas ir naujoviškus procesus. Visa orientacinė šiai programai numatyta suma yra 7 900 mln. EUR.

Su TEN-T susijusių teisinių įsipareigojimų sumažėjo dėl teisinių įsipareigojimų sumažėjimo po keitimo sprendimų ir kartu dėl biudžetinių įsipareigojimų padidėjimo.

Kiti sutartiniai įsipareigojimai

Čia įtrauktos sumos atitinka sumas, kurias įsipareigota sumokėti per sutarčių galiojimo laikotarpį. Didžiausios įtrauktos sumos susijusios su Branduolių sintezės energetikos vystymo agentūros susitarimais dėl viešųjų pirkimų įgyvendinant ITER projektą.

6. ES BIUDŽETO APSAUGA

6.1 BENDROJI INFORMACIJA

Svarbus aspektas vykdant ES biudžetą yra poreikis užtikrinti tinkamą klaidų, pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą ir ištaisymą. Šios pastabos tikslas – pateikti: 1) prevencinių ir taisomųjų mechanizmų, numatytų taikomuose teisės aktuose, apžvalgą, kurioje išsamiai aprašomas ES įstaigų ir valstybių narių aptiktų klaidų, pažeidimų ir sukčiavimo nustatymo ir šalinimo procesas, ir 2) geriausią bendrą susijusios sumos įvertį, siekiant realiais skaičiais parodyti, kaip apsaugotas ES biudžetas.

Toliau pateikiama informacija ne tik apie veiksmus, kurių imtasi ES lygmeniu, bet taip pat apie valstybių narių korekcijas, atliktas pagal pasidalijamojo valdymo principą po savo pačių patikrinimų ir auditų (tik 2007–2013 m. programavimo laikotarpio, kadangi ankstesnių programavimo laikotarpių duomenys, pateikti valstybių narių, yra neišsamūs ir (arba) nepatikimi). Šios korekcijos Komisijos apskaitos sistemoje neregistruojamos, nes valstybės narės šias sumas daugumoje atvejų gali dar kartą panaudoti kitoms reikalavimus atitinkančioms išlaidoms padengti. Valstybių narių duomenys pateikti 6.7 lentelėje.

Daugiau informacijos apie toliau pateiktas sumas ir susijusius procesus galima rasti Komisijos parengtame specialiaame pranešime, nuo 2013 m. kiekvieną rugsėjo mėnesį siunčiamame biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai ir Audito Rūmams – jis skelbiamas Biudžeto GD interneto svetainėje „Europa“.

6.2 EUROPOS KOMISIJOS PREVENGINIAI MECHANIZMAI

Vykdam tiesioginį valdymą, prevenciniai veiksmai apima atsakingų tarnybų atliekamus patikrinimus, skirtus nustatyti ar išlaidos, kurias lėšų gavėjai prašo kompensuoti, atitinka reikalavimus. Šie *ex-ante* patikrinimai yra įtraukti į programos valdymo procesus ir nėra skirti padengiamų išlaidų teisėtumui ir tvarkingumui užtikrinti. Komisijos tarnybos taip pat gali pateikti rekomendacijas, visų pirma sutartiniais klausimais, siekdamos užtikrinti patikimą ir veiksmingą finansavimo valdymą, taigi ir mažesnę pažeidimų riziką.

Pagal pasidalijamąjį valdymą (t. y. žemės ūkio ir sanglaudos politikos išlaidos) valstybės narės per visą išlaidų ciklą pirmiausia yra atsakingos už užtikrinimą, kad iš ES biudžeto apmokėtos išlaidos būtų teisėtos ir tvarkingos. Prevenciniai mechanizmai taip pat egzistuoja Komisijos lygmeniu jai atliekant priežiūros įstaigos vaidmenį. Komisija gali:

- 2007–2013 m. programų atveju **nutraukti** mokėjimą daugiausia 6 mėn., jeigu:

- a) yra įrodymų, patvirtinančių, kad esama didelių atitinkamos valstybės narės valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų; arba
- b) Komisijos tarnybos turi atlikti papildomus patikrinimus, kai pateikiama informacija, kad patvirtintoje išlaidų ataskaitoje nurodytos išlaidos yra susijusios su dideliu pažeidimu, kuris nebuvo ištaisytas.

- įgyvendinant 2007–2013 m. programas **sustabdyti** visą arba dalį tarpinio mokėjimo valstybei narei, jeigu:

- a) yra įrodymų, patvirtinančių, kad esama didelių programos valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų ir valstybė narė nesiėmė reikiamų taisomųjų priemonių; arba
- b) patvirtintoje išlaidų ataskaitoje nurodytos išlaidos yra susijusios su dideliu pažeidimu, kuris nebuvo ištaisytas; arba
- c) valstybė narė smarkiai pažeidė savo valdymo ir kontrolės įsipareigojimus.

Jeigu valstybė narė nesiima reikiamų priemonių, Komisija gali nuspręsti skirti finansinę korekciją. Duomenys apie nutraukimus ir sustabdymus pateikti 6.4.1 pastaboje.

6.3 EUROPOS KOMISIJOS TAISOMIEJI MECHANIZMAI

6.3.1. Finansinės korekcijos

Pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybės narės yra pirmiausia atsakingos už lėšų gavėjų padarytų klaidų, pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą ir pašalinimą, o Komisija užtikrina bendrą priežiūrą. Kai dėl rimtų valstybių narių valdymo ir kontrolės sistemų trūkumų buvo padaryta arba gali būti padaryta atskirų arba sisteminių klaidų, pažeidimų ar sukčiavimų, Komisija gali taikyti finansines korekcijas. Finansinės korekcijos vykdomos trimis pagrindiniais etapais:

- 1) **Svarstomos** finansinės korekcijos. Šios korekcijos gali keistis, nes valstybės narės dar nėra jų oficialiai priėmusios, pavyzdžiui, tuo atveju, kai yra užbaigtas auditas, bet Komisija dar derina nuomonę su atitinkama valstybe nare.
- 2) Finansinės korekcijos, kurios **patvirtintos** / dėl kurių **nuspręsta**. Šios sumos yra galutinės – tai reiškia, kad jas arba patvirtino atitinkama valstybė narė (t. y. joms pritarė) arba dėl jų priimtas Komisijos sprendimas. Jos pateikiamos **6.4.2.1** lentelėje.
- 3) **Atliktos** finansinės korekcijos. Šios sumos – tai galutinis proceso žingsnis, kai stebima netinkamų išlaidų situacija yra visiškai ištaisyta. Sektoriais grindžiamose reglamentavimo sistemose numatyti keli koregavimo mechanizmai. Šie duomenys pateikti **6.4.2.2** ir **6.4.3.1** lentelėse.

6.3.2. Susigražintos lėšos

Pagal tiesioginį valdymą ir laikantis finansinio reglamento, leidimus suteikiantis pareigūnas parengia vykdomuosius raštus nepagrįstai išmokėtoms sumoms išieškoti. Sumos susigražinamos skolininkui (pvz., valstybei narei) atliekant tiesioginį banko pervedimą arba Komisijai atskaitant atitinkamą sumą iš kitų skolininkui mokėtinų sumų. Finansiniame reglamente numatytos papildomos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad būtų surinktos sumos pagal pradelstus vykdomuosius raštus sumoms išieškoti, dėl kurių Komisijos apskaitos pareigūnas imasi specialių tolesnių veiksmų.

Pagal pasidalijamąjį valdymą žemės ūkio srityje valstybės narės privalo nustatyti klaidas ir pažeidimus ir susigražinti nepagrįstai išmokėtas sumas taikydamos nacionalines taisykles ir procedūras. EŽŪGF atveju iš lėšų gavėjų susigražinamos sumos įskaitomos Komisijai, atėmus vidutiniškai 20 %, kuriuos pasilieka valstybės narės, ir įtraukiamos į apskaitą kaip įplaukos. EŽŪFKP atveju susigražintina suma išskaitoma iš kito mokėjimo prašymo, prieš jį išsiunčiant Komisijos tarnyboms, sumos, todėl atitinkama suma gali būti pakartotinai panaudota programai. Jeigu valstybė narė nesiima susigražinti lėšų arba tai daro nekreopščiai, Komisija gali nuspręsti įsikišti ir skirti atitinkamai valstybei narei finansinę korekciją. Sanglaudos politikos srityje už nepagrįstai išmokėtų sumų, prie kurių prireikus pridedami delspinigiai, susigražinimą iš lėšų gavėjų pirmiausia atsakingos valstybės narės (ne Komisija). Šioje pastaboje informavimo tikslais pateikiamos valstybių narių susigražintos sumos kartu su informacija apie Komisijos skirtas finansines korekcijas. 2007–2013 m. valstybės narės teisiškai privalo pateikti Komisijai aiškius struktūrinius duomenis apie panaikintas bendro finansavimo sumas prieš baigdamas nacionalinę lėšų susigražinimo procedūrą ir nacionaliniu lygmeniu faktiškai susigražindamos sumas iš lėšų gavėjų.

6.3.3. Nepanaudotų išankstinio finansavimo sumų susigražinimas

Beveik visose srityse ES vykdo išankstinį finansavimą arba avansinius mokėjimus lėšų gavėjams. Kaip paaiškinta **1.5.7** pastaboje, tai mokėjimai, kuriais gavėjui suteikiamas pinigų avansas arba pradinės lėšos. Jei gavėjas nepanaudojo (neišleido) visos iš ES gautos išankstinio finansavimo sumos, Komisijos tarnybos pateikia vykdomąjį raštą sumoms išieškoti, siekdamos užtikrinti, kad pinigai būtų gražinti į ES biudžetą. Ši procedūra yra svarbus ES kontrolės sistemos žingsnis, kuriuo užtikrinama, kad gavėjas nepasiliktų sau papildomų lėšų be tinkamo išlaidų patvirtinimo, taip padedant apsaugoti ES biudžetą. Šios išieškotos sumos pateikiamos **6.5** lentelėje.

Nepanaudotų išankstinio finansavimo sumų susigražinimo nereikia painioti su susigražintomis netvarkingomis išlaidomis. Kai Komisijos tarnybos nustato ir susigražina tokias išlaidas, susijusias su išmokėtomis išankstinio finansavimo sumomis, jos įtraukiamos į įprastus finansinio koregavimo arba išieškojimo procesus, aprašytus **6.3.1** ir **6.3.2** pastabose.

6.3.4. Įplaukos iš nuosavų išteklių. Susigražintos lėšos

Kalbant apie įplaukas iš nuosavų išteklių, kurios yra pagrindinis ES biudžeto finansavimo šaltinis, susigražintos lėšos yra susijusios su: Europos Komisijos patikrinimo ataskaitomis, Europos Audito Rūmų auditais, finansinės atsakomybės atvejais dėl valstybių narių administracinių klaidų arba nepakankamai uolių išieškojimo veiksnių, pažeidimo tyrimo procedūromis, Europos Teisingumo Teismo sprendimais, taip pat also sumomis, kurios gautos iš spontaniškų valstybių narių mokėjimų ir delspinigių, susijusių su nuosavais ištekliais. Šios sumos pateikiamos **6.6** lentelėje.

6.4 PREVENCINIŲ IR KOREGAVIMO MECHANIZMŲ FINANSINIS POVEIKIS**6.4.1. Mokėjimų laikinas nutraukimas ir sustabdymas 2012 m.****Laikinas nutraukimas**

Toliau pateiktose lentelėse pateikiama ERPF, Sanglaudos fondo, ESF ir EŽF laikino mokėjimų nutraukimo atvejų raidos apžvalga tiek pagal skaičių, tiek pagal sumą. Pradiniuose likučiuose įtraukti visi 2011 m. pabaigoje dar neišspręsti atvejai, nepriklausomai nuo metų, kuriais apie laikiną sustabdymą buvo pranešta valstybei narėi (dėl šios priežasties kai kurie duomenys negali būti tiesiogiai palyginti su 2011 m. metinėse ataskaitose pateiktais duomenimis). Nauji atvejai – tai tik tie laikino nutraukimo atvejai, apie kuriuos pranešta 2012 m. Išspręsti atvejai – tai atvejai, kai išlaidų kompensavimas buvo vėl pradėtas 2012 m., nepriklausomai nuo laikino nutraukimo pradžios metų. 2012 m. vis dar neišspręsti atvejai – tai laikini sustabdymai, kurie tebesitęsia 2012 m. gruodžio 31 d., t. y. išlaidų kompensavimas tebėra nutrauktas, kol atitinkama valstybė narė imsis koregavimo priemonių.

Mln. EUR

2007–2013 m. programavimo laikotarpis	ERPF / Sanglaudos fondas						Iš viso neišspręstų atvejų 2012 12 31	
	Iš viso neišspręstų atvejų 2011 12 31		Nauji atvejai 2012 m.		2012 m. išspręsti atvejai		Atvejų skaičius	Suma
Valstybė narė	Atvejų skaičius	Suma	Atvejų skaičius	Suma	Atvejų skaičius	Suma	Atvejų skaičius	Suma
Vokietija	3	17	2	163			5	180
Ispanija			49	1 495	41	1 319	8	176
Prancūzija			6	51	5	24	1	27
Italija*	10	265	20	1 122	19	860	11	526
Latvija			5	94	5	94	0	0
Lietuva			4	164	4	164	0	0
Vengrija			3	55			3	55
Lenkija			5	605			5	605
Rumunija			1	41			1	41
Slovėnija			1	6	1	6	0	0
Slovakija	2	71			2	71	0	0
Jungtinė Karalystė			1	22			1	22
Teikimas kitoje valstybėje			11	59	8	52	3	6
Iš viso	15	353	108	3 878	85	2 592	38	1 639

* Į pradinį likutį įeina 2011 m. pateiktų duomenų koregavimas.

Be šių laikino sustabdymo procedūrų 2012 m. buvo pasiūsta 119 įspėjamųjų raštų ERPF (tais atvejais, kai nebuvo nepatenkintų reikalavimų), taip toliau apsaugant nuo neteisingų sumų.

2007–2013 m. programavimo laikotarpis	ESF						Iš viso neišspręstų atvejų 2012 12 31	
	Iš viso neišspręstų atvejų 2011 12 31		Nauji atvejai 2012 m.		2012 m. išspręsti atvejai		Atvejų skaičius	Suma
Valstybė narė	Atvejų skaičius	Suma	Atvejų skaičius	Suma	Atvejų skaičius	Suma	Atvejų skaičius	Suma
Čekija			1	47			1	47
Vokietija			5	165	4	145	1	19
Ispanija	2	10	8	159	9	160	1	9
Prancūzija	2	25	9	142	4	91	7	76
Italija	4	53	7	207	6	231	5	30
Latvija			2	26	2	26	0	0
Lietuva			1	1	1	1	0	0
Rumunija			1	21	1	21	0	0
Slovakija			1	45	1	45	0	0
Jungtinė Karalystė	2	234	2	69	4	303	0	0
Iš viso	10	323	37	881	32	1 023	15	181

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

2007–2013 m. programavimo laikotarpis	EŽF						Iš viso neišspręstų atvejų 2012 12 31	
	Iš viso neišspręstų atvejų 2011 12 31		Nauji atvejai 2012 m.		2012 m. išspręsti atvejai		Atvejų skaičius	Suma
Valstybė narė	Atvejų skaičius	Suma	Atvejų skaičius	Suma	Atvejų skaičius	Suma	Atvejų skaičius	Suma
Čekija			1	1	1	1	0	0
Danija	1	0			1	0	0	0
Vokietija	2	1					2	1
Estija	1	0	3	0			4	0
Ispanija	1	62	2	32	2	84	1	9
Prancūzija	2	3					2	3
Italija			6	38			6	38
Latvija			1	0			1	0
Nyderlandai			3	8	3	8	0	0
Lenkija			1	2	1	2	0	0
Portugalija			3	16	2	12	1	4
Rumunija			5	35			5	35
Slovakija			2	2			2	2
Suomija	2	0	3	0	5	1	0	0
Švedija	1	0	2	6			3	6
Jungtinė Karalystė	1	34	4	7	2	33	3	8
Iš viso	11	100	36	149	17	141	30	108

Sustabdomas

Sprendimai dėl mokėjimų sustabdymo iš **ERPF** ir **Sanglaudos fondo** buvo priimti 2 programų atžvilgiu Vokietijoje ir Italijoje. 2012 m. gruodžio 31 d. abu sustabdymai tebegaliojo. 2012 m. buvo priimti 2 sprendimai dėl mokėjimų sustabdymo iš **ESF** ir jie buvo skirti Čekijai ir Slovakijai. 2012 m. gruodžio 31 d. mokėjimai tebebuvo sustabdyti Čekijos atžvilgiu. 2012 m. nebuvo priimta sprendimų dėl mokėjimų sustabdymo iš **EŽF**.

6.4.2. 2012 m. atliktos finansinės korekcijos ir susigražintos lėšos

6.4.2.1 Finansinės korekcijos ir lėšų susigražinimas, patvirtinti arba dėl kurių nuspręsta 2012 m.

Mln. EUR

	Finansinės korekcijos	Susigražintos lėšos	2012	2011
			Iš viso	Iš viso
Žemės ūkis.				
EŽŪGF	475	162	638	839
Kaimo plėtra	76	145	221	228
Sanglaudos politika.				
ERPF	958	nėra duomenų	958	424
Sanglaudos fondas	203	nėra duomenų	203	17
ESF	425	nėra duomenų	425	227
ŽOFP / EŽF	2	nėra duomenų	2	3
EŽŪOGF Orientavimo skyrius	31	3	34	1
Kita	nėra duomenų	19	19	50
Vidaus politikos sritys	1	252	253	270
Išorės politikos sritys	nėra duomenų	107	107	107
Administravimas*	nėra duomenų	7	7	8
Dėl kurių nuspręsta / kurie patvirtinti 2012 m., iš viso	2 172	695	2 867	
Dėl kurių nuspręsta / kurie patvirtinti 2011 m., iš viso	1 406	768		2 174

* Administravimo duomenys anksčiau nebuvo pateikti.

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

6.4.2.2 2012 m. atliktos finansinės korekcijos ir susigražytos lėšos

Mln. EUR

	Finansinės		Susigražintos lėšos	2012		2011	
	Korekcijos			Iš viso		Iš viso	
Žemės ūkis.							
EŽŪGF	610		161	771		621	
Kaimo plėtra	59		166	225		201	
Sanglaudos politika.							
ERPF	2 416		nėra duomenų	2 416		419	
Sanglaudos fondas	207		nėra duomenų	207		115	
ESF	430		nėra duomenų	430		178	
ŽŪFP / EŽF	1		nėra duomenų	1		(90)	
EŽŪOGF Orientavimo skyrius	17		3	20		1	
Kita	nėra duomenų		11	11		48	
Vidaus politikos sritys	1		229	230		268	
Išorės politikos sritys	nėra duomenų		99	99		77	
Administravimas*	nėra duomenų		9	9		2	
Iš viso panaudota 2012 m.	3 742		678	4 419			
<i>Iš viso panaudota 2011 m.</i>	<i>1 106</i>		<i>733</i>			1 840	

* Administravimo duomenys anksčiau nebuvo pateikti.

6.4.2.3 2012 m. finansinių korekcijų, atliktų pagal pasidalijamąjį valdymą, pasiskirstymas pagal valstybes nares

Mln. EUR

Valstybė narė	EŽŪGF	Kaimo plėtra	ERPF	Sanglaudos fondas	ESF	Kita	Iš viso 2012 m.	Iš viso 2011 m.
Belgija	0	3	0	-	11	0	14	1
Bulgarija	15	7	0	6	1	-	30	25
Čekija	0	-	116	8	-	0	125	6
Danija	22	-	0	-	-	-	22	0
Vokietija	(16)	3	23	-	0	0	10	1
Estija	0	1	0	0	0	-	1	0
Airija	(1)	10	-	-	-	-	9	2
Graikija	85	5	0	13	159	0	262	448
Ispanija	47	2	1 952	81	84	7	2 172	159
Prancūzija	64	1	20	-	37	2	123	33
Italija	209	0	57	-	3	7	275	50
Kipras	8	0	-	-	-	0	8	3
Latvija	-	-	1	1	9	0	12	0
Lietuva	3	4	3	1	0	0	10	0
Liuksemburgas	0	-	0	-	-	-	0	0
Vengrija	6	0	0	-	-	0	6	41
Malta	0	-	-	-	-	-	0	0
Nyderlandai	17	2	0	-	-	0	20	53
Austrija	1	-	-	-	-	0	1	0
Lenkija	12	2	45	79	23	0	162	148
Portugalija	15	1	117	0	-	0	134	26
Rumunija	24	12	22	-	81	-	139	53
Slovėnija	0	0	-	-	-	0	0	4
Slovakija	0	-	29	17	11	-	57	5
Suomija	1	0	0	-	-	0	1	0
Švedija	72	2	0	-	0	-	74	3
Jungtinė Karalystė	27	4	4	-	12	2	50	44
Tarp regionų / tarp valstybių	-	-	24	-	-	-	24	1
Iš viso panaudota	610	59	2 416	207	430	19	3 742	1 106

6.4.2.4 2012 m. atliktų finansinių korekcijų ir susigrąžintų sumų pokyčių paaiškinimas

Žemės ūkis ir kaimo plėtra. Finansinės korekcijos, kurios yra patvirtintos arba dėl kurių priimtas sprendimas, daugiausia susijusios su Komisijos sprendimais dėl atitikties ir patvirtinimo, priimtais po Komisijos atliktų patikrinimų. Dėl pavėluoto pinigų išmokėjimo faktiškai panaudota suma skiriasi nuo sprendime nurodytos sumos. Susigrąžintos sumos yra gana stabilios palyginti su praėjusių metų duomenimis.

Sanglaudos politika.

ERPF ir Sanglaudos fondas Finansinių korekcijų sumos, tiek patvirtintos ir (arba) dėl kurių priimtas sprendimas, tiek panaudotos, palyginti su praėjusiais metais gerokai išaugo:

Patvirtintos sumos ir (arba) sumos, dėl kurių priimtas sprendimas

2007–2013 m. laikotarpis. Dėl griežtesnės Komisijos priežiūros ir didėjančio šiuo programų įgyvendinimo laikotarpiu vykdomų auditų skaičiaus daugiau negu pusė 1 161 mln. EUR finansinių korekcijų, patvirtintų ir (arba) dėl kurių priimtas sprendimas 2012 m. (631 mln. EUR), susijusios su dabartiniu 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu. Finansinių korekcijų, patvirtintų ir (arba) dėl kurių priimtas sprendimas 2012 m., susijusių su 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu, suma paaiškinama daugiausia korekcijomis, skirtomis Ispanijai (267 mln. EUR), Čekijai (111 mln. EUR), Graikijai (82 mln. EUR) ir Lenkijai (77 mln. EUR). Į šias sumas neįeina išlaidų, kurias deklaravo gavėjai valstybių narių lygmeniu ir kurios dėl to nėra patvirtintos Komisijai dėl jos prašomų veiksmų planų, korekcijos.

2000–2006 m. laikotarpis. Likusi (531 mln. EUR) suma padengia korekcijas, susijusias su vykdomu 2000–2006 m. programavimo laikotarpio užbaigimo procesu. Korekcijos užbaigimo metu daromos išanalizavus užbaigimo deklaracijas arba ekstrapoliuojant liekamosios paklaidos dydį. Pagrindinės korekcijos susijusios su Ispanija (316 mln. EUR), Italija (65 mln. EUR) ir Portugalija (53 mln. EUR). Po užbaigimo proceso šios korekcijos turėtų būti tęsiamos 2013 m., tačiau jų sumos bus mažesnės.

Atliktų korekcijų sumos:

Šiais metais deklaruotos sumos beveik išskirtinai susijusios su 2000–2006 m. programavimo laikotarpiu ir finansinėmis korekcijomis, kurios patvirtintos ir (arba) dėl kurių nuspręsta ankstesniais metais. Pabaigus visų užbaigimo dokumentų patikrinimą, visiškai patvirtinus valstybės narės institucijų, iš kurių buvo išskaičiuotos korekcijos, pateiktus reikalavimus padengti išlaidas, taip pat užbaigus likusio likučio dalinį mokėjimą Ispanijai, pranešta kad didžiausia Ispanijai skirta korekcija (1,8 mlrd. EUR) yra atlikta. Reikia pažymėti, kad dėl nepakankamų mokėjimų asignavimų 2012 m. biudžete metų pabaigoje (biudžeto valdymo institucijai atmetus taisomojo biudžeto pasiūlymą, kuriame numatyti didesni mokėjimų asignavimai), Komisijos tarnybos negalėjo sumokėti Ispanijai viso mokėtino likučio.

ESF

- *2000-2006:* dauguma paskelbtų finansinių korekcijų susijusios arba su likutinės paklaidos dydžio ekstrapoliavimu užbaigimo metu (atlikus užbaigimo deklaracijų analizę), arba su grynosiomis korekcijomis užbaigimo metu. Baigiamieji patikrinimai tebevyksta.

- *2007-2013:* paskelbtos sumos susijusios su neteisingomis sumomis, išskaičiuotomis iš valstybių narių pateiktų tarpinių mokėjimo reikalavimų per visą programos ciklą. Paskelbtų sumų padidėjimas susijęs su bendra audito strategija, sukurta šiam programavimo laikotarpiui.

6.4.3. Suvestiniai finansinių korekcijų duomenys ir susigrąžintos sumos*6.4.3.1 Atliktos finansinės korekcijos – suvestiniai duomenys*

Toliau pateikta informacija rodo suvestines finansines korekcijas, pateiktas pagal programavimo laikotarpį:

Mln. EUR

Finansinės korekcijos	Programavimo laikotarpis			EŽŪGF sprendimų suvestinė	Iš viso 2012 m. pabaigoje	%	Iš viso dar neatlikta korekcijų 2012 m. pabaigoje	Atlikta korekcijų 2011 m. pabaigoje
	1994–1999 m. laikotarpis	2000–2006 m. laikotarpis	2007–2013 m. laikotarpis					
Žemės ūkis.	-	93	81	7 728	7 902	92,7 %	623	7 139
<i>EŽŪGF</i>	-	-	-	7 728	7 728	93,3 %	558	7 024
<i>Kaimo plėtra*</i>	-	93	81	-	174	72,8 %	65	115
Sanglaudos politika.	2 535	6 359	779	-	9 673	89,7 %	1 114	
<i>ERPF</i>	1 764	4 626	154	-	6 544	89,6 %	761	4 128
<i>Sanglaudos fondas</i>	264	464	87	-	815	82,8 %	169	608
<i>ESF</i>	407	1 206	538	-	2 150	96,7 %	74	1 720
<i>ŽOPF / EŽF</i>	100	5	0	-	105	52,2 %	96	104
<i>EŽŪOGF Orientavimo skyrius*</i>	0	58	-	-	58	80,6 %	14	41
Kita	-	-	-	2	2	100,0	-	0

	%							
Iš viso	2 535	6 452	861	7 730	17 577	91,0 %	1 737	13 741

* Tam tikros sumos, anksčiau pateiktos kaip finansinės korekcijos, dabar įtrauktos į susigražintas sumas.

Šioje lentelėje pateiktos žemės ūkio finansinių korekcijų sumos – tai bendros sumos, susijusios su atitiktis patvirtinimo sprendimais. Tačiau **6.4.2.2** pastaboje pateiktos sumos taip pat pateiktos atsižvelgiant į finansinio patvirtinimo sprendimus.

EŽŪGF dalyje pateikta suvestinė panaudota 7 728 mln. EUR suma apima visas korekcijas, atliktas nuo tada, kai 1999 m. buvo priimtas pirmas sprendimas. **Kaimo plėtros** dalyje suvestinė 174 mln. EUR suma apima visas korekcijas ir susigražintas su pažeidimais susijusias sumas nuo 2007 m. Reikia pažymėti, kad kai kuriais atvejais vykdymo data buvo atidėta keliems metams, o kai kurios sumos, dėl kurių priimti sprendimai, taip pat gražinamos atidėtais metiniais mokėjimais. Taip yra valstybių narių, kurioms teikiama finansinė pagalba remiantis 2010 m. birželio 7 d. pasirašytu Europos finansinio stabilumo fondo pagrindų susitarimu, atveju. Dėl to nuolat didėja suvestinių sumų, dėl kurių priimtas sprendimas, ir suvestinių panaudotų sumų neatitikimas.

Dėl **Sanglaudos politikos**:

2000–2006 m. programavimo laikotarpis 2000–2006 m. programavimo laikotarpio ERPF panaudojimo lygio padidėjimas 2012 m. (nuo 53 % 2011 m. iki 92 % 2012 m.) paaiškinamas tuo, kad valstybėms narėms iki 2012 m. buvo išsiųsti visi ERPF užbaigimo raštai (išskyrus septynis), apimantys veiklos programas, gavus leidimą iš dalies patenkinti ERPF 2000–2006 m. galutinio mokėjimo reikalavimus (kiek leidžia esami kreditai). Šis aukštas panaudojimo lygis 2012 m. pabaigoje taip pat taikomas **ESF**. Komisijos tarnybos tebetvarko **ŽOPF** užbaigimo dokumentus ir galutinio mokėjimo reikalavimus – tai paaiškina žemą panaudojimo lygį šiuo programavimo laikotarpiu.

2007–2013 m. programavimo laikotarpis Komisijai vykdamt griežtesnę priežiūrą, šiuo programų įgyvendinimo etapu vykdoma vis daugiau auditų. Dėl Komisijos priežiūros ir ES auditų artimiausiais metais toliau daugės patvirtintų korekcijų ir korekcijų dėl kurių priimtas sprendimas arba kurios yra atliktos.

Pirmiau pateiktoje lentelėje nurodytos ir korekcijos, kurias tam tikros valstybės narės užginčijo (atsižvelgiant į ankstesnę patirtį, kai baigus nagrinėti tokias bylas Komisijai tik labai retais atvejais reikėjo gražinti lėšas). Daugiau informacijos rasite **5.2.4** pastaboje.

6.4.3.2 Susigražintos sumos – suvestiniai duomenys

Patikima suvestinė informacija apie susigražintas sumas pateikiama tik nuo 2008 m., kai į Komisijos apskaitos sistemą buvo įdiegta speciali funkcija, skirta geriau sekti susigražintas sumas ir apie jas pranešti. Toliau pateikiama informacija apie per metus susigražinamų sumų pasiskirstymą:

Mln. EUR

Susigražintos lėšos	Metai					Iš viso 2012 m. pabaigoje	Iš viso 2011 m. pabaigoje
	2008	2009	2010	2011	2012		
Žemės ūkis.							
<i>EŽŪGF</i>	356	148	172	178	161	1 015	854
<i>Kaimo plėtra</i>	0	25	114	161	166	466	301
Sanglauda	31	102	25	48	14	219	205
Vidaus politikos sritys	40	100	162	268	229	799	570
Išorės politikos sritys	32	81	136	77	99	425	326
Administravimas	0	9	5	2	9	25	16
Iš viso	459	464	614	734	678	2 949	2 272

6.5 NEPANAUDOTŲ IŠANKSTINIO FINANSAVIMO SUMŲ SUSIGRAŽINIMAS

Mln. EUR

	2012	2011
Žemės ūkis.		
EŽŪGF	0	0
Kaimo plėtra	0	0
Sanglaudos politika.		
ERPF	38	13
Sanglaudos fondas	5	2
ESF	214	17
ŽOFP / EŽF	0	0
EŽŪOGF Orientavimo skyrius	5	10
Vidaus politikos sritys	207	212
Išorės politikos sritys	104	72
Administravimas	2	0
Iš viso susigražinta	575	327

skaičiuojant išankstinio finansavimo sumas, įtrauktas 2.6 ir 2.10 pastabose pirmiau pateiktos sumos buvo atimtos.

6.6 SUSIGRAŽINTOS SUMOS, SUSIJUSIOS SU NUOSAVŲ IŠTEKLIŲ ĮPLAUKOMIS

Mln. EUR

	2012	2011
Susigražintos sumos		
– Pagrindinė suma	133	63
– Palūkanos	160	312
Iš viso susigražinta	293	375

6.7 PAPILDOMOS KOREKCIJOS (PANAIKINIMAS IR LĖŠŲ SUSIGRAŽINIMAS), VALSTYBIŲ NARIŲ PASKELBTOS ATLIKTOMIS PER ATASKAITINĮ LAIKOTARPĮ 2007–2013

Mln. EUR

Valstybė narė	ERPF/SF	ESF	EŽF	Iš viso 2012 m. pabaigoje
Belgija	3	11	-	14
Bulgarija	13	2	0	15
Čekija	191	37	-	228
Danija	0	0	0	0
Vokietija	290	49	1	340
Estija	4	0	0	4
Airija	0	5	0	5
Graikija	63	-	0	63
Ispanija	204	39	9	252
Prancūzija	42	37	0*	79
Italija	141	27	0	168
Kipras	0	0	0	1
Latvija	10	-	0	10
Lietuva	6	0	0	6
Liuksemburgas	-	0	-	0
Vengrija	26	-	0	26
Malta	1	0	-	1
Nyderlandai	1	2	0	3
Austrija	4	1	0	5
Lenkija	204	-	0	204
Portugalija	46	28	1	75
Rumunija	43	-	0	43
Slovėnija	5	5	-	10
Slovakija	33	4	0	37
Suomija	1	0	0	1
Švedija	2	1	1	4
Jungtinė Karalystė	38	13	1	52
Teikimas kitoje valstybėje	8	-	-	8
IŠ VISO ATLIKTA	1 377	261	14	1 652

* Audito išvados rodo, kad reikia iš esmės gerinti Prancūzijos tvirtinančiosios institucijos duomenų apie EŽF susigražintas sumas teikimą.

Pirmiau pateiktoje lentelėje parodytos suvestinės finansinės korekcijos, kurias pateikė kiekviena valstybės narė nuo 2007–2013 m. programavimo laikotarpio pradžios iki 2012 m. pabaigos. Šios korekcijos papildė Komisijos pateiktas suvestines korekcijas (žr. 6.4.3 pastabą).

Siekdama papildomai įsitikinti valstybių narių teikiamų ataskaitų apie panaikinimą ir susigražintas lėšas išsamumu ir patikimumu, 2011 m. Komisija pradėjo struktūrinių veiksmų (ERPF, SF, ESF, EŽF) auditą, kurio tikslas – užtikrinti, kad valstybių narių ataskaitos būtų išsamios ir patikimos. Remiantis rizikos analize, buvo pasirinktos 12 pavyzdinių tvirtinančiųjų institucijų 10-yje valstybių narių¹. 2012 m. atitinkamos Komisijos tarnybos gavo pakankamą patikinimą, kad 11 iš 12 tikrintų tvirtinančiųjų institucijų turi pakankamai priemonių netinkamai išmokėtų susigražintų sumų ir panaikintų sumų apskaitai vesti ir pranešti apie jas Komisijai.

Komisijos tarnybos šį auditą tęs 2013 m. ir vėliau kitose valstybėse narėse, remdamosi valstybių narių metinių ataskaitų apie panaikinimą ir 2013 m. susigražintinas lėšas, analize.

¹ Apie šio audito išvadas, pagrįstas galutinėmis ataskaitomis ir atitinkamų valstybių narių toliau vykdytu veiksmu buvo pranešta biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai.

7. FINANSINĖS PARAMOS PRIEMONĖS

Šia pastaba siekiama visapusiškai apžvelgti šiuo metu taikomas finansinės paramos priemones ES ir joje pateikiama daugiau informacijos, susijusios su 2 pastaboje pateikta informacija. Šios pastabos pirmoje dalyje (7.1) pateikta informacija yra susijusi su ES skolinimosi ir skolinimo veikla, valdoma Komisijos. Antroje šios pastabos dalyje (7.2) pateikta informacija apima tarvalstybinius finansinio stabilumo mechanizmus, nepatenkančius į ES Sutarties taikymo sritį, todėl neturinčius poveikio ES biudžetui.

7.1 KOMISIJOS VALDOMA SKOLINIMOSI IR SKOLINIMO VEIKLA

7.1.1. Skolinimosi ir skolinimo veikla. – Apžvalga

Sumos balansine verte	Mln. EUR						
	MFP	Euratomas	MB	EFSP	Likviduoja ma EAPB	Iš viso 31.12.2012.	Iš viso 31.12.2011
Paskolos (2.4.2 pastaba)	549	425	11 623	44 476	221	57 294	41 281
Paimtos paskolos	549	425	11 623	44 476	194	57 267	41 251

Pirmiau nurodytos sumos balansine verte, o toliau lentelėse pateikiamos nominaliaja verte.

Sutartimi ES suteikiami įgaliojimai priimti skolinimosi programas, kad būtų galima mobilizuoti jos įgaliojimams vykdyti reikiamus finansinius išteklius. Europos Komisija, veikdama ES vardu, dabar vykdo tris pagrindines programas, pagal kurias ji gali skirti paskolas ir jas finansuoti kapitalo rinkose išleisdama skolos priemones arba su finansų įstaigomis: makrofinansinės pagalbos (MFP), mokėjimų balanso (MB) pagalbos ir Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę (EFSM).

Pažymėtini pagrindiniai šių trijų priemonių ypatumai:

- ES skolinasi kapitalo rinkose arba finansų įstaigose, o ne iš biudžeto, nes ES negali skolintis lėšų paprastoms biudžeto išlaidoms arba biudžeto deficitui padengti.
- Pasiskolintų lėšų suma nuo nedidelių privačių kelių ar kelių dešimčių milijonų eurų investicijų iki didelių operacijų teikiant mokėjimų balanso paskolas ir EFSM.
- Taip gautas kapitalas šaliai gavėjai skolinamas kompensaciniu principu, t. y. nustatoma ta pati atkarpa, terminas ir suma. Nepaisant kompensacinės metodikos, obligacijų skolos aptarnavimas yra ES įsipareigojimas, kuriuo bus užtikrinta, kad visi obligacijų mokėjimai būtų atlikti laiku sumokant visą sumą. Todėl iš lėšų gavėjų pagal MB reikalaujama deponuoti kompensuojamas lėšas 7 dienas prieš terminą, o iš lėšų gavėjų pagal EFSM – 14 dienų, taigi, Komisijai lieka pakankamai laiko, kad bet kokiomis aplinkybėmis užtikrintų mokėjimą laiku.
- Tarybos ir Komisijos sprendimuose dėl kiekvienos šalies programos nustatoma bendra suteikiama suma, išmokėtinų dalių dydis, maksimalus kiekvienos sumos terminas ir maksimalus paskolos paketo terminas. Vėliau Komisija ir šalis gavėja turi susitarti dėl paskolos (finansavimo) parametru, įskaitant įmokas ir jos dalių išmokėjimą. Be to, visos, išskyrus pirmąją, paskolos dalys priklauso nuo griežtų sąlygų laikymosi pagal sutartas sąlygas, kurios panašios į nustatomas TVF paramos sąlygas, teikiant bendrą ES ir TVF finansinę paramą, ir tai yra dar vienas veiksnys, turintis poveikio finansavimo laikui.
- Tai reiškia, kad emisijos laiko parinkimas ir išpirkimo terminai priklauso nuo susijusios ES skolinimo veiklos.
- Finansavimas išimtinai vykdomas eurais, o išpirkimo terminai įvairuoja nuo 5 iki 30 metų.
- Skolinimasis yra tiesioginiai ir besąlygiški ES įsipareigojimai ir jį garantuoja 28 valstybės narės.
- Jeigu šalis lėšų gavėja nevykdytų savo įsipareigojimų, skola būtų aptarnaujama, jeigu įmanoma, iš turimo Komisijos išdo likučio. Jeigu tai būtų neįmanoma, Komisija reikiamas lėšas surinktų iš valstybių narių. ES valstybės narės teisiškai pagal ES nuosavų išteklių teisės aktus (Tarybos reglamento Nr. 1150/2000 12 straipsnį) įpareigojamos pateikti pakankamai lėšų ES įsipareigojimams vykdyti. Todėl investuotojams tenka tik ES, o ne finansuojamų paskolų gavėjo kredito rizika.
- Kompensaciniu perskolinimu užtikrinama, kad ES biudžete nebūtų prisiimta jokios palūkanų normos arba užsienio valiutos kurso rizikos.

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

Be to, **Euratomas**, būdamas Komisijos atstovaujamo juridiniu asmeniu, skolina lėšas tiek valstybių narių, tiek ES nepriklausančių valstybių projektams, susijusiems su energijos įrenginiais, finansuoti. Galiausiai, restruktūrizavus įsipareigojimų nevykdančio skolininko skolas, likviduojama Europos anglių ir plieno bendrija (**EAPB**) 2002 ir 2007 m. įsigijo iš EIB paprastųjų vekselių (turinčių AAA reitingą). Balanso dieną šių paprastųjų vekselių buhalterinė vertė siekė 221 mln. EUR.

Toliau pateikiama išsamesnė informacija apie kiekvieną iš šių priemonių. Faktinės palūkanų normos (pateikiamos kaip palūkanų normų intervalas) nurodytos toliau.

Paskolos	31.12.2012.	31.12.2011.
Makrofinansinė pagalba (MFP)	0,298 %-4,54 %	1,58513 %-4,54 %
Euratomas	0,431 %-5,76 %	1,067 %-5,76 %
MB	2,375 %-3,625 %	2,375 %-3,625 %
EFPSP	2,375 %-3,750 %	2,375 %-3,50 %
Likviduojama EAPB	5,2354 %-5,8103 %	1,158 %-5,8103 %

Pasiskolintos lėšos	31.12.2012.	31.12.2011.
Makrofinansinė pagalba (MFP)	0,298 %-4,54 %	1,58513 %-4,54 %
Euratomas	0,351 %-5,6775 %	0,867 %-5,6775 %
MB	2,375 %-3,625 %	2,375 %-3,625 %
EFPSP	2,375 %-3,750 %	2,375 %-3,50 %
Likviduojama EAPB	6,92 %-9,78 %	1,158 %-9,2714 %

7.1.2. Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė (EFSP)

EFSM nominaliaja verte	<i>Mln. EUR</i>		
	Airija	Portugalija	Iš viso
Iš viso suteikta paskolų	22 500	26 000	48 500
Išmokėta 2011 12 31	13 900	14 100	28 000
Išmokėta 2012 m.	7 800	8 000	15 800
Išmokėtos paskolos 2011 12 31	21 700	22 100	43 800
Gražintos paskolos 2011 12 31*	0	0	0
Negražintos paskolos 2011 12 31	21 700	22 100	43 800
Nepanaudotos sumos 2011 12 31	800	3 900	4 700

* **7.1.3.** pastabos pabaigoje pateikiama lentelė, kurioje parodomas šių paskolų gražinimo tvarkaraštis.

2010 m. gegužės 11 d. Taryba patvirtino EFSM, skirtą finansiniam Europos stabilumui išsaugoti (Tarybos reglamentas (ES) Nr. 407/2010). Priemonės pagrindas – SESV 122 straipsnio 2 dalis, ir ja suteikiama galimybė skirti finansinę pagalbą valstybei narei, patiriančiai sunkumų arba susiduriančiai su didelių sunkumų grėsme dėl jos nekontroliuojamų išimtinių aplinkybių. Parama gali būti skiriama paskolos arba kredito linijos pavidalu. Komisija ES vardu skolinasi lėšas kapitalo rinkose arba finansų įstaigose ir skolina šias lėšas pagalbą gaunančiai valstybei narei. Dėl kiekvienos pagal EFSM paskolą gaunančios šalies kiekvieną ketvirtį prieš išmokant paskolos dalį atliekamas su paskola susietų politikos sąlygų laikymosi vertinimas.

2010 m. gegužės 9 d. ECOFIN tarybos išvadose nustatyta 60 mlrd. EUR bendra priemonės viršutinė riba, tačiau teisinės ribos yra numatytos Tarybos reglamento Nr. 407/2010 2 straipsnyje 2 dalyje, pagal kurią paskolų arba kredito linijų mokėtina suma neviršija galimos maržos pagal nustatytą nuosavų išteklių viršutinę ribą. Pasiskolintos lėšos paskoloms, išmokamoms pagal EFSM, garantuojamos ES biudžeto lėšomis, taigi, 2012 m. gruodžio 31 d. biudžetui tenkanti maksimali įmanoma dėl šių paskolų susidariusi rizika – 44 476 mln. EUR (43,8 mlrd. EUR viršijanti suma – nominaliaja verte). Kadangi pasiskolintos lėšos pagal EFSM garantuojamos ES biudžeto lėšomis, Europos Parlamentas tikrina Komisijos veiksmus, susijusius su EFSM veikimu, ir vykdo biudžeto bei biudžeto įvykdymo procedūrą.

2010 m. gruodžio mėn. įgyvendinimo sprendimu Taryba nusprendė suteikti maksimalią 22,5 mlrd. EUR paskolą Airijai, o 2011 m. gegužės mėn. – maksimalią 26 mlrd. EUR paskolą Portugalijai. Pradiniuose įgyvendinimo sprendimuose nustatyta palūkanų marža panaši į TVF paramai taikomas palūkanų sąlygas. 2011 m. spalio 11 d. priėmusi Tarybos įgyvendinimo sprendimus Nr. 682/2011 ir 683/2011, Taryba

atgaline data sumažino palūkanų maržą ir pratęsė maksimalų vidutinį terminą nuo 7,5 metų iki 12,5 metų, o atskirų dalių terminą – iki 30 metų. 2013 m. balandžio 12 d. ECOFIN sutiko dar kartą 7 metais iki 19,5 metų pratęsti maksimalų vidutinį EFSM paskolų gražinimo terminą Airijai ir Portugalijai. Šis pratęsimas užtikrintų abiejų šalių sklandų skolos gražinimo profilį ir sumažintų jų refinansavimo poreikius įgyvendinus programas.

Pagal EFSM dėl paskolų Airijai ir Portugalijai ES ketina 2013 m. paskutinį ketvirtį išleisti 3 mlrd. EUR vertės obligacijų. EFSM nebedalyvaus naujose finansavimo programose ir nesudarys naujų paskolų priemonės susitarimų, tačiau toliau dalyvaus finansuojant Portugalijoje ir Airijoje vykdomas programas (taip pat žr. 7.2.2 pastabą).

7.1.3. Mokėjimų balanso priemonė

Taikant mokėjimų balanso priemonę – politika grindžiamą finansinę priemonę – teikiama vidutinės trukmės finansinė pagalba ES valstybėms narėms. Naudojant šią priemonę galima suteikti paskolas valstybėms narėms, kurios susiduria su mokėjimų balanso arba kapitalo judėjimo sunkumais arba kurioms kyla didelė tokių sunkumų grėsmė. Ši priemonė gali būti taikoma tik euro neįsivedusioms valstybėms narėms. Didžiausia pagal šią priemonę suteiktų paskolų suma negali viršyti 50 mlrd. EUR. Pasiskolintos lėšos šioms mokėjimų balanso paskoloms garantuojamos ES biudžeto lėšomis – taigi, 2012 m. gruodžio 31 d. biudžetui tenkanti didžiausia įmanoma dėl šių paskolų susidariusi rizika – 11 623 mln. EUR (11,4 mlrd. EUR nesiekianti suma – nominaliaja verte).

Mokėjimų balanso nominali vertė

Mln. EUR

	Vengrija	Latvija	Rumunija	Iš viso
Iš viso suteikta paskolų	6 500	3 100	6 400	16 000
Išmokėta 2008 m.	2 000	-	-	2 000
Išmokėta 2009 m.	3 500	2 200	1 500	7 200
Išmokėta 2010 m.	-	700	2 150	2 850
Išmokėta 2011 m.	-	-	1 350	1 350
Išmokėta 2012 m.	-	-	-	-
Išmokėto paskolos	5 500	2 900	5 000	13 400
Gražintos paskolos 2012 12 31	(2 000)	-	-	(2 000)
Negražinta suma 2012 12 31	3 500	2 900	5 000	11 400
Nepanaudotos sumos	0	0	1 400	1 400

* Pastabos pabaigoje pateikiama lentelė, kurioje parodomas šių paskolų gražinimo tvarkaraštis.

Nuo 2008 m. lapkričio mėn. iki 2012 m. pabaigos Vengrijai, Latvijai ir Rumunijai suteikta 16 mlrd. EUR vertės paskolų, iš jų 13,4 mlrd. EUR iki 2012 m. pabaigos jau buvo išmokėta. Reikėtų pažymėti, kad MB paramos programa Vengrijai nustojo galioti 2010 m. lapkričio mėn. (nepanaudota 1 mlrd. EUR), o pirmoji 2 mlrd. EUR dalis gražinta, kaip numatyta tvarkaraštyje – 2011 m. gruodžio mėn. Latvijai skirta MB pagalbos programa baigėsi 2012 m. sausio mėn. (nepanaudojus 200 mln. EUR). Rumunijai skirta MB pirmos pagalbos programa baigėsi 2012 m. gegužės mėn., išmokėjus visą skirtą sumą.

2011 m. vasario mėn. Rumunija paprašė taikyti tolesnę prevencinės finansinės pagalbos programą pagal MB priemonę, kad vėl paskatintų šalies ekonomikos augimą. 2011 m. gegužės 12 d. Taryba nusprendė suteikti Rumunijai iki 1,4 mlrd. EUR ES MB prevencinę pagalbą (Tarybos sprendimas 2011/288/ES), kuri paprašius turėtų būti suteikta paskolos, kurios ilgiausias gražinimo terminas – 7 metai, forma. Šios prevencinės pagalbos galiojimas baigėsi 2013 m. kovo pabaigoje ja nepasinaudojus.

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

Šioje lentelė apžvelgiamas numatomas negražintų EFSM ir MB paskolų gražinimo tvarkaraštis nominalia verte šių ataskaitų pasirašymo dieną:

Metai	MB			EFPSP			<i>mld. EUR</i>
	Vengrija	Latvija	Rumunija	Iš viso	Airija	Portugalija	Iš viso
2014	2,0	1,0		3,0			3,0
2015		1,2	1,5	2,7	5,0		7,7
2016	1,5			1,5		4,75	6,25
2017			1,15	1,15			1,15
2018			1,35	1,35	3,9	0,6	5,85
2019		0,5	1,0	1,5			1,5
2021					3,0	6,75	9,75
2022						2,7	2,7
2025		0,2		0,2			0,2
2026					2,0	2,0	4,0
2027					1,0	2,0	3,0
2028					2,3		2,3
2032					3,0		3,0
2038						1,8	1,8
2042					1,5	1,5	3,0
Iš	3,5	2,9	5,0	11,4	21,7	22,1	43,8
							55,2

7.1.4. MFP, EURATOMAS ir LIKVIDUOJAMA EAPB

MFP yra išskirtinė nesusietos ir netikslinės mokėjimų balanso ir (arba) biudžetinės paramos trečiosioms šalims partnerėms, kurios geografiniu požiūriu yra arti ES teritorijos, politikos finansinė priemonė. Paprastai ši parama teikiama vidutinės trukmės arba ilgalaikių paskolų arba dotacijų, arba tinkamo jų derinio pavidalu ir iš esmės papildo pagal TVF remiamą koregavimo ir reformų programą suteiktą finansavimą. 2012 m. gruodžio 31 d. Komisija buvo sudariusi papildomus 100 mln. EUR vertės paskolų susitarimus, tačiau iki metų pabaigos kita šalis jais nepasinaudojo. Komisija nėra gavusi garantijų iš trečiųjų šalių šioms paskoloms, tačiau jos yra Garantijų fondo garantuotos (žr. **2.4** pastabą).

Euratomas yra Europos Komisijos atstovaujamas ES juridinis asmuo. Jis teikia paskolas valstybėms narėms siekiant finansuoti valstybių narių investicinius projektus, susijusius su pramonine elektros energijos gamyba atominėse elektrinėse ir su pramoniniais kuro ciklo įrenginiais. Jis taip pat teikia paskolas ES nepriklausančioms valstybėms siekiant pagerinti atominių elektrinių ir veikiančių arba statomų branduolinės energetikos ciklo įrenginių saugumą ir veiksmingumą. Šioms paskoloms iš trečiųjų šalių gautos 423 mln. EUR garantijos (2011 m. – 447 mln. EUR).

Likviduojama EAPB iš skolintų lėšų suteikia **paskolas** remiantis EAPB sutarties 54 ir 56 straipsniais bei tris EIB išleistas nekotiruojamų skolos vertybinių popierių emisijas, siekiant pakeisti įsipareigojimų nevykdantį skolininką. Šie skolos vertybiniai popieriai bus laikomi iki jų galutinio išpirkimo termino (2017 m. ir 2019 m.), siekiant padengti susijusių pasiskolintų sumų aptarnavimą. Balansinės vertės pokyčiai atitinka sukauptų palūkanų pokyčius, pridėjus išmokėtų priedų amortizaciją per metus ir sandorio sąnaudas jų atsiradimo metu, apskaičiuotas remiantis faktinės palūkanų normos metodu.

7.2 TARPVYRIAUSYBINIAI FINANSINIO STABILUMO MECHANIZMAI, NEPATENKANTYS Į ES SUTARTIES TAIKymo SRITĮ

7.2.1. Europos finansinio stabilumo fondas (EFSF)

2010 m. gegužės 9 d. ECOFIN tarybai priėmus sprendimus, euro zonos valstybės narės sukūrė Europos finansinio stabilumo fondą (EFSF). Jo įgaliojimai – išsaugoti Europos finansinės padėties stabilumą teikiant finansinę paramą euro zonos valstybėms narėms. Laikydamasis dabartinio bendrojo susitarimo, nuo 2013 m. liepos 1 d. EFSF neišduoda naujų paskolų (žr. 7.2.2 pastabą). Pagal euro zonos valstybių ir vyriausybės vadovų 2011 m. liepos mėn. pasiektą susitarimą EFSF leidžiama naudoti šias priemones, susietas su tam tikromis sąlygomis:

- teikti paskolas sunkumų turinčioms šalims,
- dalyvauti pirminėje ir antrinėje skolos priemonių rinkose Dalyvavimas antrinėje rinkoje bus grindžiamas tik ECB analize, po kurios pripažįstama, kad susidarė išimtinės finansų rinkos sąlygos ir grėsmė finansinės padėties stabilumui,
- veikti pagal prevencinę programą,
- finansuoti finansinių institucijų rekapitalizavimą teikiant paskolas vyriausybėms,
- teikti dalinės apsaugos nuo rizikos sertifikatus naujų pažeidžiamų valstybių narių emisijų atveju.

EFSF garantuojamos euro zonos valstybių narių įsipareigojimais, kurių vertė iš viso 780 mlrd. EUR, o skolinimo pajėgumai – 440 mlrd. EUR. Šioms lėšoms ES biudžeto garantija nesuteikiama. EFSF yra Liuksemburge registruota komercinė bendrovė, kuri nuosavybės teise priklauso euro zonos valstybėms narėms ir nepatenka į ES sutarties taikymo sritį, taigi, nėra ES įstaiga ir yra visiškai atskirta nuo ES ataskaitų ir jo atskaitos kartu nekonsoliduojamos. Todėl jis ES ataskaitoms neturi poveikio, išskyrus galimas sankcijas toliau aprašytoms įplaukoms.

Komisija yra atsakinga už derybas dėl politikos sąlygų, susijusių su finansine parama, ir tų sąlygų laikymosi stebėseną. Parlamento ir Tarybos reglamentu Nr. 1173/2011 leidžiama imtis sankcijų skiriant baudas valstybėms narėms, kurių valiuta euro. Šios baudos (0,2 % valstybių narių praėjusių finansinių metų BVP) gali būti skiriamos, kai valstybė narė nesiėmė reikiamų veiksmų, kuriais būtų ištaisyta perviršinio deficito padėtis, arba jeigu manipuliuo statistika. Reglamente Nr. 1174/2011 dėl makroekonominio disbalanso taip pat daroma nuoroda į 0,1 % BVP metinę baudą euro zonos valstybei narei tais atvejais, kai valstybė narė nesiėmė prašomų taisomųjų veiksmų arba kai pateikė nepakankamą taisomųjų veiksmų planą. Reglamentu Nr. 1177/2011 atnaujintas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaškinimo. Šiuo atnaujintu reglamentu numatoma galimybė skirti baudas euro zonos valstybėms narėms (lygias 0,2 % BVP su kintamuoju komponentu) Pagal visus šiuos tris reglamentus visos Komisijos surinktos baudos perduodamos EFSF arba jo užduotis perimsiančiam mechanizmui. Dabar numatyta, kad tokios baudos bus sumokėtos į ES biudžetą, o iš ten pervestos į EFSF. Tai reikštų, kad tokios sumos būtų įrašytos ir kaip biudžeto įplaukos, ir kaip išlaidos, taigi, bendram biudžeto vykdymo rezultatui poveikio neturėtų. Panašiai jos neturėtų poveikio ekonominės veiklos rezultatui, kaip pateikta ES finansinėse ataskaitose.

EFSM nominaliajia verte

Mln. EUR

	Airija	Portugalija	Graikija*	Iš viso
Iš viso suteikta paskolų	17 700	26 000	109 100	152 800
Išmokėtos paskolos 2012 12 31	12 000	18 200	73 700	103 900
Gražintos paskolos 2012 12 31	-	-	-	-
Negražintos paskolos 2012 12 31	12 000	18 200	73 700	103 900
Nepanaudotos sumos	5 700	7 800	35 400	48 900

*2-oji programa

7.2.2. Europos stabilumo mechanizmas (ESM)

2010 m. gruodžio 17 d. Europos Vadovų Taryba susitarė dėl poreikio euro zonos valstybėms narėms įsteigti nuolatinį stabilumo mechanizmą: Europos stabilumo mechanizmą (ESM) – tarpvyriausybinių organizaciją, veikiančią pagal viešąją tarptautinę teisę ir nepatenkančią į ES sutarties taikymo sritį. 2012 m. vasario 2 d. ESM sutartį pasirašė 17 euro zonos valstybių narių ir ji pradėjo veikti 2012 m. spalio mėn. ESM priėmė užduotis, kurias vykdė EFSM, o nuo 2013 m. liepos 1 d. – ir užduotis, kurias vykdė EFSF, ir taip tapo vieninteliu ir nuolatinio mechanizmu, skirtu tenkinti naujus euro zonos valstybių narių finansinės pagalbos prašymus. Todėl EFSF ir EFSM nebedalyvaus naujose finansavimo programose ir nesudarys naujų paskolų priemonės susitarimų, tačiau toliau dalyvaus finansuojant Portugalijoje, Airijoje ir Graikijoje vykdomas programas. Todėl paskolos, suteiktos pagal EFSM ir toliau bus išmokamos ir gražinamos pagal EFSM taisykles, taip pat ir susijusioms pasiskolintoms lėšoms bus teikiama ES biudžeto

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

garantija ir jos liks ES balanse. Todėl ESM sukūrimas neturi poveikio esamiems įsipareigojimams pagal EFSM. Taip pat reiktų pažymėti, kad ES biudžetas ESM pasiskolintoms lėšoms garantijų nesuteiks.

ESM garantijas suteikia tvirta kapitalo struktūra, iš viso 700 mlrd. EUR pasirašyto kapitalo, iš kurio 80 mlrd. EUR yra įmokėtas kapitalas, kurį suteikė euro zonos valstybės narės, pavidalu. Su tokiu kapitalu šio mechanizmo skolinimo pajėgumai iš esmės turėtų pasiekti 500 mlrd. EUR. Parama pagal ESM bus teikiama su sąlyga, kuri proporcinga paramai pagal pasirinktą priemonę. Paskolos valstybėms narėms bus teikiamos atsižvelgiant į griežtos ekonominės ir fiskalinės politikos koregavimo programos įgyvendinimą pagal galiojančius susitarimus. Šis mechanizmas turi juridinio asmens statusą ir jį tiesiogiai finansuoja euro zonos valstybės narės, jis nėra ES įstaiga, neturi poveikio nei ES sąskaitoms, nei ES biudžetui, išskyrus galimas sankcijas toliau aprašytoms įplaukoms. Komisija yra atsakinga už politinės sąlygos, susijusios su finansine parama, suderėjimą, ir tos sąlygų laikymosi stebėseną (kaip ir pirmiau minėtu EFSF atveju). Kiekviena iš ESM finansinę paramą gaunanti šalis prieš kiekvienos dalies išmokėjimą bus nuolatos vertinama, ar laikosi politikos sąlygos.

Kaip minėta pirmiau, pagal reglamentus Nr. 1173/2011, 1174/2011 ir 1177/2011 surinktos baudos bus sumokėtos į ES biudžetą, o iš ten pervestos į ESM, kai tik EFSF nebeveiks. Be to, 25 valstybių narių (išskyrus JK ir Čekiją) pasirašytoje Sutartyje dėl stabilumo, koordinavimo ir valdymo numatytos piniginės nuobaudos bet kuriai iš susitariančiųjų šalių, jeigu ta valstybė narė nesiėmė reikiamų priemonių deficito kriterijaus nesilaikymo problemai spręsti. Skiriamos nuobaudos (kurios negali viršyti 0,1 % BVP) bus mokamos ESM, jeigu jos bus skirtos euro zonos valstybėms narėms (taigi, nebus poveikio ES biudžeto vykdymo rezultatui, kaip EFSF atveju), arba į ES biudžetą euro zonai nepriklausančių valstybių narių atveju – žr. Sutarties 8 straipsnio 2 dalį. Pastaruoju atveju nuobaudos suma bus ES biudžeto įplaukos ir kaip įplaukos bus nurodyta jos ataskaitose.

EFSM nominali vertė		<i>Mln. EUR</i>
		Ispanija
Iš viso suteikta paskolų		100 000
Išmokėtos paskolos 2012 12 31		39 468
Grąžintos paskolos 2012 12 31		-
Negrąžintos paskolos 2012 12 31		39 468
Nepanaudotos sumos		60 532

8. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Toliau nurodyta ES finansinės rizikos valdymo informacija susijusi su:

- skolinimo ir skolinimosi veikla, kurią Europos Komisija vykdo pasitelkusi šias priemones: Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę (EFSM), mokėjimų balansą (MB), makrofinansinę pagalbą (MFP), Euratomo veiksmus ir likviduojamą Europos anglių ir plieno bendriją;
- išdo operacijomis, kurias atlieka Europos Komisija, kad įvykdytų ES biudžetą, įskaitant baudų surinkimą, taip pat
- Išorės veikslių garantijų fondo veiksmais.

8.1 RIZIKOS RŪŠYS

Rinkos rizika yra rizika, kad dėl rinkos kainų pokyčių svyruos finansinės priemonės tikroji vertė arba pinigų srautai. Rinkos rizika apima ne tik nuostolių, bet ir pelno galimybę. Ją sudaro valiutos kurso rizika, palūkanų normos rizika ir kita kainų rizika (didelės kitos kainų rizikos ES nėra).

1. **Valiutos kurso rizika** yra rizika, kad ES operacijų arba investicijų vertę paveiks valiutos kurso pokyčiai. Ši rizika kyla dėl vienos valiutos kainos pokyčio kitos valiutos atžvilgiu.
2. **Palūkanų normos rizika** yra galimybė, kad pakilus palūkanų normai sumažės vertybinio popieriaus, visų pirma obligacijos, vertė. Apskritai didėjant palūkanų normai, fiksuotų palūkanų obligacijų kaina mažėja, ir atvirkščiai.

Kredito rizika yra nuostolio rizika, kylanti dėl skolininko / paskolos gavėjo paskolos arba kito kredito nemokėjimo (pagrindinės sumos arba palūkanų arba abiejų) arba dėl sutartinių įsipareigojimų nevykdymo. Įsipareigojimų nevykdymo atvejai apima mokėjimo vėlavimą, paskolos gavėjo mokėjimų restruktūrizavimą ir bankrotą.

Likvidumo rizika – tai rizika, atsirandanti dėl sunkumų parduoti turtą, pavyzdžiui, tai yra rizika, kad konkretaus vertybinio popieriaus ar turto nebus galima greitai parduoti rinkoje, norint išvengti nuostolių ar siekiant įvykdyti įsipareigojimą.

8.2 RIZIKOS VALDYMO POLITIKA

Skolinimosi ir skolinimo veikla

Skolinimo ir skolinimosi operacijas, kaip ir susijusį išdo valdymą, ES vykdo pagal atitinkamus Tarybos sprendimus, jei taikytina, ir vidaus gaires. Parengti raštiški procedūrų vadovai, apimantys konkrečias sritis, kaip antai: pasiskolintos lėšos, paskolos ir išdo valdymas, kuriuos taiko atitinkami vykdomieji padaliniai. Paprastai veikla, kuria kompensuojami palūkanų normų pokyčiai ir užsienio valiutos kurso pokyčiai (apsidraudimo veikla), nevykdoma, kadangi skolinimo operacijos paprastai finansuojamos kompensacinėmis skolinimosi operacijomis, kurios nesukuria atvirų palūkanų normų arba valiutos pozicijų. Nuolatos tikrinama, ar naudojamosi kompensaciniu poveikiu.

Europos Komisija administruoja įsipareigojimų likvidavimą, o likviduojamai EAPB nenumatyta naujų paskolų ar atitinkamo finansavimo. Naujų lėšų EAPB skolinasi tik refinansavimo tikslu siekdama sumažinti fondo sąnaudas. Išdo operacijoms taikomi atsargaus valdymo principai, siekiant apriboti finansinę riziką.

Iždas

Komisijos išdo operacijų valdymo taisyklės ir principai išdėstyti Tarybos reglamente Nr. 1150/2000 (su pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentais Nr. 2028/2004 ir 105/2009) ir Finansiniame reglamente (Tarybos reglamentas Nr. 1605/2002 su pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentais Nr. 1995/2006, 1525/2007 ir 1081/2010) bei jo įgyvendinimo taisyklėse (Komisijos reglamentas Nr. 2342/2002 su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentais Nr. 1261/2005, 1248/2006 ir 478/2007).

Remiantis pirmiau nurodytais reglamentais, taikomi šie pagrindiniai principai:

- Valstybės narės moka nuosavus išteklius į sąskaitas, šiuo tikslu Komisijos vardu atidarytas išde arba kiekvienos valstybės narės paskirtoje įstaigoje. Komisija gali naudotis šiomis sąskaitomis tik siekdama patenkinti savo grynujų pinigų poreikius.
- Valstybės narės moka nuosavus išteklius nacionalinėmis valiutomis, o Komisijos mokėjimai daugiausia atliekami eurais.
- Komisijos vardu atidarytų banko sąskaitų pereikvoti negalima. Šis apribojimas netaikomas Komisijos nuosavų išteklių sąskaitoms įsipareigojimų nevykdymo atveju, kai paskolų sutartis pasirašyta arba joms suteikta garantija pagal ES Tarybos reglamentus ir sprendimą ir tam tikromis sąlygomis tuo atveju, kai grynujų pinigų poreikiai viršija sąskaitose esančias lėšas.
- Bankų sąskaitose ne eurais laikomų lėšų likučiai panaudojami mokėjimams tomis pačiomis valiutomis arba periodiškai perskaičiuojami eurais.

Be nuosavų išteklių sąskaitų, Komisija yra atidariusi kitas banko sąskaitas centriniuose ir komerciniuose bankuose, kad galėtų atlikti mokėjimus ir gauti kitokias įplaukas nei valstybių narių įnašai į biudžetą.

Iždo ir mokėjimo operacijos yra itin automatizuotos ir atliekamos naudojantis šiuolaikinėmis informacinėmis sistemomis. Siekiant garantuoti sistemos saugumą ir užtikrinti pareigų atskyrimą pagal Finansinį reglamentą, taikomos specialios procedūros, Komisijos vidaus kontrolės standartai ir audito principai.

Raštišku gairių ir procedūrų rinkiniu reguliuojamas Komisijos iždo ir mokėjimo operacijų valdymas, siekiant riboti veiklos ir finansinę riziką bei užtikrinti tinkamą kontrolės lygį. Šios gairės ir procedūros apima įvairius operacijų aspektus (pavyzdžiui: mokėjimo atlikimą ir grynujų pinigų valdymą, pinigų srautų prognozavimą, veiklos tęstinumą ir t. t.) ir reguliariai tikrinama, kaip jų laikomasi. Be to, Biudžeto GD ir Ekonomikos ir finansų reikalų GD keičiasi rizikos valdymo ir geriausių pozicijų informacija.

Baudos

Laikiniai surinktos baudos indėliai

Iki 2010 m. gautos sumos lieka banko sąskaitose bankuose, kurie specialiai atrenkami laikinai surinktomis baudoms laikyti. Bankų atranka vykdoma laikantis konkurso tvarkos, nustatytos Finansiniame reglamente. Lėšų laikymą konkrečiuose bankuose lemia vidaus rizikos valdymo politika, pagal kurią nustatomi kredito reitingo reikalavimai ir lėšų sumos, kurias galima laikyti, proporcingai sandorio šalies nuosavybei. Nustatoma ir vertinama finansinė ir veiklos rizika, taip pat reguliariai tikrinama, kaip laikomasi vidaus politikos ir procedūrų.

Laikiniai surinktos baudos BUFI portfelis

Nuo 2010 m. laikinai surinktos baudos investuojamos į specialiai sukurtą fondą BUFI. Laikiniai surinktų baudų turto valdymą vykdo Komisija, laikydamosi vidaus gairių ir turto valdymo gairių. Parengti procedūrų vadovai, apimantys konkrečias sritis, kaip antai, iždo valdymas, kuriuos taiko atitinkami vykdomieji padaliniai. Nustatoma ir vertinama finansinė ir veiklos rizika, taip pat reguliariai tikrinama, kaip laikomasi vidaus gairių ir procedūrų.

Turto valdymo tikslai – investuoti Komisijai sumokėtas baudas taip, kad:

- a) būtų užtikrinta, kad prireikus lėšomis būtų galima greitai pasinaudoti, ir
- b) būtų siekiama įprastomis aplinkybėmis gauti investicijų grąžą, kuri vidutiniškai būtų lygi BUFI lyginamajam indeksui atėmus patirtas sąnaudas.

Iš esmės leidžiamos tik šių kategorijų investicijos: terminuotieji indėliai euro zonos centriniuose bankuose, euro zonos valstybių garantuotų skolų valdymo agentūrose, valstybiniuose arba valstybių garantuotuose bankuose arba viršvalstybinėse institucijose; valstybės emitentų išleistos obligacijos, vekseliai ir indėlių sertifikatai, sukuriantys tiesioginę euro zonos valstybių garantuotų skolų poziciją arba išleidžiami viršvalstybinių institucijų.

Banko garantijos

Didelės finansų įstaigų suteiktų garantijų sumos laikomos Komisijoje, kiek tai susiję su baudomis, kurias ji skiria ES konkurencijos taisyklės pažeidusioms bendrovėms (žr. **2.9.1** pastabą). Šias garantijas kaip laikinų mokėjimų alternatyvą teikia bendrovės, kurioms skirtos baudos. Garantijos valdomos laikantis vidaus rizikos valdymo politikos. Nustatoma ir vertinama finansinė ir veiklos rizika, taip pat reguliariai tikrinama, kaip laikomasi vidaus politikos ir procedūrų.

Garantijų fondas

Garantijų fondo (žr. 2.4 pastabą) turto valdymo taisyklės ir principai išdėstyti 1994 m. lapkričio 25 d. Europos Komisijos ir EIB konvencijoje ir jos vėlesniuose 1996 m. rugsėjo 17– 23 d., 2002 m. gegužės 8 d., 2008 m. vasario 25 d. ir 2010 m. lapkričio 9 d. pakeitimuose. Garantijų fondo operacijos vykdomos tik eurai. Jis investuoja tik šia valiuta siekdamas išvengti bet kokios valiutos kurso rizikos. Turto valdymas grindžiamas įprastomis atsargumo taisyklėmis, kurių reikia laikytis vykdant finansinę veiklą. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas rizikos mažinimui ir užtikrinimui, kad valdomą turtą pakankamai greitai būtų galima parduoti arba perleisti, atsižvelgiant į prisiimtus įsipareigojimus.

8.3 VALIUTOS KURSO RIZIKA

Skolinimosi ir skolinimo veikla

Dauguma finansinio turto ir įsipareigojimų išreikšti eurai, todėl užsienio valiutos kurso rizikos ES nėra. Tačiau ES yra suteikusi paskolų JAV doleriais per Euratomo finansinę priemonę, kurios finansuojamos iš skolintos atitinkamos sumos JAV doleriais (kompensacinė operacija). Balanso sudarymo dieną dėl Euratomo užsienio valiutos kurso rizikos ES nebuvo. Likviduojama EAPB patiria nedidelę grynąją užsienio valiutos kurso riziką, kurios ekvivalentas eurai – 1,35 mln., ir kuri kyla dėl būsto paskolų (ekvivalentas eurai – 1,13 mln.) ir einamųjų sąskaitų likučių (ekvivalentas eurai – 0,22 mln.).

Iždas

Nuosavi ištekliai, kuriuos valstybės narės moka ne eurai, laikomi nuosavų išteklių sąskaitose pagal Nuosavų išteklių reglamentą. Jie perskaičiuojami eurai, kai jų reikia mokėjimams atlikti. Šių lėšų valdymo procedūros nustatytos minėtame reglamente. Retais atvejais šios lėšos tiesiogiai naudojamos mokėjimams, kurie bus atliekami ta pačia valiuta, atlikti.

Komerciniuose bankuose Komisija laiko sąskaitas ne euro, bet kitomis ES valiutomis, JAV doleriais ir Šveicarijos frankais, kad galėtų atlikti mokėjimus tomis valiutomis. Šios sąskaitos papildomos atsižvelgiant į atliktinų mokėjimų sumą, todėl jų likučiai yra labai maži ir nepatiriama valiutų kursų rizikos.

Kai įvairios įplaukos (kitokios nei nuosavieji ištekliai) gaunamos kitomis nei eurai valiutomis, jos pervedamos į Komisijos sąskaitas tomis pačiomis valiutomis, jeigu reikia padengti mokėjimus, arba perskaičiuojamos į eurus ir pervedamos į sąskaitas eurai. Avansinės sąskaitos kitomis nei eurai valiutomis papildomos atsižvelgiant į apskaičiuotus trumpalaikius vietos mokėjimų tomis pačiomis valiutomis poreikius. Likučiai šiose sąskaitose laikomi neviršijant atitinkamų aukščiausių ribų.

Baudos

Laikiniai surinktos baudos (indėliai ir BUFI portfelis) ir banko garantijos

Kadangi visos baudos nurodomos ir mokamos eurai, nepatiriama užsienio valiutos kurso rizikos.

Garantijų fondas

Finansinis turtas nurodytas eurai, todėl valiutos kurso rizikos nėra.

8.4 PALŪKANŲ NORMOS RIZIKA

Skolinimosi ir skolinimo veikla

Pasiskolintos lėšos ir paskolos kintamomis palūkanų normomis

Dėl skolinimosi ir skolinimo operacijų pobūdžio didelė ES turto ir įsipareigojimų dalis yra palūkanas teikiantis turtas ir įsipareigojimai. Dėl kintamomis palūkanų normomis MFP ir Euratomo pasiskolintų lėšų ES susiduria su palūkanų normos rizika. Tačiau su pasiskolintomis lėšomis susijusi palūkanų normos rizika yra kompensuojama termino ir keliamų sąlygų prasme lygiavertėmis paskolomis (kompensacinės operacijos). Balanso sudarymo dieną ES turėjo 0,7 mlrd. EUR paskolų (nominaliaja verte) kintamomis palūkanų normomis (2011 m. – 0,96 mlrd. EUR), kurios perskaičiuojamos kas 6 mėnesius.

Pasiskolintos lėšos ir paskolos fiksuotomis palūkanų normomis

2012 m. ES taip pat turėjo 271 mln. EUR MFP ir Euratomo palūkanų paskolų fiksuotomis palūkanų normomis (2011 m. – 236 mln. EUR), kurių galutinis grąžinimo terminas nuo vienu iki penkerių metų (25 mln. EUR) ir daugiau nei penkeri metai (246 mln. EUR). Konkrečiau, 2012 m. ES turėjo dešimt fiksuotų palūkanų paskolų pagal MB finansinę priemonę, iš viso 11,4 mlrd. EUR (2011 m. – 11,4 mlrd. EUR), kurių galutinis grąžinimo terminas nuo vienu iki penkerių metų (8,4 mlrd. EUR) ir daugiau nei penkeri metai (3,0 mlrd. EUR). Pagal EFSM finansinę priemonę 2012 m. ES turėjo 18 fiksuotų palūkanų paskolų, iš viso 43,8 mlrd. EUR, kurių galutinis grąžinimo terminas nuo vienu iki penkerių metų (9,8 mlrd. EUR) ir daugiau nei penkeri metai (34 mlrd. EUR).

Dėl savo veiklos pobūdžio likviduojama EAPB patiria palūkanų normos riziką. Su pasiskolintomis lėšomis susijusi palūkanų normos rizika paprastai yra kompensuojama termino ir keliamų sąlygų prasme lygiavertėmis paskolomis. Kiek tai susiję su turto valdymo operacijomis, EAPB portfelyje yra obligacijų kintamosiomis palūkanų normomis, sudarančių 4 % EAPB portfelio. Balanso sudarymo dieną nulinės atkarpos obligacijos sudarė 8 % obligacijų portfelio.

Iždas

Komisijos iždas pinigų nesiskolina, todėl nepatiria palūkanų normos rizikos. Tačiau, jis gauna palūkanas už skirtingų bankų sąskaitose laikomus likučius. Todėl Komisija įdiegė priemones, kad užtikrintų, kad reguliariai gaunamos palūkanos už bankų sąskaitose laikomas lėšas atitiktų rinkos palūkanų normas ir jų galimą svyravimą.

Už lėšas, laikomas sąskaitose, kurios atidarytos valstybių narių išduose arba centriniuose bankuose nuosavų išteklių įplaukoms, palūkanos negaunamos ir joms netaikomi mokesčiai. Atlygis už visas kitas sąskaitas, laikomas nacionaliniuose centriniuose bankuose, priklauso nuo specialių kiekvieno banko sąlygų. Taikomos kintamosios ir pagal rinkos svyravimus koreguojamos palūkanų normos.

Už vienos nakties likučius komerciniuose bankuose kasdien gaunamos palūkanos. Joms taikomos kintamosios rinkos normos ir sutartinė marža (teigiama arba neigiama). Daugumos sąskaitų palūkanų skaičiavimas susietas su euro vienos nakties indekso vidurkiu (EONIA) ir patikslinamas, kad būtų atsižvelgiama į bet kokius šio vidurkio svyravimus. Kai kurių kitų sąskaitų palūkanos skaičiuojamos atsižvelgiant į ECB ribinę palūkanų normą, kurią bankas taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms. Todėl rizikos, kad Komisija gauna mažesnes nei rinkos palūkanas, nėra.

Baudos

Laikiniai surinktos baudos (indėliai ir BUFI portfelis) ir banko garantijos

Indėliams ir banko garantijoms negresia palūkanų normų rizika. Palūkanos, gautos už indėlius, atspindi rinkos palūkanų normos bei galimus jų svyravimus. BUFI portfelyje obligacijų kintamosiomis palūkanų normomis nėra.

Garantijų fondas

Garantijų fondo išduotus kintamų palūkanų skolos vertybinius popierius veikia šių normų svyravimas, o fiksuotų palūkanų skolos vertybiniais popieriais kyla su jų tikrąja verte susijusi rizika. Fiksuotų palūkanų obligacijos balanso sudarymo dieną sudarė maždaug 67 % investicijų portfelio (2011 m. – 83 %).

8.5 KREDITO RIZIKA

Skolinimosi ir skolinimo veikla

Kredito rizika valdoma, visų pirma gaunant šalies garantijas Euratomo atveju, taip pat naudojantis Garantijų fondu (MFP ir Euratomas), tada galimybėmis reikiamų lėšų gauti iš Komisijos nuosavų išteklių sąskaitų valstybėse narėse ir galiausiai iš ES biudžeto. Nuosavų išteklių teisės aktuose nustatyta 1,23 % valstybių narių BNP atitinkanti nuosavų išteklių mokėjimų viršutinė riba ir mokėjimų asignavimams padengti 2012 m. faktiškai panaudota 0,93 %. Vadinasi, 2012 m. gruodžio 31 d. šioms garantijoms padengti turima marža buvo 0,3 %. Išorės veiksmų garantijų fondas įsteigtas 1994 m., siekiant padengti įsipareigojimų nevykdymo riziką, susijusią su pasiskolintomis lėšomis, kuriomis finansuojamos paskolos ne ES valstybėse. Tačiau kredito riziką mažina galimybė pasinaudoti Komisijos nuosavų išteklių sąskaitomis (turto tose sąskaitose pertekliumi) valstybėse narėse tuo atveju, jei skolininkas negalėtų grąžinti visų mokėtinų sumų. Šiuo tikslu ES turi teisę pareikalauti visų valstybių narių užtikrinti, kad ES teisinis įsipareigojimas skolintojams būtų įvykdytas.

Iždo operacijų atveju turi būti taikomos sandorio šalių pasirinkimo gairės. Vadovaudamasis jomis, vykdomasis padalinys gali sudaryti sandorius tik su reikalavimus atitinkančiais bankais, kurie turi pakankamus apribojimus sandorio šalies atžvilgiu.

EAPB kredito rizika valdoma reguliariai analizuojant skolininkų pajėgumą vykdyti įsipareigojimus išmokėti palūkanas ir grąžinti pasiskolintą kapitalą. Kredito rizika taip pat valdoma įgyjant įkeitimo garantijas bei valstybių, įmonių arba asmenines garantijas. Iždo operacijų atveju turi būti taikomos sandorio šalių pasirinkimo gairės. Vykdomasis padalinys gali sudaryti sandorius tik su reikalavimus atitinkančiais bankais, kurie turi pakankamus apribojimus sandorio šalies atžvilgiu.

Iždas

Dauguma Komisijos iždo išteklių laikomi pagal Tarybos reglamentą Nr. 1150/2000 dėl nuosavų išteklių valstybių narių atidarytose sąskaitose, kurios skirtos valstybių narių įnašams (nuosaviems ištekliams) mokėti. Visos tokios sąskaitos laikomos valstybių narių išduose arba nacionaliniuose centriniuose bankuose. Šios institucijos Komisijai kelia mažiausią kredito (arba sandorio šalies) riziką, nes ją prisiima

valstybės narės. Dalis Komisijos išdo išteklių laikoma komerciniuose bankuose, kad būtų galima padengti mokėjimus, todėl šios sąskaitos papildomos laikantis laiku duotų nurodymų, o papildymas automatiškai atliekamas išdo grynųjų pinigų valdymo sistema. Kiekvienoje sąskaitoje laikoma minimali pinigų suma, proporcinga kasdien iš jos atliekamiems mokėjimams. Todėl vienos nakties indėlių sumos šiose sąskaitose paprastai yra nedidelės (vidutiniškai 20–100 mln. EUR, išskirstytų į daugiau nei 20 sąskaitų), taigi Komisijos su rizika susijusi pozicija yra nedidelė. Šias sumas reikėtų vertinti atsižvelgiant į bendrus išdo likučius, kurie kinta nuo 1 mlrd. iki 35 mlrd. EUR, ir į bendrą 2012 m. atliktų mokėjimų sumą, lygią 139,5 mlrd. EUR.

Be to, siekiant dar labiau sumažinti Komisijos sandorio šalies riziką, specialios gairės taikomos ir atrenkant komercinius bankus.

- Visi komerciniai bankai atrenkami konkurso būdu. Norint dalyvauti konkurso procedūrose, minimalus trumpalaikis kredito reitingas turi būti „Moody's“ P-1 arba lygiavertis reitingas (S&P A-1 arba „Fitch“ F1). Tam tikromis tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis gali užtekti mažesnio lygio reitingo.
- Komercinių bankų, kuriuose Komisija turi sąskaitas, kredito reitingai peržiūrimi bent kartą per mėnesį arba prireikus dažniau. Per finansų krizę priežiūros priemonės taikytos ir kasdienės komercinių bankų reitingų apžvalgos vykdytos aktyviau, taip pat ir 2012 m.
- Delegacijose už ES ribų avansinės sąskaitos laikomos vietos bankuose, atrinktuose supaprastinta konkurso tvarka. Reitingų reikalavimai priklauso nuo vietos situacijos ir įvairiose šalyse jie gali būti labai skirtingi. Siekiant apriboti su rizika susijusią poziciją, šiose sąskaitose laikomi kuo mažesni likučiai (atsižvelgiant į veiklos poreikius). Sąskaitos nuolat papildomos ir kasmet peržiūrimos viršutinės ribos.

Baudos

Laikiniai surinktų baudų indėliai

Bankai, kuriuose laikomi iki 2010 m. laikiniai surinktų baudų indėliai, yra atrenkami konkurso tvarka, laikantis rizikos valdymo politikos, pagal kurią nustatomi kredito reitingo reikalavimai ir lėšų suma, kurią galima laikyti, proporcingą sandorio šalies nuosavybei.

Paprastai reikalaujama, kad komercinių bankų, kurie specialiai atrenkami laikiniai surinktoms baudoms (rezervuotoms piniginiams lėšoms) laikyti, minimalus ilgalaikis reitingas būtų A (S&P arba jam lygiavertis) visose trijose pagrindinėse reitingų agentūrose, o minimalus trumpalaikis reitingas būtų A-1 (S&P arba jam lygiavertis). Jei šios grupės bankų reitingas sumažinamas, taikomos specialios priemonės. Apskaičiuojant tokią ribą taip pat atsižvelgiama į neapmokėtų tos pačios įstaigos Komisijai suteiktų garantijų sumą. Reguliariai peržiūrima, ar negražinti indėliai atitinka taikomus politikos reikalavimus.

Laikiniai surinktos baudos BUFI portfelis

Investuojant laikiniai surinktas baudas Komisija prisiimama kredito riziką – riziką, kad sandorio šalis nesugebės sumokėti visos sumos, sukakus apmokėjimo terminui. Didžiausia su rizika susijusi pozicija tenka Prancūzijai ir Vokietijai, kadangi šioms šalims tenka atitinkamai 53 % ir 24 % viso portfelio.

Banko garantijos

Didelės finansų įstaigų suteiktų garantijų sumos taip pat laikomos Komisijoje, kiek tai susiję su baudomis, kurias ji skiria ES konkurencijos taisyklės pažeidusioms bendrovėms (žr. **2.9.1** pastabą). Šias garantijas kaip laikinų mokėjimų alternatyvą teikia bendrovės, kurioms skirtos baudos. Rizikos valdymo politika, taikoma tokių garantijų priėmimui, buvo peržiūréta 2012 m. ir atsižvelgus į dabartines finansines ES sąlygas nustatytas naujas kredito reitingų reikalavimų ir ribotos procentinės dalies vienai sandorio šaliai (proporcingos kiekvienos sandorio šalies nuosavoms lėšoms) derinys. Taip toliau užtikrinama aukšta Komisijos kreditų kokybė. Reguliariai peržiūrima, ar neapmokėtos garantijos atitinka taikomus politikos reikalavimus.

Garantijų fondas

Vadovaujantis ES ir EIB susitarimu dėl Garantijų fondo valdymo, visų tarpbankinių investicijų minimalus kredito reitingas turėtų būti „Moody's“ P-1 arba lygiavertis. 2012 m. gruodžio 31 d. terminuoti indėliai (242 mln. EUR) atlikti su tokiomis sandorio šalimis (2011 m. – 300 mln. EUR).

8.6 Likvidumo rizika

Skolinimosi ir skolinimo veikla

Su pasiskolintomis lėšomis susijusi likvidumo rizika yra paprastai kompensuojama termino ir keliamų sąlygų prasme lygiavertėmis paskolomis (kompensacinės operacijos). MFP ir Euratomo atveju Garantijų

fondas atlieka likvidumo rezervo (arba apsaugos sistemos) funkciją, jeigu skolininkai neatlieka mokėjimo arba vėluoja jį atlikti. Kalbant apie MB paskolas, Tarybos reglamente (EB) Nr. 431/2009 nustatyta procedūra, kurią taikant yra pakankamai laiko mobilizuoti lėšas per Komisijos nuosavų išteklių sąskaitas valstybėse narėse. EFSM atveju Tarybos reglamente Nr. 47/2010 numatyta panaši procedūra.

Kalbant apie likviduojamos EAPB turto ir įsipareigojimų valdymą, Komisija užtikrina reikalingą likvidumą, remdamasi mokėjimo planu, sudarytu konsultuojantis su atsakingomis Komisijos tarnybomis.

Iždas

ES biudžeto principais užtikrinama, kad visų metams skirtų grynujų pinigų išteklių visada užtektų visiems mokėjimams atlikti. Iš tiesų visi valstybių narių įnašai yra lygus biudžetiniams metams skirtų mokėjimų asignavimų sumai. Tačiau valstybės narės įnašus moka visus metus kaip dvylika mėnesinių įmokų, o išmokoms būdingas tam tikras sezoniškumas. Be to, pagal Tarybos reglamentą 1150/2000 (Nuosavų išteklių reglamentas) valstybių narių įnašais, susijusiais su (taisomaisiais) biudžetais, patvirtintais po atitinkamo mėnesio (N) 16 d., galima naudotis tik N+2 mėnesį, o susijusiais mokėjimų asignavimais galima naudotis iš karto. Siekiant užtikrinti, kad išdo išteklių visada užtektų mokėjimams atlikti bet kurį konkretų mėnesį, taikomos reguliaraus grynujų pinigų poreikių prognozavimo procedūros, ir prireikus, tam tikromis sąlygomis, iš valstybių narių gali būti pareikalauta iš anksto sumokėti nuosavus išteklius arba papildomas lėšas. Be to, Komisijai vykdant kasdienes išdo operacijas, automatinėmis grynujų pinigų valdymo priemonėmis užtikrinama, kad kasdien kiekvienoje Komisijos banko sąskaitoje būtų pakankamai likvidžių lėšų.

Garantijų fondas

Fondas valdomas laikantis principo, kad, atsižvelgiant į susijusius įsipareigojimus, visas turtas turi būti pakankamai likvidus ir jį turi būti galima greitai panaudoti. Fondas turi laikyti minimalų 100 mln. EUR portfelį, kurio išpirkimo terminas mažiau kaip 12 mėn. ir kuris turi būti investuojamas į pinigų priemones. 2012 m. gruodžio 31 d. šių investicijų suma, įskaitant grynąsias lėšas, buvo 250 mln. EUR. Be to, mažiausiai 20 % fondo nominaliosios vertės turi sudaryti pinigų priemonės, fiksuotų palūkanų obligacijos, kurių likęs terminas – ne daugiau kaip vieni metai, ir kintamų palūkanų obligacijos. 2009 m. gruodžio 31 d. šis santykis buvo 52 %.

9. SUSIJUSIŲ ŠALIŲ ATSKLEIDIMAS

9.1 SUSIJUSIOS ŠALYS

Su ES susijusios šalys yra kiti ES konsoliduoti subjektai ir šių subjektų aukščiausiojo rango vadovai. Šių subjektų tarpusavio sandoriai yra įprasta ES operacijų dalis ir todėl pagal ES apskaitos taisykles šiems sandoriams nekeliama jokie specialūs atskleidimo reikalavimai.

9.2 AUKŠČIAUSIOJO RANGO VADOVŲ TEISĖS Į IŠMOKAS

Siekiant pateikti informaciją apie sandorius su susijusiomis šalimis, susijusius su ES aukščiausiojo rango vadovais, šie asmenys suskirstyti į penkias kategorijas.

1 kategorija: Europos Vadovų Tarybos pirmininkas, Komisijos pirmininkas ir Teisingumo Teismo pirmininkas.

2 kategorija: Komisijos pirmininko pavaduotojas ir ES vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai ir kiti Komisijos pirmininko pavaduotojai.

3 kategorija: Tarybos generalinis sekretorius, Komisijos nariai, Teisingumo Teismo teisėjai ir generaliniai advokatai, Bendrojo Teismo pirmininkas ir nariai, Europos Sąjungos tarnautojų teismo pirmininkas ir nariai, ombudsmenas ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas.

4 kategorija: Audito Rūmų pirmininkas ir nariai.

5 kategorija: institucijų ir agentūrų aukščiausiojo rango tarnautojai.

Jų teisės į išmokas apibendrintos toliau – daugiau informacijos galima rasti ES oficialiajame leidinyje (L 187, 1967 8 8 su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2012.09.24 Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 904/2012 (L 269, 2012 10 4) ir L 268, 1977 10 20 su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2004 m. balandžio 30 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1293/2004 (L 243, 2004 7 15). Daugiau informacijos taip pat pateikiama svetainėje „Europa“ skelbiamuose Tarybos nuostatuose, oficialiame dokumente, kuriame aprašomos visų ES pareigūnų teisės ir pareigos. Aukščiausiojo rango vadovai lengvatinių paskolų iš ES nėra gavę.

FINANSINĖS IŠMOKOS AUKŠČIAUSIOJO RANGO VADOVAMS

EUR

Išmokos (vienam darbuotojui)	1 kategorij a	2 kategorij a	3 kategorij a	4 kategorij a	5 kategorij a
Bazinis atlyginimas (per mėn.)	25 351,76	22 963.55 – 23 882.09	18 370.84 – 20 667.20	19 840.51 – 21 126.47	11 681.17 – 18 370.84
Būsto išmoka / ekspatriacijos išmoka	15 %	15 %	15 %	15 %	16 %
Šeimos pašalpos:					
Namų ūkio pašalpa (% nuo atlyg.)	2%+170.52	2%+170.52	2%+170.52	2%+170.52	2%+170.52
Išlaikomo vaiko pašalpa	372,61	372,61	372,61	372,61	372,61
Ikimokyklinė pašalpa	91,02	91,02	91,02	91,02	91,02
Mokymosi pašalpa arba	252,81	252,81	252,81	252,81	252,81
Mokymosi pašalpa ne darbo vietoje	505,39	505,39	505,39	505,39	505,39
Išmokos pirmininkaujantiems teisėjams	nėra duomenų	nėra duomenų	500 - 810.74	nėra duomenų	nėra duomenų
Reprezentacinės išlaidos	1 418,07	0 - 911.38	500 - 607.71	nėra duomenų	nėra duomenų
Metinės kelionių išlaidos	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	Taip
Pervedimai į valstybę narę:					
Mokymosi pašalpa*	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip
% nuo atlyg.*	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% nuo atlyg. be k. k.	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %	Daugiausia 25 %
Reprezentacinės išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	nėra duomenų	nėra duomenų
Pradėjus eiti pareigas:					
Išikūrimo išlaidos	50 703,52	45 927.10 – 47 764.18	36 741.68 – 41 334.40	39 681,02 – 42 252,94	Apmokamos
Šeimos kelionės išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Persikėlimo išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Pabaigus eiti pareigas:					
Išikūrimo grįžus išlaidos	25 351,76	22 963.55 – 23 882.09	18 370.84 – 20 667.20	19 840,51 – 21 126,47	Apmokamos
Šeimos kelionės išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Persikėlimo išlaidos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos	Apmokamos
Pereinamasis laikotarpis (% nuo atlyg.)**	40 % - 65 %	40% - 65%	40 % - 65 %	40 % - 65 %	nėra duomenų
Sveikatos draudimas	Padengiamas	Padengiama s	Padengiama s	Padengiamas	Pasirinktinai
Pensijos (% d. užm., neatskaičius mokesčių)	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %	Daugiausia 70 %
Atskaitoma:					
Bendrijos mokestis	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
Sveikatos draudimas (% nuo atlyg)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Specialus atlyginimo mokestis	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %
Atskaitymas pensijai	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	nėra duomenų	11,6 %
Asmenų skaičius 2010 12 31	3	8	91	27	109

* Taikomas korekcijos koeficientas (k. k.).

** Mokama pirmuosius trejus metus po išvykimo.

10. ĮVYKIAI PO BALANSO SUDARYMO DIENOS

Šių ataskaitų tvirtinimo dieną Komisijos apskaitos pareigūnas nebuvo pastebėjęs jokių reikšmingų įvykių, ir jam nebuvo pranešta apie jokių reikšmingus įvykius, kurie turėtų būti atskirai parodyti šiame skirsnyje. Metinės ataskaitos ir susijusios pastabos buvo parengtos remiantis naujausiais turimais duomenimis – tą patvirtina pateikta informacija.

11. KONSOLIDAVIMO MASTAS

11.1. KONSOLIDUOTI SUBJEKTAI

A. KONTROLIUOJAMI SUBJEKTAI (51)

1. Institucijos ir patariamieji organai

Europos Parlamentas	Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas
Europos Vadovų Taryba	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
Europos Komisija	Europos ombudsmenas
Regionų komitetas	Europos Audito Rūmai
Europos Sąjungos Teisingumo Teismas	Europos Sąjungos Taryba
Europos išorės veikslių tarnyba	

2. ES agentūros (38)

2.1. Vykdomosios agentūros (6)

Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji	Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji įstaiga
Sveikatos ir vartotojų reikalų vykdomoji agentūra	Transeuropinio transporto tinklo vykdomoji įstaiga
Mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga	Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga

2.2. Decentralizuotos agentūros (32)

Europos jūrų saugumo agentūra	Europos maisto saugos tarnyba
Europos vaistų agentūra	Europos geležinkelių agentūra
Europos GNSS priežiūros institucija	Bendrijos augalų veislių tarnyba
Europos cheminių medžiagų agentūra	Europos žuvininkystės kontrolės agentūra
Branduolių sintezės energetikos vystymo agentūra (Europos ITER įgyvendinimo ir branduolių sintezės Eurojustas	Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras
Europos lyčių lygybės institutas	Europos policijos koledžas (CEPOL)
Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra	Europos policijos biuras (EUROPOL)
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	Europos aviacijos saugos agentūra
Europos aplinkos agentūra	Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra
Europos profesinio mokymo plėtros centras	Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra
	Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija
Europos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra	Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras
Europos bankininkystės institucija	Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija
Europos prieglobsčio paramos biuras*	Europos mokymo fondas
Europos elektroninių ryšių reguliavimo institucija	Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas
Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių išorės sienų valdymo agentūra	ES vidaus rinkos derinimo tarnyba (prekių ženklai ir pramoninis dizainas)
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras	

3. A. Kiti kontroliuojami subjektai (2)

Europos anglių ir plieno bendrija (likviduojama)	Europos inovacijos ir technologijos institutas
--	--

B. BENDROSIOS ĮMONĖS (5)

Tarptautinė ITER branduolio sintezės energijos	Likviduojama bendroji įmonė „Galileo“
Bendroji įmonė SESAR	Bendroji įmonė IMI
Bendroji įmonė FCH	

C. ASOCIJUOTOSIOS ĮMONĖS (4)

Europos investicijų fondas	Bendroji įmonė ARTEMIS
Bendroji įmonė "Švarus dangus"	Bendroji įmonė ENIAC

* Pirmą kartą konsoliduota 2012 m.

11.2 NEKONSOLIDUOTI SUBJEKTAI

Nors ES valdo toliau išvardytų subjektų turtą, jie neatitinka konsolidavimo reikalavimų ir todėl nėra įtraukti į ES ataskaitas.

11.2.1. Europos plėtros fondas (EPF)

Europos plėtros fondas (EPF) yra pagrindinė ES pagalbos priemonė, skirta vystomajam bendradarbiavimui Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybėse bei Užjūrio šalyse ir teritorijose (UŠT). 1957 m. Romos sutartyje numatyta fondą įsteigti siekiant teikti techninę ir finansinę pagalbą, iš pradžių Afrikos šalims, su kuriomis kai kurias valstybes nares siejo istoriniai ryšiai.

EPF yra finansuojamas ne iš ES biudžeto, o tiesiogiai valstybių narių įnašais, dėl kurių susitariama tarpvyriausybiniuose derybose. EPF išteklius valdo Komisija ir EIB. Kiekvienas EPF paprastai sudaromas maždaug penkerių metų laikotarpiui. 1964 m. sudarius pirmąją partnerystės konvenciją, EPF programavimo ciklai iš esmės atitinka partnerystės susitarimų / konvencijų ciklus.

EPF yra reglamentuojamas jo paties Finansiniu reglamentu (OL L 78, 2008 3 19), kuriame numatytas fondo finansinių ataskaitų pateikimas atskirai nuo ES finansinių ataskaitų. EPF metinių ataskaitų ir išteklių valdymo išorės kontrolę vykdo Europos Audito Rūmai ir Europos Parlamentas. Informacijos tikslais toliau pateikiami 8-ojo, 9-ojo ir 10-ojo EPF balansas ir finansinės veiklos ataskaita:

BALANSAS– 8-asis, 9-asis ir 10-asis EPF*Mln. EUR*

	31.12.2012.	31.12.2011.
Ilgalaikis turtas	438	380
Trumpalaikis turtas	2 094	2 510
IŠ VISO TURTO	2 532	2 890
Trumpalaikiai įsipareigojimai	(1 057)	(1 033)
Ilgalaikiai įsipareigojimai	(40)	-
IŠ VISO ĮSIPAREIGOJIMŲ	(1 097)	(1 033)
GRYNASIS TURTAS	1 435	1 857
FONDAI IR REZERVAI		
Pareikalautasis fondo kapitalas	29 579	26 979
Kiti rezervai	2 252	2 252
Iš ankstesniųjų metų perkelti ekonominės veiklos rezultatai	(27 374)	(24 674)
Ekonominės veiklos metų rezultatas	(3 023)	(2 700)
GRYNASIS TURTAS	1 435	1 857

FINANSINĖS VEIKLOS ATASKAITA– 8-asis, 9-asis ir 10-asis EPF*Mln. EUR*

	2012	2011
Veiklos įplaukos	124	99
Veiklos išlaidos	(3 017)	(2 702)
Administracinės išlaidos	(107)	(75)
PAGRINDINĖS VEIKLOS DEFICITAS	(3 001)	(2 679)
Finansinė veikla	(22)	(21)
EKONOMINĖS VEIKLOS METŲ REZULTATAS	(3 023)	(2 700)

11.2.2. Bendrojo sveikatos draudimo sistema

Sveikatos draudimo sistema – tai sistema, kuria užtikrinamas medicininės pagalbos teikimas įvairių ES įstaigų darbuotojams. Sistemos lėšos yra jos pačios turtas ir jų ES nekontroliuoja, nors sistemos finansinį turtą valdo Komisija. Sistema finansuojama jos narių (darbuotojų) ir darbdavių (institucijų, agentūrų arba įstaigų) įmokomis. Atsiradęs perteklius paliekamas sistemoje.

Sistemą sudaro keturios atskiros dalys – pagrindinė sistema, apimanti ES institucijų ir agentūrų darbuotojus, ir trys mažesnės sistemos, apimančios Europos universitetinio instituto darbuotojus, Europos mokyklas ir už ES ribų dirbančius darbuotojus, pvz., ES delegacijų darbuotojus. Visas sistemos turtas 2012 m. gruodžio 31 d. sudarė 296 mln. EUR (2011 m.: 294 mln. EUR)

11.2.3. Dalyvių garantijų fondas (DGF)

Tam tikras išankstinio finansavimo sumas, išmokėtas įgyvendinant Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros septintąją bendrąją programą (7BP), faktiškai garantuoja Dalyvių garantijų fondas (DGF) – 2012 m. visa išmokėta išankstinio finansavimo suma buvo 4 mlrd. EUR (2011 m. – 3,3 mlrd. EUR). Šis fondas yra atskiras nuo Europos Komisijos subjektas ir į šias ataskaitas neįtraukiamas.

DGF – tai savitarpio paramos priemonė, kuria padengiama ES ir dalyvių finansinė rizika, patiriama įgyvendinant netiesioginius 7BP veiksmus, o įgyvendinimas užtikrinamas fondo kapitalu ir palūkanomis. Visi netiesioginių veiksmų, kuriems skiriama dotacija, dalyviai DGF kapitalui skiria 5 % viso ES įnašo, kol įgyvendinamas konkretus veiksmas. Kadangi dalyviai yra DGF savininkai, ES (atstovaujama Komisijos) veikia kaip vykdomasis jų įgaliotinis. Pabaigus įgyvendinti netiesioginį veiksmą, dalyviai atgauna visą savo įnašą į kapitalą, išskyrus tuos atvejus, kai dėl įsipareigojimų nevykdančių lėšų gavėjų DGF patiria nuostolių – tokiu atveju dalyviai atgauna mažiausiai 80 % savo įnašo. DGF garantuoja tiek ES, tiek dalyvių finansinius interesus.

2012 m. gruodžio 31 d. visas DGF turtas buvo 1 452 mln. EUR (2011 m. – 1 171 mln. EUR). DGF lėšos yra jos pačios turtas ir jų ES nekontroliuoja, o jo finansinį turtą valdo EIB.

EUROPOS SĄJUNGOS

SUVESTINĖS

BIUDŽETO VYKDYMO

ATASKAITOS IR AIŠKINAMOSIOS

PASTABOS*

2012 FINANSINIAI METAI

* Reikėtų pastebėti, kad skaičius suapvalinant iki milijonų eurų kai kurių šiose biudžeto lentelėse pateikiamų finansinių duomenų suma gali būti netiksli.

TURINYSPsl.**II DALIS. SUVESTINĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS IR
AIŠKINAMOSIOS PASTABOS****1. ES biudžeto vykdymo rezultatas ir aiškinamosios pastabos**

1.1. ES biudžeto rezultatas	92
1.2. Ekonominės veiklos rezultato suderinimas su biudžeto rezultatu	92
1.3. Biudžeto ir faktinių sumų lyginamoji ataskaita	93

Suvestinės biudžeto vykdymo ataskaitos

2. Įplaukos Biudžeto įplaukų vykdymo suvestinė	104
---	-----

3. Išlaidos

3.1. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų išskaidymas ir pokyčiai pagal pagal finansinės programos išlaidų kategorijas	105
3.2. Įsipareigojimų asignavimų vykdymas pagal finansinės programos išlaidų kategorijas	105
3.3. Mokėjimų asignavimų vykdymas pagal finansinės programos išlaidų kategorijas	107
3.4. Neįvykdytų įsipareigojimų pokytis pagal finansinės programos išlaidų kategorijas	108
3.5. Neįvykdytų įsipareigojimų išskaidymas pagal prisiėmimo metus ir finansinės Programos išlaidų kategorijas	108
3.6. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų išskaidymas ir pokyčiai pagal politikos sritis	109
3.7. Įsipareigojimų asignavimų vykdymas pagal politikos sritis	111
3.8. Mokėjimų asignavimų vykdymas pagal politikos sritis	112
3.9. Neįvykdytų įsipareigojimų pokytis pagal politikos sritis	114
3.10. Neįvykdytų įsipareigojimų išskaidymas pagal prisiėmimo metus ir politikos sritį	116

4. Institucijos ir Agentūros

4.1. Biudžeto įplaukų vykdymo suvestinė pagal institucijas	117
4.2. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų vykdymas pagal institucijas	118
4.3. Agentūrų pajamos: biudžeto prognozės, teisės į gautinas sumas ir gautos sumos	120
4.4. Įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai pagal agentūras	122
4.5. Biudžeto rezultatas, įskaitant agentūras	124

ES BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAS

1.1. ES BIUDŽETO REZULTATAS

	<i>Mln. EUR</i>	
	2012	2011
Finansinių metų įplaukos	139 541	130 000
Mokėjimai pagal einamųjų metų asignavimus	(137 738)	(128 043)
Mokėjimų asignavimai, perkelti į N+1 metus	(936)	(1 019)
Atšaukti nepanaudoti mokėjimų asignavimai, perkelti iš N-1 metu	92	457
Valiutų keitimo kursų pokyčiai per metus	60	97
Biudžeto rezultatas	1 019	1 492

* Iš kurio ELPA rezultatas iš viso sudarė (4) mln. EUR 2012 m. ir (5) mln. EUR 2011 m.

Es biudžeto perteklius (1 023 mln. EUR) gražinamas valstybėms narėms per kitus metus, atimant sumas, kurias jos turi mokėti tais metais.

1.2 EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATO SUDERINIMAS SU BIUDŽETO REZULTATU

	<i>Mln. EUR</i>	
	2012	2011
EKONOMINĖS VEIKLOS METŲ REZULTATAS	(5 329)	(1 789)
Įplaukos		
Teisės į einamaisiais metais gautinas sumas, kurios dar nesurinktos	(2 000)	(371)
Teisės į ankstesniaisiais metais gautinas sumas, kurios surinktos einamaisiais metais	4 582	2 072
Sukauptos įplaukos (grynosios)	(38)	(236)
Išlaidos		
Sukauptos išlaidos (grynosios)	(1 933)	3 410
Praėjusių metų išlaidos, padengtos einamaisiais metais	(2 695)	(936)
Grynasis išankstinio finansavimo poveikis	1 210	1 131
Mokėjimų asignavimai, perkelti į kitus metus	(4 666)	(1 211)
Mokėjimai iš perkėlimų ir panaikinti nepanaudoti mokėjimų asignavimai	4 768	2 000
Atidėjinių pokyčiai	7 805	(2 109)
Kita	(670)	(378)
Ekonominės veiklos rezultatas. Agentūros ir EAPB	(15)	(91)
METINIAI BIUDŽETO REZULTATAI	1 019	1 492

1.3. BIUŽDETO IR FAKTINIŲ SUMŲ LYGINAMOJI ATASKAITA**1.3.1. ĮPLAUKOS**

Mln. EUR

	Pirminis	Galutinis	Faktinės
1. Nuosavi ištekliai	127 512	128 655	128 886
Iš kurių muitai	19 171	16 701	16 261
Iš jų PVM	14 499	14 546	14 648
Iš kurio BP	93 719	97 284	97 856
3. Perteklius, likučiai ir patikslinimai	0	1 994	2 041
4. Įplaukos, gautos iš institucijose ir kitose Sąjungos įstaigose dirbančių asmenų	1 312	1 312	1 236
5. Įplaukos, gautos iš institucijų administracinės veiklos	60	68	612
6. Įmokos ir grąžinamosios išmokos, susijusios su Sąjungos susitarimais ir programomis	50	50	2 928
7. Palūkanos už pavėluotus mokėjimus ir baudos	123	3 648	3 807
8. Skolinimosi ir skolinimo veikla	0	0	0
9. Įvairios įplaukos	30	30	31
Iš viso	129 088	135 758	139 541

1.3.2 ĮSIPAREIGOJIMAI PAGAL FINANSINĖS SISTEMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJAS

Mln. EUR

	Pirminis	Galutinis	Įsipareigojimai
1. Tvarus augimas	67 506	70 842	69 000
2. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	59 976	62 198	60 817
3. Pilietybė, laisvė, saugumas, teisingumas	2 065	2 994	2 892
4. ES kaip pasaulinio masto veikėja	9 406	9 931	9 753
5. Administravimas	8 280	9 113	8 822
6. Kompensacijos	0	0	0
Iš viso	147 232	155 077	151 284

1.3.3 ĮSIPAREIGOJIMAI PAGAL POLITIKOS SRITIS

Mln. EUR

	Pirminis biudžetas	Galutinis biudžetas*	Įsipareigojimai
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	611	536	535
02 Įmonės	1 148	1 276	1 236
03 Konkurencija	92	96	94
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	11 581	11 818	11 782
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	58 587	60 877	59 514
06 Judumas ir transportas	1 664	1 754	1 713
07 Aplinka ir klimato politika	493	508	496
08 Moksliniai tyrimai	5 930	7 618	7 059
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 678	1 985	1 878
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	411	932	494
11 Jūrų reikalai ir žuvininkystė	1 033	1 011	1 007
12 Vidaus rinka	101	107	101
13 Regioninė politika	42 045	42 662	42 647
14 Mokesčiai ir muitų sąjunga	143	147	144
15 Švietimas ir kultūra	2 697	3 292	3 088
16 Komunikacija	262	271	265
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	687	653	639
18 Vidaus reikalai	1 264	1 322	1 290
19 Išorės santykiai	4 817	4 969	4 872
20 Prekyba	104	106	104
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	1 498	1 733	1 719
22 Plėtra	1 088	1 166	1 135
23 Humanitarinė pagalba	900	1 299	1 294
24 Kova su sukčiavimu	79	79	79
25 Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	194	204	196
26 Komisijos vykdomas administravimas	1 017	1 200	1 149
27 Biudžetas	69	63	61
28 Auditas	12	12	12
29 Statistika	134	144	135
30 Pensijos ir susijusios išlaidos	1 335	1 321	1 318
31 Kalbos tarnybos	399	477	435
32 Energetika	718	764	731
33 Teisingumas	218	233	222
40 Rezervai	759	461	0
90 Kitos institucijos	3 464	3 983	3 841
Iš viso	147 232	155 077	151 284

* Įskaitant taisomuosius biudžetus, perkeltus asignavimus ir asignuotąsias įplaukas

1.3.4 IŠLAIDOS PAGAL FINANSINĖS SISTEMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJAS

Mln. EUR

	Pirminis	Galutinis	Atlikti
1. Tvarus augimas	55 337	63 753	61 585
2. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	57 034	60 409	59 096
3. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	1 484	2 477	2 375
4. ES kaip pasaulinio masto veikėja	6 955	7 182	7 064
5. Administravimas	8 278	9 824	8 564
6. Kompensacijos	0	0	0
Iš viso	129 088	143 644	138 683

1.3.5 IŠLAIDOS PAGAL POLITIKOS SRITIS

Mln. EUR

	Pirminis	Galutinis	Atlikti
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	511	493	484
02 Įmonės	1 079	1 395	1 271
03 Konkurencija	92	103	92
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	9 075	11 755	11 699
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	55 880	59 242	57 948
06 Judumas ir transportas	1 079	1 156	1 105
07 Aplinka ir klimato politika	393	409	382
08 Moksliniai tyrimai	4 218	6 245	5 307
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 357	1 776	1 501
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	404	893	466
11 Jūrų reikalai ir žuvininkystė	806	757	745
12 Vidaus rinka	98	112	99
13 Regioninė politika	35 538	38 282	38 254
14 Mokesčiai ir muitų sąjunga	110	140	130
15 Švietimas ir kultūra	2 112	3 059	2 761
16 Komunikacija	253	278	256
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	592	652	635
18 Vidaus reikalai	756	860	835
19 Išorės santykiai	3 276	3 271	3 233
20 Prekyba	102	111	105
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	1 310	1 475	1 429
22 Plėtra	921	976	943
23 Humanitarinė pagalba	842	1 141	1 128
24 Kova su sukčiavimu	74	83	71
25 Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės	193	219	195
26 Komisijos vykdomas administravimas	1 001	1 343	1 149
27 Biudžetas	69	73	61
28 Auditas	12	13	12
29 Statistika	122	148	128
30 Pensijos ir susijusios išlaidos	1 335	1 321	1 318
31 Kalbos tarnybos	399	501	433
32 Energetika	1 339	782	723
33 Teisingumas	187	206	190
40 Rezervai	90	0	0
90 Kitos institucijos	3 464	4 376	3 596
Iš viso	129 088	143 644	138 683

* Įskaitant taisomuosius biudžetus, perkeltus asignavimus ir asignuotąsias įplaukas

Mokėjimų asignavimų suma pradiname priimtame biudžete, kurį 2011 m. gruodžio 1 d. pasirašė Europos Parlamento pirmininkas, buvo 129 088 mln. EUR ir turėjo būti finansuojama iš 127 512 mln. EUR nuosavų išteklių. Pradinio biudžeto įplaukų ir išlaidų sąmatos per biudžetinius metus paprastai tikslinamos, o tokie pakeitimai pateikiami taisomuosiuose biudžetuose. BNP grindžiamų nuosavų išteklių tikslinimu užtikrinama, kad biudžeto įplaukos tiksliai sutaptų su biudžeto išlaidomis. Remiantis subalansuotumo principu, biudžeto įplaukos ir išlaidos (mokėjimų asignavimai) privalo būti subalansuotos.

Įplaukos

2012 m. priimti šeši taisomieji biudžetai. Dėl jų bendra galutinė 2012 m. biudžeto įplaukų suma lygi 135 758 mln. EUR. Ši suma buvo gauta iš nuosavų išteklių – iš viso 128 655 mln. EUR (taigi 1 143 mln. EUR daugiau, nei prognozuota iš pradžių), o likutis – iš kitų įplaukų. Išaugęs mokėjimų asignavimų finansavimo poreikis daugiausia buvo patenkintas į taisomąjį biudžetą Nr. 6/2012 įtraukus 3 525 mln. EUR, susijusius su baudomis ir delspinigiais, kaip kitas pajamas.

Kiek tai susiję su nuosavų išteklių rezultatu, tradicinių nuosavų išteklių surinkta beveik tiek, kiek prognozuota. Taip yra dėl to, kad biudžeto sąmatos, kurios buvo pakeistos tuo metu, kai buvo parengtas Taisomasis biudžetas Nr. 4/2012 (sąmatos sumažintos 1 520 mln. EUR pagal naujas 2012 m. pavasario makroekonominės prognozes), buvo dar kartą pakeistos Taisomuoju biudžetu Nr. 6/2012, siekiant atsižvelgti į faktinį surinkimo ritmą. Taip jos buvo dar kartą sumažintos 950 mln. EUR.

Galutiniai valstybių narių PVM ir BNP mokėjimai taip pat labai sutapo su galutine biudžeto sąmata. Prognozuotų sumų ir faktiškai išmokėtų sumų skirtumas aiškinamas biudžeto tikslams naudojamo euro kurso ir tuo metu, kai valstybės narės, nesančios EPS narėmis, faktiškai atliko mokėjimus, galiojusio kurso skirtumais.

Išlaidos

2012 metai buvo šeštieji ir priešpaskutiniai dabartinio 2007–2013 m. programavimo laikotarpio metai. Visos pagrindinės programos buvo vykdomos pilnu pajėgumu, o gaunamų mokėjimo reikalavimų srautas gerokai padidėjo – tai yra įprasta ciklui baigiantis. Valstybėse narėse vykdant fiskalinį konsolidavimą, patvirtintas 2012 m. biudžetas buvo gana konservatyvus. Visa tai kartu su didele suma 2011 m. nepatenkintų mokėjimo reikalavimų ir nuolat gaunamais prašymais kompensuoti išlaidas sukėlė didelę įtampą mokėjimų asignavimams; šios klausimas praėjusiais metais turėjo būti sprendžiamas atsargiai valdant biudžetą ir galiausiai jį taisant.

Kiek tai susiję su įsipareigojimais, leistas biudžetas ir politiniai tikslai buvo visiškai įvykdyti (99,6 %). Didžiausi patikslinimai, per metus padaryti taisomaisiais biudžetais, susiję su išmokų padidiniu ITER (650 mln. EUR) pagal 2011 m. gruodžio mėn. susitarimą dėl jo finansavimo ir Europos Sąjungos solidarumo fondo mobilizavimui (688 mln. EUR); šios išlaidos jau savo pobūdžiu yra nenuspėjamos. Taisomajame biudžete Nr. 6/2012 įsipareigojimai buvo sumažinti 142 mln. EUR gražinant visas nepanaudotas sumas, visų pirma susijusias su rezervu tarptautiniams žvejybos susitarimams ir gyvūnų ligų likvidavimo ir stebėsenos programomis.

Bendras mokėjimų asignavimų lygis metų pabaigoje išaugo priėmus 6 mlrd. EUR taisomąjį biudžetą Nr. 6/2012, kuriuo pradinis biudžetas buvo padidintas 4,8 %. Mokėjimų trūkumas turėjo poveikio beveik visoms išlaidų kategorijoms, visų pirma 1b. „Sanglauda augimui ir užimtumui skatinti“. Taip pat reikia prisiminti, kad 6 mlrd. EUR, dėl kurių buvo susitarta, tai 3 mlrd. EUR mažiau negu Komisijos prašyta suma. Galiausiai, 2012 m. pabaigoje buvo neapmokėta 16,2 mlrd. EUR reikalavimų už Sanglaudos politikos dabartinį programavimo laikotarpį (2007–2013 m.) ir dar 1,1 mlrd. EUR, susijusių su 2000–2006 m. programų pabaiga. Šios sumos turės būti sumokėtos 2013 m. Kaip ir įsipareigojimų atveju, Europos Sąjungos solidarumo fondo biudžeto eilutė per metus buvo papildyta 688 mln. EUR mokėjimų asignavimų. Nepanaudoti patvirtinti asignavimai sudarė 1 102 mln. EUR (2011 m. – 1582 mln. EUR), o po perkėlimo į 2013 m. iš viso panaikinta 166 mln. EUR (2011 m. – 562 mln. EUR).

Išsamesnė biudžeto patikslinimų, su jais susijusių aplinkybių, pagrindimo ir poveikio analizė pateikta Komisijos 2012 m. biudžeto ir finansų valdymo ataskaitos A dalyje „Biudžeto apžvalga“ ir B dalyje (apie kiekvieną daugiamečių finansinės programos išlaidų kategoriją).

METINĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS AIŠKINAMOSIOS PASTABOS

1. Bendra apžvalga

Biudžetinės sąskaitos tvarkomos pagal 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (2012 m. spalio 26 d. OL L 298) dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (toliau – Finansinis reglamentas) ir 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 1268/2012, kuriame nustatytos išsamios šio Finansinio reglamento taikymo taisyklės. Bendrasis biudžetas, pagrindinė Sąjungos finansų politikos priemonė, – tai priemonė, kuria kiekvienais metais numatomos ir tvirtinamos Sąjungos įplaukos ir išlaidos.

Kiekvienais metais Komisija sudaro visų institucijų metines įplaukų ir išlaidų sąmatas ir parengia biudžeto projektą, kurį išsiunčia biudžeto valdymo institucijai. Remdamasi šiuo biudžeto projektu, Taryba parengia savo poziciją, kuri tampa abiejų biudžeto valdymo institucijų derybų objektu. Parlamento pirmininkas paskelbia, kad bendras projektas yra galutinai priimtas ir biudžetas tampa vykdytinas. Biudžeto vykdymas iš esmės yra Komisijos atsakomybė.

Komisijos **biudžeto struktūrą** sudaro administraciniai ir einamieji asignavimai. Kitose institucijose yra tik administraciniai asignavimai. Be to, biudžete išskiriami dviejų rūšių asignavimai: nediferencijuotieji asignavimai ir diferencijuotieji asignavimai. Nediferencijuotieji asignavimai naudojami metinio pobūdžio operacijoms (kurios atitinka metinio periodiškumo principą) finansuoti. Diferencijuotieji asignavimai buvo įvesti, kad metinio periodiškumo principą būtų galima suderinti su poreikiu valdyti daugiametes operacijas. Jie skirti daugiausia daugiametėms operacijoms padengti. Diferencijuotieji asignavimai skirstomi į įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimus:

- **įsipareigojimų asignavimai:** apima visų einamaisiais finansiniais metais prisiimtų teisinių įsipareigojimų sumą, skirtą veiklai, kuri trunka kelerius metus. Tačiau biudžetiniai įsipareigojimai veiksams, besitęsiantiems ilgiau nei vienerius finansinius metus, gali būti išskirstomi keleriems metams į metines dalis, kai tai numatyta pagrindiniame teisės akte.
- **mokėjimų asignavimai:** apima išlaidas, patiriamas dėl einamaisiais ir (arba) ankstesniais finansiniais metais prisiimtų įsipareigojimų.

Asignavimų kilmė

Pagrindinis asignavimų šaltinis – Sąjungos einamųjų metų biudžetas. Tačiau Finansinio reglamento nuostatose numatytos ir kitos asignavimų rūšys. Šie asignavimai atsiranda iš ankstesniųjų finansinių metų arba išorės šaltinių.

- **Pradiniai biudžeto asignavimai**, patvirtinti einamiesiems metams, gali būti papildyti **perkėlimais** iš vienos eilutės į kitą ir taisomaisiais biudžetais.
- Iš praėjusiųjų metų **perkelti** ar vėl leidžiami naudoti **asignavimai** taip pat papildo einamąjį biudžetą. Tai yra i) nediferencijuoti mokėjimų asignavimai, kurie gali būti automatiškai perkelti tik vieneriems finansiniams metams; ii) institucijų sprendimu perkeliamus asignavimus vienu iš dviejų atvejų: jei parengiamieji etapai užbaigti arba jei teisinis pagrindas priimtas vėlai. Asignavimai, kuriuos vėl leista naudoti dėl panaikintų įsipareigojimų. Pakartotinai įtraukiami panaikintų įsipareigojimų asignavimai, susiję su struktūriniais fondais. Sumos gali būti pakartotinai įtraukiamos išimties tvarka, jei įvyko klaida dėl Komisijos kaltės arba jei jos būtinos programai užbaigti.
- **Asignuotosios įplaukos**, kurias sudaro:
  - i) grąžinamosios išmokos, kai sumos yra asignuotosios įplaukos biudžeto eilutėje atitinkamai pagal patirtas pradines išlaidas ir gali būti perkeltos be jokių apribojimų;
  - ii) ELPA asignavimai. Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimu numatoma, kad jos narių įnašas ES biudžete būtų skirtas tam tikrai veiklai. Atitinkamos biudžeto eilutės ir prognozuojamos sumos skelbiamos ES biudžeto III priede. Atitinkamos eilutės padidinamos ELPA įnašu. Iki metų pabaigos nepanaudoti asignavimai panaikinami ir grąžinami EEE šalims;

- iii) įplaukos iš trečiųjų šalių / kitų šalių, sudariusių susitarimus su ES, kuriais numatomas finansinis įnašas į ES veiklą. Gautos sumos laikomos įplaukomis iš trečiųjų šalių ir priskiriamos prie atitinkamų biudžeto eilučių (dažnai mokslinių tyrimų srities) ir gali būti perkeltos į kitą laikotarpį be jokių apribojimų;
- iv) darbas trečiosioms šalims. ES mokslinių tyrimų centrų veiklos dalimi gali būti darbas išorės įstaigoms. Kaip ir trečiųjų šalių įplaukų atveju, darbas trečiosioms šalims priskiriamas tam tikroms biudžeto eilutėms, o sumos gali būti perkeltos į kitą laikotarpį be jokių apribojimų; taip pat
- v) asignavimai, kuriuos vėl leista naudoti dėl gražintų išankstinių mokėjimų. Šie asignavimai yra ES lėšos, kurias gražino gavėjai ir kurias galima perkelti į kitą laikotarpį be jokių apribojimų.

Turimų asignavimų struktūra

- Pradinis biudžetas = N-1 metų gruodžio mėn. patvirtinti asignavimai;
- *Galutinio biudžeto asignavimai* = patvirtinti pradinio biudžeto asignavimai + taisomojo biudžeto asignavimai + perkėlimai + papildomi asignavimai;
- *Papildomi asignavimai* = asignuotosios įplaukos (žr. pirmiau) + iš praėjusiųjų finansinių metų perkelti arba panaikinus įsipareigojimus vėl leidžiami naudoti asignavimai.

1.1 METINIAI BIUDŽETO REZULTATAI

Bendroji informacija į ataskaitas įtrauktos nuosavų išteklių sumos – tai sumos, kuriomis per tuos metus kredituojamos sąskaitos, kurias Komisijos vardu atidarė valstybių narių vyriausybės. Pertekliaus atveju įplaukas taip pat sudaro praėjusiųjų finansinių metų biudžeto vykdymo rezultatas. Kitos į ataskaitas įtrauktos įplaukos – tai per metus faktiškai gautos sumos.

Apskaičiuojant biudžeto vykdymo metų rezultatą, išlaidas sudaro mokėjimai pagal tų metų mokėjimų asignavimus ir bet kurie tų metų asignavimai, perkelti į kitus metus. Mokėjimai pagal numatytus asignavimus mokėjimams – tai mokėjimai, kuriuos apskaitos pareigūnas atliko iki finansinių metų gruodžio 31 d. Europos žemės ūkio garantijų fondo atveju mokėjimai – tai mokėjimai, kuriuos valstybės narės atliko nuo N–1 metų spalio 16 d. iki N metų spalio 15 d., su sąlyga, kad apskaitos pareigūnui iki N+1 metų sausio 31 d. buvo pranešta apie įsipareigojimą ir leidimą juos atlikti. Dėl EŽŪGF išlaidų po patikrinimų valstybėse narėse gali būti priimtas sprendimas dėl atitikties.

Biudžeto vykdymo rezultatą sudaro du elementai: ES rezultatas ir EEE priklausančių ELPA šalių dalyvavimo rezultatas. Remiantis Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 dėl nuosavų išteklių 15 straipsniu, šiuo rezultatu parodomas skirtumas tarp:

- visų tais metais gautų įplaukų
- ir visų mokėjimų, atliktų pagal tų metų asignavimus, bei visos tų metų asignavimų, perkeltų į kitus metus, sumos.

Prie gauto skaičiaus pridedama arba iš jo atimama:

- grynasis panaikintų mokėjimų asignavimų, perkeltų iš ankstesniųjų metų, ir bet kurių mokėjimų, kurie dėl euro kurso svyravimų viršija nediferencijuotuosius asignavimus, perkeltus iš praėjusiųjų metų, likutis,
- per metus užfiksuoto dėl valiutų kurso pokyčio susidariusio pelno ir nuostolio likutis.

Susidaręs biudžeto perteklius gražinamas valstybėms narėms per kitus metus, atimant sumas, kurias jos turi mokėti tais finansiniais metais.

Iš praėjusiųjų finansinių metų perkelti asignavimai, susiję su įnašais iš trečiųjų šalių ir darbu trečiosioms šalims, kurie pagal savo pobūdį niekada nenustoja galioti, įtraukiami į papildomus finansinių metų asignavimus. Taip paaiškinama, kodėl skiriasi iš praėjusiųjų metų perkeltos sumos 2012 m. biudžeto vykdymo ataskaitoje ir sumos, kurios 2011 m. biudžeto vykdymo ataskaitoje perkeltos į kitus metus. Apskaičiuojant metinius rezultatus, neatsižvelgiama į mokėjimų asignavimus, skirtus pakartotinam naudojimui, ir asignavimus, kuriuos vėl leista naudoti susigražinus išankstinius mokėjimus.

Perkeltus mokėjimų asignavimus sudaro: automatiškai atliekami perkėlimai ir perkėlimai pagal sprendimą. Kiek tai susiję su panaikintais iš praėjusių metų perkeltais nepanaudotais mokėjimų asignavimais, nurodomi automatiškai ir pagal sprendimą perkelti panaikinti asignavimai. Taip pat nurodomas asignuotųjų įplaukų, perkeltų į kitus metus, sumažėjimas, palyginti su 2011 m.

1.2 EKONOMINĖS VEIKLOS REZULTATO SUDERINIMAS SU BIUDŽETO REZULTATU

Ekonominės veiklos metų rezultatas apskaičiuotas pagal kaupiamosios apskaitos principus. Tačiau pagal Finansinį reglamentą biudžeto rezultatas paremtas pakeistomis pinigų apskaitos taisyklėmis. Kadangi abu rezultatai susiję su tomis pačiomis operacijomis, naudinga kontrolės priemonė – užtikrinti, kad jie būtų suderinti. Toliau pateiktoje lentelėje šis suderinimas parodomas pabrėžiant pagrindines derinamas sumas, išskaidytas į įplaukų ir išlaidų punktus.

Derinami punktai. Įplaukos

Faktinės finansinių metų biudžeto įplaukos yra įplaukos, gautos surinkus gautinas sumas pagal per metus nustatytas teises, ir sumos, gautos pagal teises, nustatytas ankstesniaisiais metais. Todėl **teisės į einamaisiais metais gautinas sumas, kurios dar nesurinktos**, suderinimo tikslais turi būti išskaitomos iš ekonominės veiklos rezultatų, nes jos nesudaro biudžeto įplaukų dalies. Tačiau **teisės į ankstesniaisiais metais gautinas sumas, kurios surinktos einamaisiais metais**, suderinimo tikslais turi būti pridėtos prie ekonominės veiklos rezultatų.

Grynąsias sukauptas įplaukas daugiausia sudaro iš žemės ūkio mokesčių, nuosavų išteklių ir palūkanų bei dividendų sukauptos įplaukos. Atsižvelgiama tik į grynąjį poveikį, t. y. einamaisiais metais sukauptas įplaukas atėmus atkurtas sukauptas įplaukas iš praėjusių metų.

Derinami punktai. Išlaidos

Grynąsias sukauptas išlaidas daugiausia sudaro sukauptos sumos, nustatytos metų pabaigos ataskaitinių laikotarpių atskyrimo tikslais, t. y. reikalavimus atitinkančios išlaidos, kurias patyrė ES lėšų gavėjai, bet apie kurias Komisijai dar nepranešta.

Nors sukauptos išlaidos nelaikomos biudžeto išlaidomis, **einamaisiais metais atlikti mokėjimai, kurie susiję su praėjusiais metais užregistruotomis sąskaitomis faktūromis**, yra einamųjų metų biudžeto išlaidų dalis.

Grynasis išankstinio finansavimo poveikis yra 1) naujų išankstinio finansavimo sumų, išmokėtų einamaisiais metais ir pripažintų kaip metų biudžeto išlaidos, ir 2) išankstinio finansavimo sumų, išmokėtų einamaisiais metais arba ankstesniaisiais metais priėmus reikalavimus atitinkančias išlaidas, padengimo derinys. Pastarosios sumos yra išlaidos kaupimo, bet ne biudžetinių sąskaitų požiūriu, nes pradinio išankstinio finansavimo mokėjimas jau buvo laikomas biudžeto išlaidomis, kai tas mokėjimas buvo atliekamas.

Be mokėjimų, kurie atlikti pagal metų asignavimus, apskaičiuojant metinius biudžeto vykdymo rezultatus taip pat reikia atsižvelgti į tų metų asignavimus, kurie **perkeliami į kitus metus** (pagal Reglamento Nr. 1150/2000 15 straipsnį). Tas pats pasakytina apie biudžeto mokėjimus, atliktus einamaisiais metais **iš perkėlimų, ir panaikintus nepanaudotus mokėjimų asignavimus**.

Atidėjinių pokyčiai siejami su metų pabaigos kaupiamųjų sąskaitų įverčiais (daugiausia darbuotojų išmokomis), kurie poveikio biudžetinėms sąskaitoms neturi. **Kitas derinamas sumas** sudaro skirtingi elementai, kaip antai: turto nusidėvėjimas, turto įsigijimas, kapitalo nuomos įmokos ir finansinis dalyvavimas, kurių biudžeto ir kaupiamosios apskaitos tvarkymas skiriasi.

2. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS ĮPLAUKOS

Biudžeto vykdymo ataskaitos pateikiamos po šių aiškinamųjų pastabų.

Didžioji dalis įplaukų gaunama iš nuosavų išteklių. Tai nustatyta Sutarties dėl ES veikimo 311 straipsnyje, kuriame teigiama, kad „neatmetant kitų įplaukų, visas biudžetas finansuojamas nuosavais ištekliais.“ Didžioji biudžeto išlaidų dalis padengiama iš nuosavų išteklių. Kitos įplaukos sudaro tik nedidelę viso finansavimo dalį.

Nuosavus išteklius galima suskirstyti į šias kategorijas:

- (1) Tradicinius nuosavus išteklius (TNI) sudaro muitai ir cukraus mokesčiai. Šiuos nuosavus išteklius iš ūkinės veiklos vykdytojų renka valstybės narės ES vardu. Tačiau valstybės narės pasilieka 25 % kaip atlygį už surinkimo išlaidas. Muitai renkami už produktus, importuojamus iš trečiųjų šalių, taikant muitų normas pagal Bendrąjį muitų tarifą. Cukraus mokesčius moka cukraus gamintojai, kad būtų finansuojamos eksporto gražinamosios išmokos už cukrų. TNI paprastai sudaro apie 13 % nuosavų išteklių įplaukų.
- (2) Nuosavi ištekliai iš pridėtinės vertės mokesčio (PVM) renkami iš valstybių narių PVM bazių, kurios šiuo tikslu suderintos pagal Bendrijos taisykles. Tokia pati procentinė dalis taikoma suderintai kiekvienos valstybės narės basei. Tačiau PVM basei, į kurią atsižvelgiama, taikomas 50 % kiekvienos valstybės narės BNP apribojimas. PVM ištekliai paprastai sudaro apie 12 % nuosavų išteklių įplaukų.
- (3) Ištekliai iš bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) naudojami biudžeto įplaukoms ir išlaidoms subalansuoti, t. y. tai biudžeto daliai, kuri nepriklauso jokiems kitiems įplaukų šaltiniams, finansuoti. Kiekvienos valstybės narės BNP taikomas toks pat procentinis dydis, nustatomas pagal ES taisykles. BNP ištekliai paprastai sudaro apie 75 % nuosavų išteklių įplaukų.

Nuosavi ištekliai skirstomi vadovaujantis taisyklėmis, nustatytomis 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendime Nr. 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (2007 m. NIS). 2007 m. NIS įsigaliojo 2009 m. kovo 1 d. Tačiau jis taikomas nuo 2007 m. sausio 1 d. Todėl 2009 m. biudžetinais metais atsižvelgta į taikymo atgaline data poveikį.

2.1 Tradiciniai nuosavi ištekliai

Tradicioniai nuosavi ištekliai. Visos nustatytos tradicinių nuosavų išteklių sumos turi būti įrašomos į tam tikrą kompetentingų institucijų tvarkomą sąskaitą.

- Į paprastą sąskaitą, numatytą Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies a punkte – visos susigražintos arba garantijomis užtikrintos sumos.
- Į atskirą sąskaitą, numatytą Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio 3 dalies b punkte – visos dar nesusigražintos ir (arba) garantijomis neužtikrintos sumos; garantijomis užtikrintos, tačiau užginčytos sumos taip pat gali būti įrašomos į šią sąskaitą.

Dėl atskiros sąskaitos valstybės narės siunčia Komisijai ketvirčio ataskaitą, kurioje nurodoma:

- sugražintinas praėjusiojo ketvirčio likutis,
- per atitinkamą ketvirtį teisės į gautinas sumas,
- bazės patikslinimai (korekcijos/panaikinimai) per atitinkamą ketvirtį,
- nurašytos sumos (kurių negalima leisti panaudoti pagal Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalį),
- per atitinkamą ketvirtį susigražintos sumos,
- atitinkamo ketvirčio pabaigoje susigražintinas likutis.

Tradicioniai nuosavi ištekliai turi būti įrašyti į Komisijos sąskaitą išde arba kitoje valstybės narės paskirtoje įstaigoje ne vėliau kaip pirmą darbo dieną po 19-tos antro mėnesio, einančio po to mėnesio, per kurį teisė į gautiną sumą buvo susigražinta, dienos. Valstybės narės pasilieka 25 % tradicinių nuosavų išteklių surinkimo išlaidoms padengti. Neapibrėžtosios nuosavų išteklių teisės į gautinas sumas patikslinamos atsižvelgiant į jų susigražinimo tikimybę.

2.2 PVM grindžiami ištekliai ir BNP grindžiami ištekliai

PVM grindžiami nuosavi ištekliai apskaičiuojami taikant visoms valstybėms narėms suderintos PVM bazės vienodą tarifą, nustatytą pagal 2007 m. NIS 2 straipsnio 1 dalies b punkte išdėstytas taisykles. Nustatytas 0,30 % vienodas tarifas, išskyrus 2007–2013 m. laikotarpį, per kurį Austrijai nustatytas 0,225 pareikalavimo tarifas, Vokietijai – 0,15 %, o Nyderlandams ir Švedijai – 0,10 %. Visų valstybių narių PVM bazei taikomas 50 % BNP apribojimas.

BNP grindžiami ištekliai yra kintantys ištekliai, skirti pateikti reikiamoms įplaukoms bet kuriais metais, kad būtų galima padengti išlaidas, viršijančias iš tradicinių nuosavų išteklių, PVM išteklių ir kitų įplaukų surinktą sumą. Įplaukos apskaičiuojamos taikant vienodą tarifą visų valstybių narių suvestinėms BNP. PVM ir BNP grindžiami ištekliai nustatomi remiantis PVM ir BNP bazių prognozėmis, kurios nustatomos rengiant biudžeto projektą. Vėliau šios prognozės peržiūrimos taisomuoju biudžetu atnaujinant atitinkamų biudžetinių metų duomenis.

Faktiniai PVM ir BNP bazių duomenys taikomi visus metus po atitinkamų biudžetinių metų. Komisija apskaičiuoja valstybių narių mokėtinų sumų, remiantis faktinėmis bazėmis, ir faktiškai pagal (pataisytas) prognozes sumokėtų sumų skirtumus. Komisija pareikalauja, kad valstybės narės pateiktų PVM ir BNP likučius – tiek teigiamus, tiek neigiamus – iki kitų metų, einančių po atitinkamų biudžetinių metų, pirmos gruodžio mėn. darbo dienos. Jeigu nepaskelbiama išlyga, per ateinančius ketverius metus galima koreguoti faktines PVM ir BNP bazes. Anksčiau apskaičiuoti likučiai patikslinami, o gauto skirtumo pareikalaujama tuo pačiu metu, kaip ir praėjusiųjų biudžetinių metų PVM ir BNP likučių.

Tikrindama PVM ataskaitas ir BNP duomenis, Komisija gali paskelbti valstybėms narėms išlygas dėl tam tikrų punktų, kurie gali turėti pasekmių jų nuosavų išteklių įnašams. Pavyzdžiui, šie punktai gali atsirasti dėl to, kad nėra priimtinių duomenų arba reikia sukurti tinkamą metodiką. Šias išlygas reikia laikyti potencialiais reikalavimais valstybėms narėms sumokėti neapibrėžtas sumas, kadangi negalima tiksliai nustatyti jų finansinio poveikio. Kai galima nustatyti tikslią sumą, pareikalaujama atitinkama PVM ir BNP išteklių suma, susijusi arba su PVM ir BNP likučiais, arba su atskirais pareikalavimais įmokėti lėšas.

2.3 Korekcija JK naudai

Šiuo mechanizmu sumažinami JK nuosavų išteklių mokėjimai proporcingai jos vadinamajam "biudžeto disbalansui" ir atitinkamai padidinami kitų valstybių narių nuosavų išteklių mokėjimai. Biudžeto disbalanso korekcijos mechanizmą Jungtinės Karalystės naudai įvedė Fontenblo Europos Vadovų Taryba (1984 m. birželio mėn.), o 1985 m. gegužės 7 d. priimtas sprendimas dėl nuosavų išteklių. Mechanizmu buvo siekiama sumažinti JK biudžeto disbalansą, sumažinant šios valstybės mokėjimus ES. Vokietijai, Austrijai, Švedijai ir Nyderlandams sumažintas korekcijos finansavimas yra naudingas (apribotas iki vienos ketvirtosios įprastos jų dalies).

2.4 Bendras sumažinimas

2005 m. gruodžio 15–16 d. Europos Vadovų Taryba priėjo prie išvados, kad Nyderlandų ir Švedijos naudai galima taikyti bendrą BNP pagrįstą įnašų sumažinimą 2007–2013 m. laikotarpiu. Todėl pagal šį kompensacijos mechanizmą Nyderlandams taikomas 605 mln. EUR bendras jų metinio BNP įnašo sumažinimą, o Švedijai – 150 mln. EUR bendrą jos metinio BNP įnašo sumažinimą 2004 m. kainomis.

3. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS IŠLAIDOS

Biudžeto vykdymo ataskaitas galima rasti po šių aiškinamųjų pastabų.

3.1 2007–2013 m. finansinė programa

Mln. EUR

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Tvarus augimas	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	67 614	70 147
2. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	55 143	59 193	56 333	59 955	59 888	60 810	61 289
3. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 376
4. ES kaip pasaulinio masto	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Administravimas	7 039	7 380	7 525	7 882	8 091	8 523	9 095
6. Kompensacijos	445	207	210	0	0	0	0
Įsipareigojimų asignavimai	124 457	132 797	134 722	140 978	142 272	148 049	152 502
Iš viso mokėjimų asignavimų	122 190	129 681	120 445	134 289	133 700	141 360	143 911

Šiame skirsnyje apibūdinamos pagrindinės ES išlaidų kategorijos, klasifikuojamos pagal 2007–2013 m. finansinės programos išlaidų kategorijas. 2012-ieji finansiniai metai buvo šeštieji 2007–2013 m. finansinės programos metai. 2012 m. bendra viršutinė įsipareigojimų asignavimų riba yra 148 049 mln. EUR, t. y. 1,13 % BNP. Atitinkama viršutinė mokėjimų asignavimų riba yra 141 360 mln. EUR, t. y. 1,08 % BNP. Pirmiau pateiktoje lentelėje finansinė programa pateikiama galiojusiomis kainomis.

1 išlaidų kategorija. Tvarus augimas

Šią išlaidų kategoriją sudaro du atskiri, bet tarpusavyje susiję komponentai:

- 1a. Konkurencingumas augimui ir užimtumui skatinti – išlaidos moksliniams tyrimams ir inovacijoms, švietimui ir mokymui, transeuropiniams tinklams, socialinei politikai, vidaus rinkai ir susijusioms politikos sritims.
- 1b. Sanglauda augimui ir užimtumui skatinti – išlaidos mažiausiai išsivysčiusių valstybių narių ir regionų konvergencijai stiprinti, ES tvariosios plėtros strategijai už mažiau išsivysčiusių regionų ribų papildyti ir tarpreigioniniam bendradarbiavimui remti.

2 išlaidų kategorija. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas

2 išlaidų kategorija apima bendrą žemės ūkio ir žuvininkystės politiką, kaimo plėtrą ir aplinkos priemonės, visų pirma „Natura 2000“. Bendrai žemės ūkio politikai numatyta suma parodo 2002 m. spalio mėn. Europos Vadovų Taryboje pasiektą susitarimą.

3 išlaidų kategorija. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas

Naujoji 3 išlaidų kategorija (Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas) parodo, kad didėja tam tikrų sričių, kuriose ES suteiktos naujos užduotys – teisingumo ir vidaus reikalų, sienų apsaugos, imigracijos ir prieglobsčio politikos, visuomenės sveikatos ir vartotojų apsaugos, kultūros, jaunimo, informavimo ir dialogo su piliečiais, svarba. Ją sudaro du komponentai:

- 3a. Laisvė, saugumas ir teisingumas
- 3b. Pilietybė

4 išlaidų kategorija. ES kaip pasaulinio masto veikėja

4 išlaidų kategorija apima visus išorės veiksmus, įskaitant pasirengimo narystei priemones. Nors Komisija pasiūlė į finansinę programą įtraukti Europos plėtros fondą (EPF), Europos Vadovų Taryba ir Europos Parlamentas sutarė jo neįtraukti.

5 išlaidų kategorija. Administravimas

Ši išlaidų kategorija apima administracines visų institucijų, pensijų ir Europos mokyklų išlaidas. Kitose institucijose (išskyrus Komisiją) šios išlaidos sudaro visas jų išlaidas, bet agentūros ir kitos įstaigos patiria ir administracinių, ir veiklos išlaidų.

6 išlaidų kategorija. Kompensacijos

Laikantis politinio susitarimo, kad naujosios valstybės narės pačioje narystės pradžioje neturėtų tapti tik įnašų į biudžetą mokėtojomis, pagal šią išlaidų kategoriją numatyta kompensacija. Šią sumą buvo galima naudoti kaip naujosios valstybės narės skirtus perkėlimus jų biudžeto įplaukoms ir įnašams subalansuoti.

3.2 Politikos sritys

Taikydama veikla grindžiamo valdymo (ABM) principą, Komisija diegia veikla grindžiamo biudžeto sudarymo principą (ABB) planavimo ir valdymo procesuose. ABB apima biudžeto struktūrą, kurioje biudžeto antraštinės dalys atitinka politikos sritis, o biudžeto skyriai – veiklos rūšis. ABB siekiama pateikti aiškia sistemą, kuria Komisijos politikos tikslai būtų įgyvendinami teisinėmis, finansinėmis arba kitomis viešosios politikos priemonėmis. Pertvarkant Komisijos darbą, atsižvelgiant į veiklos rūšis, aiškiai matosi Komisijos įsipareigojimai ir kartu sudaroma bendra prioritetų nustatymo sistema. Biudžetinės procedūros metu išteklių paskirstomi pagal prioritetus, atsižvelgiant į veiklos rūšis, kaip į biudžeto sudarymo tikslų pagrindą. Nustatant tokį veiklos rūšių ir joms priskirtų išteklių ryšį, ABB siekiama padidinti išteklių naudojimo Komisijoje našumą ir veiksmingumą.

Politikos sritį galima apibrėžti kaip homogenišką Komisijos darbą sudarančių veiklos rūšių grupavimą; ji yra svarbus sprendimų priėmimo proceso elementas. Kiekviena politikos sritis paprastai atitinka generalinio direktorato veiklą ir vidutiniškai apima apie 6 ar 7 atskiras veiklos rūšis. Politikos sritys daugiausia yra veiklos sritys, nes pagrindinių jų veiklos rūšių tikslas – padėti trečiųjų šalių gavėjams atitinkamose veiklos srityse. Kiekvienos politikos srities veiklos biudžete yra numatytos būtinos administracinės išlaidos.

4. INSTITUCIJOS IR AGENTŪROS

Biudžeto vykdymo ataskaitas galima rasti po šių aiškinamųjų pastabų.

Kaip ir ankstesniais metais konsoliduotosios ES bendrojo biudžeto vykdymo ataskaitos apima visų institucijų biudžeto vykdymą, nes į ES biudžetą įtrauktas kiekvienos institucijos biudžetas. ES biudžete nėra atskiro agentūrų biudžeto; jos iš dalies finansuojamos Komisijos biudžeto subsidija.

Kiek tai susiję su EIVT, reikėtų pažymėti, kad be savo biudžeto, ji taip pat gauna 212 mln. EUR įnašų iš Komisijos (2011 m. – 202 mln. EUR) ir 53 mln. EUR iš EPF (2011 m. – 50 mln. EUR). Šie biudžeto asignavimai EIVT suteikiami (kaip asignuotosios įplaukos), kad visų pirma būtų padengtos ES delegacijose dirbančių Komisijos darbuotojų išlaidos, nors administraciniu požiūriu šias delegacijas valdo EIVT.

Siekiant pateikti agentūroms visus susijusius biudžeto duomenis, į konsoliduotųjų metinių ataskaitų biudžeto dalį įtraukiamos atskiros konsoliduojamų tradicinių agentūrų biudžeto vykdymo ataskaitos.

SUVESTINĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS*

* Reikėtų pastebėti, kad skaičius suapvalinant iki milijonų eurų kai kurių šiose biudžeto lentelėse pateikiamų finansinių duomenų suma gali būti netiksli.

2. BIUDŽETO ĮPLAUKŲ VYKDYMO SUVESTINĖ

Mln. EUR

Antraštinė dalis	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto % dalis	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamieji metai	Perkelta	Iš viso	Iš šiais metais gautinų sumų	Iš perkeltų gautinų sumų	Iš viso		
1. Nuosavi ištekliai	127 512	128 655	128 902	29	128 931	128 883	2	128 886	100,18 %	45
3. Perteklius, likučiai ir patikslinimai	0	1 994	1 939	102	2 041	1 939	102	2 041	102,34 %	0
4. Įplaukos, gautos iš institucijose ir kitose Sąjungos įstaigose dirbančių asmenų	1 312	1 312	1 235	6	1 241	1 230	6	1 236	94,15 %	5
5. Įplaukos iš institucijų administracinių operacijų	60	68	619	22	641	594	18	612	896,16 %	29
6. Įnašai ir grąžinamosios išmokos pagal Bendrijos susitarimus ir programas	50	50	3 163	291	3 453	2 776	152	2 928	5856,15 %	525
7. Palūkanos už pavėluotus mokėjimus ir baudos	123	3 648	1 821	12 761	14 582	13	3 795	3 807	104,37 %	10 775
8. Skolinimosi ir skolinimo veikla	0	0	63	159	222	0	0	0		222
9. Įvairios įplaukos	30	30	29	10	39	26	5	31	101,61 %	9
Iš viso	129 088	135 758	137 771	13 379	151 150	135 460	4 080	139 541	102,79 %	11 610

1 antraštinės dalies išskaidymas. Nuosavi ištekliai

Skyrius	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto % dalis	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamieji metai	Perkelta	Iš viso	Iš šiais metais gautinų sumų	Iš perkeltų gautinų sumų	Iš viso		
11. Cukraus mokesčiai	123	123	193	0	193	193	0	193	156,04 %	0
12. Muitai	19 171	16 701	16 277	29	16 306	16 258	2	16 261	97,37 %	45
13. PVM	14 499	14 546	14 648	0	14 648	14 648	0	14 648	100,70 %	0
14. BNP	93 719	97 284	97 856	0	97 856	97 856	0	97 856	100,59 %	0
15. Biudžeto disbalanso korekcija	0	0	(74)	0	(74)	(74)	0	(74)		0
16. Nyderlandų ir Švedijos BNP grindžiamų įnašų sumažinimas	0	0	2	0	2	2	0	2		0
Iš viso	127 512	128 655	128 902	29	128 931	128 883	2	128 886	100,18 %	45

3 antraštinės dalies išskaidymas. Perteklius, likučiai ir patikslinimai

Skyrius	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto % dalis	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamieji metai	Perkelta	Iš viso	Iš šiais metais	Iš perkeltų gautinų	Iš viso		

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

						gautinų sumų	sumų			
30. Praėjusiųjų metų perteklius	0	1 497	1 497	0	1 497	1 497	0	1 497	100,00 %	0
31. PVM likučiai	0	218	223	23	246	223	23	246	112,94 %	0
32. BNP likučiai	0	280	204	80	284	204	80	284	101,42 %	0
34. Patikslinimas dėl nedalyvavimo TVR politikoje	0	0	(3)	0	(3)	(3)	0	(3)		0
35. Korekcijos JK naudai patikslinimai	0	0	3	0	3	3	0	3		0
36. Korekcijos JK naudai tarpinis apskaičiavimas	0	0	15	0	15	15	0	15		0
Iš viso	0	1 994	1 939	102	2 041	1 939	102	2 041	102,34 %	0

3.1. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ IŠSKAIDYMAS IR POKYČIAI PAGAL FINANSINĖS PROGRAMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ

Mln. EUR

Finansinės programos išlaidų kategorija	Įsipareigojimų asignavimai						Mokėjimų asignavimai					
	Patvirtinti asignavimai	Pakeitimai (perkėlimai ir TB)	Perkelta	Asignuotosios įplaukos	Iš viso papildomai	Iš viso patvirtinta	Patvirtinti asignavimai	Pakeitimai (perkėlimai ir TB)	Perkelti	Asignuotosios įplaukos	Iš viso papildomai	Iš viso patvirtinta
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
1. Tvarus augimas	67 506	636	36	2 664	2 700	70 842	55 337	5 137	187	3 092	3 279	63 753
2. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	59 976	(126)	23	2 325	2 348	62 198	57 034	982	78	2 315	2 393	60 409
3. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	2 065	688	41	199	240	2 994	1 484	729	47	216	263	2 477
4. ES kaip pasaulinio masto veikėja	9 406	(2)	178	349	527	9 931	6 955	(178)	52	354	405	7 182
5 Administravimas	8 280	0	22	811	833	9 113	8 278	0	711	835	1 546	9 824
6. Kompensacijos												
Iš viso	147 232	1 196	300	6 348	6 649	155 077	129 088	6 670	1 074	6 812	7 886	143 644

3.2. ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL FINANSINĖS PROGRAMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ

Mln. EUR

Finansinės programos išlaidų kategorija	Įsipareigojimų asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai					Perkelti asignavimai				Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asignuotųjų įplaukų	Iš viso	%	Asignuotosios įplaukos	Perkėlimai pagal sprendimą	Iš viso	%	Iš metų biudžeto asignavimų	Iš perkėlimų	Asignuotosios įplaukos	Iš viso	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

1. Tvarus augimas	70 842	67 653	36	1 311	69 000	97,40 %	1 354	28	1 381	1,95 %	461	0	0	461	0,65 %
2. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	62 198	59 825	23	969	60 817	97,78 %	1 356	2	1 357	2,18 %	24	0	0	24	0,04 %
3. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	2 994	2 741	41	110	2 892	96,62 %	89	0	89	2,96 %	13	0	0	13	0,42 %
4. ES kaip pasaulinio masto veikėja	9 931	9 364	178	211	9 753	98,21 %	138	2	140	1,41 %	38	0	0	38	0,38 %
5 Administravimas	9 113	8 184	22	617	8 822	96,81 %	195	0	195	2,14 %	96	0	0	96	1,05 %
6. Kompensacijos															
Iš viso	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55 %	3 131	31	3 162	2,04 %	631	0	0	631	0,41 %

3.3. MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL FINANSINĖS PROGRAMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ

Min. EUR

Finansinės programos išlaidų kategorija	Mokėjimas mokėjimų asignavimai	Atlikti mokėjimai					Perkelti asignavimai					Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asigntųjų įplaukų	Iš viso	%	Automatiniai perkėlimai	Perkėlimai pagal sprendimą	Asgnuotosios įplaukos	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asgnuotosios įplaukos	Iš viso	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
1. Tvarus augimas	63 753	60 288	168	1 129	61 585	96,60 %	128	26	1 963	2 117	3,32 %	32	19	0	51	0,08 %
2. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	60 409	57 960	72	1 064	59 096	97,83 %	32	4	1 251	1 287	2,13 %	20	5	0	26	0,04 %
3. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	2 477	2 192	46	136	2 375	95,86 %	8	1	80	88	3,57 %	13	1	0	14	0,57 %
4. ES kaip pasaulinio masto veikėja	7 182	6 741	31	291	7 064	98,35 %	26	4	63	92	1,28 %	6	20	0	26	0,37 %
5 Administravimas	9 824	7 475	628	461	8 564	87,18 %	706	1	373	1 081	11,01 %	95	83	0	178	1,81 %
6. Kompensacijos																
Iš viso	143 644	134 656	946	3 081	138 683	96,55 %	900	36	3 730	4 666	3,25 %	166	128	0	295	0,21 %

3.4. NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ POKYTIS PAGAL FINANSINĖS PROGRAMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ

Mln. EUR

Finansinės programos išlaidų kategorija	Neįvykdyti įsipareigojimai praėjusių metų pabaigoje				Metų įsipareigojimai				
	Iš praėjusių metų perkelti įsipareigojimai	Panaikintieji įsipareigojimai / Perkainojimas / Atšaukti įsipareigojimai	Mokėjimai	Neįvykdyti įsipareigojimai i metų pabaigoje	Metų įsipareigojimai	Mokėjimai	Įsipareigojimų, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti įsipareigojimai i metų pabaigoje	Iš viso neįvykdytų įsipareigojimų metų pabaigoje
1. Tvarus augimas	159 707	(850)	(54 901)	103 957	69 000	(6 684)	(1)	62 314	166 271
2. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	25 302	(137)	(12 983)	12 182	60 817	(46 113)	0	14 703	26 886
3. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	2 130	(332)	(547)	1 251	2 892	(1 827)	0	1 065	2 316
4. ES kaip pasaulinio masto veikėja	19 567	(827)	(4 870)	13 870	9 753	(2 193)	(1)	7 558	21 429
5 Administravimas	737	(90)	(628)	19	8 822	(7 936)	4	890	909
6. Kompensacijos									
Iš viso	207 443	(2 234)	(73 930)	131 279	151 284	(64 754)	1	86 531	217 810

3.5. NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠSKAIDYMAS PAGAL PRISIĖMIMO METUS IR FINANSINĖS PROGRAMOS IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ

Mln. EUR

Finansinės programos išlaidų kategorija	<2006	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Iš viso
1. Tvarus augimas	1 222	6 765	499	2 978	11 444	30 896	50 154	62 314	166 271
2. Gamtos išteklių išsaugojimas ir valdymas	66	739	66	144	286	1 893	8 987	14 703	26 886
3. Pilietybė, laisvė, saugumas ir teisingumas	14	5	28	86	241	314	562	1 065	2 316
4. ES kaip pasaulinio masto veikėja	672	650	710	1 291	2 199	3 464	4 884	7 558	21 429
5 Administravimas	0	0	0	0	0	0	19	890	909
Iš viso	1 975	8 159	1 304	4 498	14 171	36 568	64 606	86 531	217 810

3.6 ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ IŠSKAIDYMAS IR POKYČIAI PAGAL POLITIKOS SRITĮ

Mln. EUR

Politikos sritis	Įsipareigojimų asignavimai					Mokėjimų asignavimai						
	Patvirtinti asignavimai 1	Pakeitimai (Perkėlimas / TB) 2	Perkelta 3	Asignuotosios išplaukos 4	Iš viso papildoma 5=3+4	Iš viso patvirtinta 6=1+2+5	Patvirtinti asignavimai 7	Pakeitimai (Perkėlimas / TB) 8	Perkeltos 9	Asignuotosios išplaukos 10	Iš viso papildomai 11=9+10	Iš viso patvirtinta 12=7+8+11
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	611	(94)	0	19	19	536	511	(42)	7	17	24	493
02 Įmonės	1 148	(4)	0	132	132	1 276	1 079	121	21	174	195	1 395
03 Konkurencija	92	(1)	0	5	5	96	92	(1)	7	5	12	103
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	11 581	191	34	12	46	11 818	9 075	2 601	66	12	78	11 755
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	58 587	(22)	0	2 311	2 311	60 877	55 880	989	70	2 303	2 373	59 242
06 Judumas ir transportas	1 664	(1)	0	91	91	1 754	1 079	(40)	6	110	116	1 156
07 Aplinka ir klimato politika	493	(1)	0	17	17	508	393	(20)	18	17	35	409
08 Moksliniai tyrimai	5 930	643	0	1 045	1 045	7 618	4 218	632	30	1 366	1 396	6 245
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 678	(2)	0	309	309	1 985	1 357	33	13	373	387	1 776
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	411	0	0	521	521	932	404	1	44	444	488	893
11 Jūrų reikalai ir žuvininkystė	1 033	(48)	23	3	26	1 011	806	(56)	4	3	7	757
12 Vidaus rinka	101	(2)	0	7	7	107	98	1	7	7	13	112
13 Regioninė politika	42 045	569	40	8	48	42 662	35 538	2 686	49	8	57	38 282
14 Mokesčiai ir muitų sąjunga	143	(1)	0	5	5	147	110	18	7	5	12	140
15 Švietimas ir kultūra	2 697	(8)	0	602	603	3 292	2 112	280	16	651	667	3 059
16 Komunikacija	262	1	0	8	8	271	253	3	14	8	22	278
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	687	(68)	0	34	34	653	592	16	12	33	45	652
18 Vidaus reikalai	1 264	(1)	3	56	59	1 322	756	29	7	68	75	860
19 Išorės santykiai	4 817	(51)	44	158	202	4 969	3 276	(188)	17	166	183	3 271
20 Prekyba	104	(1)	0	3	3	106	102	0	6	3	9	111
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	1 498	(2)	127	110	237	1 733	1 310	21	33	111	144	1 475
22 Plėtra	1 088	3	8	68	75	1 166	921	(1)	4	51	55	976
23 Humanitarinė pagalba	900	378	0	21	21	1 299	842	259	7	34	40	1 141
24 Kova su sukčiavimu	79	0	0	0	0	79	74	2	7	0	7	83
25 Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	194	(1)	0	11	11	204	193	(1)	16	11	27	219
26 Komisijos vykdomas administravimas	1 017	62	0	120	120	1 200	1 001	74	146	122	268	1 343
27 Biudžetas	69	(12)	0	7	7	63	69	(12)	9	7	16	73
28 Auditas	12	0	0	1	1	12	12	0	1	1	1	13
29 Statistika	134	(6)	0	16	16	144	122	(1)	6	22	27	148
30 Pensijos ir susijusios išlaidos	1 335	(14)	0	0	0	1 321	1 335	(14)	0	0	0	1 321
31 Kalbos tarnybos	399	(9)	0	87	87	477	399	(9)	24	87	111	501

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

32 Energetika	718	(1)	0	47	47	764	1 339	(622)	6	60	66	782
33 Teisingumas	218	0	0	15	15	233	187	2	3	14	17	206
40 Rezervai	759	(298)	0	0	0	461	90	(90)	0	0	0	0
90 Kitos institucijos	3 464	0	22	498	519	3 983	3 464	0	393	519	912	4 376
Iš viso	147 232	1 196	300	6 348	6 649	155 077	129 088	6 670	1 074	6 812	7 886	143 644

3.7. ĮSIPAREIGOJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL POLITIKOS SRITĮ

Mln. EUR

Politikos sritis	Leistieji įsipareigojimų asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai					Perkelti asignavimai				Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asignuotos įplaukos	Iš viso	%	Asignuotosios įplaukos	Perkėlimai pagal sprendimą	Iš viso	%	Iš metų biudžeto asignavimų	Iš perkėlimų	Asignuotosios įplaukos	Iš viso	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	536	517	0	18	535	99,66 %	2	0	2	0,33 %	0	0	0	0	0,01 %
02 Įmonės	1 276	1 144	0	92	1 236	96,84 %	40	0	40	3,13 %	0	0	0	0	0,03 %
03 Konkurencija	96	91	0	3	94	97,42 %	2	0	2	2,43 %	0	0	0	0	0,15 %
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	11 818	11 742	34	7	11 782	99,70 %	6	24	30	0,25 %	6	0	0	6	0,05 %
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	60 877	58 550	0	964	59 514	97,76 %	1 347	2	1 349	2,22 %	13	0	0	13	0,02 %
06 Judumas ir transportas	1 754	1 651	0	61	1 713	97,65 %	29	0	29	1,67 %	12	0	0	12	0,68 %
07 Aplinka ir klimato politika	508	486	0	10	496	97,58 %	7	0	7	1,47 %	5	0	0	5	0,95 %
08 Moksliniai tyrimai	7 618	6 573	0	486	7 059	92,66 %	559	0	559	7,34 %	0	0	0	0	0,00 %
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 985	1 675	0	203	1 878	94,60 %	106	0	107	5,37 %	1	0	0	1	0,03 %
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	932	411	0	83	494	53,04 %	438	0	438	46,95 %	0	0	0	0	0,01 %
11 Jūrų reikalai ir žuvininkystė	1 011	982	23	1	1 007	99,60 %	1	0	1	0,12 %	3	0	0	3	0,28 %
12 Vidaus rinka	107	99	0	2	101	94,46 %	5	0	5	4,72 %	1	0	0	1	0,82 %
13 Regioninė politika	42 662	42 601	40	6	42 647	99,96 %	2	3	5	0,01 %	10	0	0	10	0,02 %
14 Mokesčiai ir muitų sąjunga	147	142	0	2	144	97,76 %	3	0	3	2,20 %	0	0	0	0	0,04 %
15 Švietimas ir kultūra	3 292	2 689	0	399	3 088	93,79 %	204	0	204	6,19 %	1	0	0	1	0,02 %
16 Komunikacija	271	262	0	4	265	97,92 %	4	0	4	1,60 %	1	0	0	1	0,48 %
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	653	616	0	24	639	97,96 %	10	0	10	1,53 %	3	0	0	3	0,51 %
18 Vidaus reikalai	1 322	1 253	3	35	1 290	97,57 %	21	0	21	1,62 %	11	0	0	11	0,80 %
19 Išorės santykiai	4 969	4 765	44	63	4 872	98,06 %	95	0	95	1,91 %	1	0	0	1	0,02 %
20 Prekyba	106	103	0	2	104	98,26 %	1	0	2	1,58 %	0	0	0	0	0,16 %
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	1 733	1 494	127	99	1 719	99,19 %	12	2	14	0,78 %	0	0	0	0	0,03 %
22 Plėtra	1 166	1 090	8	37	1 135	97,38 %	30	0	30	2,61 %	0	0	0	0	0,01 %
23 Humanitarinė pagalba	1 299	1 277	0	17	1 294	99,61 %	4	0	4	0,34 %	1	0	0	1	0,05 %
24 Kova su sukčiavimu	79	79	0	0	79	99,81 %	0	0	0	0,03 %	0	0	0	0	0,16 %
25 Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	204	191	0	5	196	96,51 %	5	0	5	2,51 %	2	0	0	2	0,98 %
26 Komisijos vykdomas administravimas	1 200	1 078	0	71	1 149	95,78 %	50	0	50	4,15 %	1	0	0	1	0,08 %

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

27 Biudžetas	63	56	0	4	61	95,47 %	3	0	3	4,42 %	0	0	0	0	0,11 %
28 Auditas	12	11	0	0	12	96,23 %	0	0	0	3,04 %	0	0	0	0	0,73 %
29 Statistika	144	124	0	11	135	93,94 %	5	0	5	3,38 %	4	0	0	4	2,68 %
30 Pensijos ir susijusios išlaidos	1 321	1 318	0	0	1 318	99,79 %	0	0	0	0,00 %	3	0	0	3	0,21 %
31 Kalbos tarnybos	477	390	0	45	435	91,20 %	42	0	42	8,78 %	0	0	0	0	0,03 %
32 Energetika	764	716	0	16	731	95,67 %	32	0	32	4,15 %	1	0	0	1	0,17 %
33 Teisingumas	233	216	0	6	222	95,30 %	10	0	10	4,12 %	1	0	0	1	0,58 %
40 Rezervai	461	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	461	0	0	461	100,00 %
90 Kitos institucijos	3 983	3 376	22	444	3 841	96,43 %	54	0	54	1,36 %	88	0	0	88	2,21 %
Iš viso	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55 %	3	31	3 162	2,04 %	631	0	0	631	0,41 %

3.8. MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL POLITIKOS SRITĮ

Mln. EUR

Politikos sritis	Mokėjimai asignavimai 1	Atlikti mokėjimai					Perkelti asignavimai					Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų 2	Iš perkėlimų 3	Asignuotos išplaukos 4	Iš viso 5=2+3+4	% 6=5/1	Automatiniai perkėlimai 7	Perkelti pagal sprendimą 8	Asignuotos išplaukos 9	Iš viso 10=7+ 8+9	% 11=10/ 1	Iš metų asignavimų 12	Iš perkėlimų 13	Asignuotos išplaukos 14	Iš viso 15=12+ 13+14	% 16=15/ 1
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	493	463	6	15	484	98,13 %	6	0	2	8	1,64 %	0	1	0	1	0,23 %
02 Įmonės	1 395	1 180	19	72	1 271	91,12 %	19	0	103	121	8,70 %	1	2	0	3	0,18 %
03 Konkurencija	103	83	6	2	92	89,72 %	7	0	3	10	9,78 %	0	0	0	1	0,50 %
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	11 755	11 629	63	7	11 699	99,53 %	13	24	5	43	0,36 %	9	4	0	13	0,11 %
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	59 242	56 829	66	1 053	57 948	97,82 %	23	4	1 250	1 276	2,15 %	13	4	0	18	0,03 %
06 Judumas ir transportas	1 156	1 031	5	69	1 105	95,57 %	6	0	41	47	4,03 %	3	1	0	5	0,40 %
07 Aplinka ir klimato politika	409	355	17	10	382	93,39 %	17	1	6	24	5,89 %	1	2	0	3	0,72 %
08 Moksliniai tyrimai	6 245	4 827	25	455	5 307	84,97 %	23	0	911	934	14,95 %	0	5	0	5	0,08 %
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	1 776	1 375	12	114	1 501	84,54 %	14	0	259	273	15,36 %	1	1	0	2	0,10 %
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	893	357	40	69	466	52,13 %	48	0	375	423	47,35 %	0	5	0	5	0,52 %
11 Jūrų reikalai ir žuvininkystė	757	742	2	1	745	98,45 %	3	0	1	5	0,64 %	5	2	0	7	0,91 %
12 Vidaus rinka	112	92	6	2	99	88,71 %	5	0	5	11	9,47 %	1	1	0	2	1,82 %
13 Regioninė politika	38 282	38 200	48	6	38 254	99,93 %	12	0	2	14	0,04 %	12	1	0	14	0,04 %
14 Mokesčiai ir muitų sąjunga	140	121	7	2	130	92,66 %	7	0	3	10	7,04 %	0	0	0	0	0,30 %
15 Švietimas ir kultūra	3 059	2 379	14	368	2 761	90,23 %	13	0	284	296	9,69 %	1	2	0	2	0,08 %
16 Komunikacija	278	240	13	3	256	92,16 %	14	0	5	19	6,84 %	1	1	0	3	1,00 %
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	652	596	11	28	635	97,34 %	11	0	5	16	2,48 %	0	1	0	1	0,18 %
18 Vidaus reikalai	860	769	6	61	835	97,15 %	4	1	7	12	1,44 %	11	2	0	12	1,41 %
19 Išorės santykiai	3 271	3 073	10	150	3 233	98,83 %	13	0	16	30	0,90 %	2	7	0	9	0,27 %
20 Prekyba	111	98	6	1	105	94,79 %	4	0	2	5	4,86 %	0	0	0	0	0,34 %
21 Vystymasis ir santykiai su AKR	1 475	1 319	19	90	1 429	96,87 %	10	0	21	31	2,11 %	1	14	0	15	1,03 %

3.9. NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ POKYTIS PAGAL POLITIKOS SRITĮ

Mln. EUR

Politikos sritis	Neįvykdyti įsipareigojimai praėjusiųjų metų pabaigoje				Metų įsipareigojimai				Iš viso neįvykdytų įsipareigojimų metų pabaigoje
	Iš praėjusiųjų metų perkelti įsipareigojimai	Panaikinti įsipareigojimai / Perkaunojimas / Atšaukti įsipareigojimai	Mokėjimai	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	Metų įsipareigojimai	Mokėjimai	Įsipareigojimai, kurių negalima perkelti, atšaukimas	Neįvykdyti įsipareigojimai metų pabaigoje	
01 Ekonomikos ir finansų reikalai	582	(9)	(143)	429	535	(341)	0	194	623
02 Įmonės	2 155	(31)	(850)	1 274	1 236	(421)	0	814	2 088
03 Konkurencija	7	0	(6)	0	94	(86)	0	8	8
04 Užimtumas ir socialiniai reikalai	29 625	(40)	(11 226)	18 359	11 782	(473)	0	11 309	29 668
05 Žemės ūkis ir kaimo plėtra	22 357	(76)	(11 972)	10 308	59 514	(45 975)	0	13 539	23 847
06 Judumas ir transportas	2 809	(100)	(879)	1 830	1 713	(226)	0	1 487	3 317
07 Aplinka ir klimato politika	898	(11)	(243)	645	496	(138)	0	358	1 003
08 Moksliniai tyrimai	9 200	(170)	(2 983)	6 047	7 059	(2 324)	0	4 734	10 781
09 Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	2 269	(51)	(782)	1 436	1 878	(720)	0	1 158	2 594
10 Tiesioginiai moksliniai tyrimai	184	(13)	(114)	57	494	(352)	0	142	199
11 Jūrų reikalai ir žuvininkystė	2 062	(33)	(538)	1 490	1 007	(207)	0	800	2 290
12 Vidaus rinka	22	(2)	(16)	4	101	(83)	0	18	21
13 Regioninė politika	108 413	(498)	(36 781)	71 133	42 647	(1 473)	(1)	41 174	112 307
14 Mokesčiai ir muitų sąjunga	92	(13)	(55)	24	144	(75)	0	69	93
15 Švietimas ir kultūra	1 921	(53)	(839)	1 028	3 088	(1 921)	0	1 167	2 195
16 Komunikacija	122	(13)	(86)	24	265	(170)	0	95	119
17 Sveikata ir vartotojų apsauga	719	(81)	(317)	321	639	(318)	0	321	642
18 Vidaus reikalai	1 458	(235)	(268)	954	1 290	(567)	0	723	1 677
19 Išorės santykiai	10 232	(528)	(2 379)	7 324	4 872	(854)	0	4 018	11 343
20 Prekyba	20	(1)	(13)	6	104	(93)	0	12	18
21 Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	3 281	(119)	(970)	2 192	1 719	(459)	0	1 260	3 453
22 Plėtra	2 864	(16)	(769)	2 079	1 135	(175)	(1)	960	3 039
23 Humanitarinė pagalba	670	(4)	(417)	248	1 294	(711)	0	583	831
24 Kova su sukčiavimu	34	(7)	(15)	12	79	(56)	0	23	35
25 Politikos koordinavimas ir teisinė konsultacija	19	(3)	(15)	0	196	(179)	0	17	17
26 Komisijos vykdomas administravimas	184	(12)	(161)	11	1 149	(988)	0	160	171
27 Biudžetas	9	(1)	(9)	0	61	(52)	0	8	8
28 Auditas	1	0	(1)	0	12	(11)	0	1	1
29 Statistika	115	(9)	(45)	61	135	(82)	0	53	114
30 Pensijos ir susijusios išlaidos	0	0	0	0	1 318	(1 318)	0	0	0

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

31 Kalbos tarnybos	24	(1)	(22)	0	435	(411)	0	24	24
32 Energetika	4 522	(12)	(622)	3 888	731	(102)	0	629	4 518
33 Teisingumas	181	(34)	(67)	80	222	(122)	0	99	179
90 Kitos institucijos	397	(57)	(325)	15	3 841	(3 272)	4	573	588
Iš viso	207 443	(2 234)	(73 930)	131 279	151 284	(64 754)	1	86 531	217 810

3.10. NEĮVYKDYTŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠSKAIDYMAS PAGAL PRISIĖMIMO METUS IR POLITIKOS SRITĮ

i	<i>Mln. EUR</i>									
	Politikos sritis	<2006	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Iš viso
01	Ekonomikos ir finansų reikalai	11	35	10	0	20	167	185	194	623
02	Įmonės	10	5	17	97	101	546	498	814	2 088
03	Konkurencija	0	0	0	0	0	0	0	8	8
04	Užimtumas ir socialiniai reikalai	384	1 507	57	267	1 241	5 457	9 446	11 309	29 668
05	Žemės ūkis ir kaimo plėtra	7	456	0	2	152	1 437	8 254	13 539	23 847
06	Judumas ir transportas	15	27	124	103	271	494	797	1 487	3 317
07	Aplinka ir klimato politika	9	12	57	88	138	151	189	358	1 003
08	Moksliniai tyrimai	114	73	177	381	814	1 728	2 760	4 734	10 781
09	Informacinė visuomenė ir žiniasklaida	12	8	31	83	207	372	724	1 158	2 594
10	Tiesioginiai moksliniai tyrimai	0	3	1	10	10	11	21	142	199
11	Jūrų reikalai ir žuvininkystė	51	271	5	18	71	411	663	800	2 290
12	Vidaus rinka	0	0	0	0	0	1	3	18	21
13	Regioninė politika	836	5 328	21	1 875	7 437	20 613	35 024	41 174	112 307
14	Mokesčiai ir muitų sąjunga	0	0	0	0	0	4	20	69	93
15	Švietimas ir kultūra	2	0	47	77	150	255	497	1 167	2 195
16	Komunikacija	0	0	0	0	1	6	17	95	119
17	Sveikata ir vartotojų apsauga	9	3	7	43	42	83	133	321	642
18	Vidaus reikalai	4	0	17	64	208	249	412	723	1 677
19	Išorės santykiai	266	235	498	846	1 236	1 725	2 518	4 018	11 343
20	Prekyba	0	0	0	0	0	2	4	12	18
21	Vystymasis ir santykiai su AKR valstybėmis	113	63	71	193	365	578	810	1 260	3 453
22	Plėtra	69	86	129	236	310	513	735	960	3 039
23	Humanitarinė pagalba	0	1	1	9	16	58	163	583	831
24	Kova su sukčiavimu	0	0	1	1	2	2	6	23	35
25	Komisijos politikos koordinavimas ir teisinės konsultacijos	0	0	0	0	0	0	0	17	17
26	Komisijos vykdomas administravimas	0	0	0	0	0	0	11	160	171
27	Biudžetas	0	0	0	0	0	0	0	8	8
28	Auditas	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29	Statistika	2	2	1	1	3	17	36	53	114
30	Pensijos ir susijusios išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Kalbos tarnybos	0	0	0	0	0	0	0	24	24
32	Energetika	60	43	28	101	1 365	1 671	621	629	4 518
33	Teisingumas	0	0	1	4	12	18	45	99	179
90	Kitos institucijos	0	0	0	0	0	0	15	573	588
	Iš viso	1 975	8 159	1 304	4 498	14 171	36 568	64 606	86 531	217 810

4.1. BIUDŽETO ĮPLAUKŲ VYKDYMO SUVESTINĖ PAGAL INSTITUCIJĄ

Mln. EUR

Institucija	Pajamų asignavimai		Teisės į gautinas sumas			Įplaukos			Įplaukos, kaip biudžeto % dalis	Neįvykdyta
	Pradinė suma	Galutinė suma	Einamieji metai	Perkelta suma	Iš viso	Iš šiais metais gautinų sumų	Iš perkeltų gautinų sumų	Iš viso		
Europos Parlamentas	147	147	174	26	200	172	4	176	119,41 %	25
Europos Vadovų Taryba ir Taryba	58	58	99	11	109	88	10	98	168,80 %	11
Komisija	128 761	135 431	137 081	13 342	150 423	134 783	4 066	138 849	102,52 %	11 573
Teisingumo Teismas	44	44	51	0	51	51	0	51	115,64 %	0
Audito Rūmai	21	21	19	0	19	19	0	19	90,58 %	0
Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	12	12	16	0	16	16	0	16	133,47 %	0
Regionų komitetas	8	8	20	0	20	20	0	20	250,50 %	0
Ombudsmenas	1	1	1	0	1	1	0	1	97,10 %	0
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	1	1	1	0	1	1	0	1	77,36 %	0
Europos išorės veiksmų tarnyba	35	35	309	0	310	309	0	309	889,83 %	0
Iš viso	129 088	135 758	137 771	13 379	151 150	135 460	4 080	139 541	102,79 %	11 610

4.2. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMŲ VYKDYMAS PAGAL INSTITUCIJĄ

Įsipareigojimų asignavimai

Mln. EUR

Institucija	Leistieji įsipareigojimų asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai					Perkelti asignavimai				Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asigntųjų įplaukų	Iš viso	%	Iš asigntųjų įplaukų	Perkėlimai pagal sprendimą	Iš viso	%	Iš metų biudžeto asignavimų	Iš perkėlimų	Asigntosios įplaukos	Iš viso	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1
Europos Parlamentas	1 862	1 693	22	116	1 831	98,32 %	6	0	6	0,34 %	25	0	0	25	1,33 %
Europos Vadovų Taryba ir Taryba	612	490	0	42	532	86,89 %	36	0	36	5,92 %	44	0	0	44	7,19 %
Komisija	151 094	144 390	279	2 774	147 443	97,58 %	3 077	31	3 108	2,06 %	543	0	0	543	0,36 %
Teisingumo Teismas	351	344	0	1	345	98,36 %	1	0	1	0,28 %	5	0	0	5	1,36 %
Audito Rūmai	143	137	0	0	138	96,12 %	0	0	0	0,30 %	5	0	0	5	3,59 %
Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	133	125	0	4	128	96,62 %	0	0	0	0,25 %	4	0	0	4	3,13 %
Regionų komitetas	99	85	0	12	97	98,43 %	0	0	0	0,03 %	2	0	0	2	1,54 %
Ombudsmenas	10	9	0	0	9	95,86 %	0	0	0	0,02 %	0	0	0	0	4,12 %
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	8	7	0	0	7	95,21 %	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	4,79 %
Europos išorės veiksmų tarnyba	767	486	0	268	754	98,37 %	10	0	10	1,26 %	3	0	0	3	0,37 %
Iš viso	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55 %	3 131	31	3 162	2,04 %	631	0	0	631	0,41 %

Mokėjimų asignavimai

Mln. EUR

Institucija	Leistieji mokėjimų asignavimai	Atlikti mokėjimai					Perkelti asignavimai					Nebegaliojantys asignavimai				
		Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Iš asigntųjų įplaukų	Iš viso	%	Automatiniai perkėlimai	Perkėlimai pagal sprendimą	Iš asigntųjų įplaukų	Iš viso	%	Iš metų asignavimų	Iš perkėlimų	Asigntosios įplaukos	Iš viso	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
Europos Parlamentas	2 092	1 388	214	22	1 623	77,58 %	305	0	108	413	19,76 %	25	31	0	56	2,67 %
Europos Vadovų Taryba ir Taryba	661	444	36	44	524	79,31 %	46	0	41	87	13,13 %	44	6	0	50	7,56 %
Komisija	139 268	131 722	605	2 759	135 087	97,00 %	458	36	3 533	4 028	2,89 %	78	76	0	154	0,11 %
Teisingumo Teismas	369	326	16	1	343	92,92 %	18	0	1	19	5,15 %	5	2	0	7	1,93 %
Audito Rūmai	156	125	11	0	136	87,11 %	13	0	0	13	8,41 %	5	2	0	7	4,48 %

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas	141	117	7	4	127	90,15 %	8	0	1	9	6,19 %	4	1	0	5	3,66 %
Regionų komitetas	108	77	7	12	96	89,53 %	8	0	0	8	7,37 %	2	2	0	3	3,10 %
Ombudsmenas	10	8	1	0	9	89,11 %	1	0	0	1	6,74 %	0	0	0	0	4,15 %
Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas	9	6	1	0	7	81,28 %	1	0	0	1	10,68 %	0	0	0	1	8,05 %
Europos išorės veiksmų tarnyba	831	444	49	238	731	88,06 %	42	0	46	88	10,58 %	3	8	0	11	1,36 %
Iš viso	143 644	134 656	946	3 081	138 683	96,55 %	900	36	3 730	4 666	3,25 %	166	128	0	295	0,21 %

4.3. AGENTŪRŲ PAJAMOS: BIUDŽETO PROGNOZĖS, TEISĖS Į GAUTINAS SUMAS IR GAUTOS SUMOS

Mln. EUR

Agentūra	Prognozuojamos biudžeto pajamos	Teisės į gautinas sumas	Gautos sumos	Neįvykdyta	Finansuojama Komisijos politikos šaltinis
Europos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra	7	7	7	0	06
Europos prieglobsčio paramos biuras	7	2	2	0	18
Europos aviacijos saugos agentūra „Frontex“	150	116	115	1	06
Europos profesinio mokymo plėtros centras	90	76	76	0	18
	19	20	20	1	15
Europos policijos koledžas	8	9	9	0	18
Europos cheminių medžiagų agentūra	33	35	35	0	02
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	58	58	58	0	17
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras	16	16	16	0	18
Europos bankininkystės institucija	21	19	19	0	12
Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija	16	14	14	0	12
Europos aplinkos agentūra	42	52	51	1	07
Europos policijos biuras	84	83	83	0	18
Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija	20	19	19	0	12
Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūra	10	10	10	0	11
Europos maisto saugos tarnyba	77	77	77	0	17
Europos lyčių lygybės institutas	8	8	8	0	04
Europos GNSS priežiūros institucija	13	21	21	0	06
Branduolių sintezės energetikos vystymo agentūra	344	379	379	0	08
Eurojustas	33	33	33	0	18
Europos jūrų saugumo agentūra	59	54	53	0	06
Vidaus rinkos derinimo tarnyba	175	176	176	0	12
Europos vaistų agentūra	222	254	224	31	02
Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra	8	8	8	0	09
Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos biuras	3	3	3	0	09
Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra	21	21	21	0	18
Europos geležinkelių agentūra	26	26	26	0	06
Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra	15	15	15	0	04
Europos inovacijos ir technologijos institutas	78	77	77	0	15
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras	48	49	45	4	15
Europos mokymo fondas	21	20	20	0	15
Bendrijos augalų veislių tarnyba	13	13	13	0	17
Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas	21	21	21	0	04
Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga	50	50	50	0	15
Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji įstaiga	16	17	17	0	06
Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga	39	39	39	0	08
Mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga	46	47	47	0	08
Sveikatos ir vartotojų reikalų vykdomoji agentūra	7	7	7	0	17
Transeuropinio transporto tinklo vykdomoji įstaiga	10	10	10	0	06
Iš viso	1 936	1 963	1 925	38	

Mln. EUR

Įplaukų rūšis	Prognozuojamos biudžeto pajamos	Teisės į gautinas sumas	Gautos sumos	Neįvykdyta
Komisijos subsidija	1 304	1 276	1 272	5
Pajamos iš mokesčių	465	490	460	30
	120			

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

Kitos pajamos	168	197	193	4
Iš viso	1 936	1 963	1 925	38

4.4. ĮSIPAREIGOJIMŲ IR MOKĖJIMŲ ASIGNAVIMAI PAGAL AGENTŪRĄ

Mln. EUR

Agentūra	Įsipareigojimų asignavimai			Mokėjimų asignavimai		
	Asignavimai	Prisiimti įsipareigojimai	Perkelti	Asignavimai	Atlikti mokėjimai	Perkelti
Europos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra	7	7	0	8	5	2
Europos prieglobsčio paramos biuras	7	5	0	6	2	2
Europos aviacijos saugos agentūra „Frontex“	164	132	27	176	117	53
Europos profesinio mokymo plėtros centras	90	89	1	128	99	22
	22	21	1	22	19	3
Europos policijos koledžas	9	8	0	11	8	2
Europos cheminių medžiagų agentūra	99	96	0	113	94	15
Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras	58	55	0	69	55	10
Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras	17	16	0	17	16	0
Europos bankininkystės institucija	21	18	0	22	13	7
Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija	16	14	0	16	11	4
Europos aplinkos agentūra	69	52	16	73	45	27
Europos policijos biuras	85	84	1	100	79	17
Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija	20	17	0	22	15	4
Bendrijos žuvininkystės kontrolės agentūra	9	9	0	11	10	1
Europos maisto saugos tarnyba	79	78	0	90	80	9
Europos lyčių lygybės institutas	8	7	0	11	8	2
Europos GNSS priežiūros institucija	106	58	47	55	33	22
Branduolių sintezės energetikos vystymo agentūra	1 482	1 482	0	384	362	7
Eurojustas	35	34	1	41	35	5
Europos jūrų saugumo agentūra	57	53	1	61	53	2
Vidaus rinkos derinimo tarnyba	429	189	0	461	180	37
Europos vaistų agentūra	226	222	0	262	215	41
Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra	8	8	0	9	9	1
Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos biuras	3	3	0	3	2	1
Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra	21	21	0	28	23	5
Europos geležinkelių agentūra	26	25	0	30	26	2
Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra	17	15	1	20	15	5
Europos inovacijos ir technologijos institutas	97	95	0	83	71	7
Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras	48	42	0	52	41	4
Europos mokymo fondas	20	20	0	21	20	1
Bendrijos augalų veislių tarnyba	14	13	0	14	12	0
Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas	22	21	0	26	20	5
Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga	50	49	0	55	48	6
Konkurencingumo ir inovacijų vykdomoji įstaiga	17	16	0	18	16	1
Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga	39	38	0	41	38	2
Mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga	46	44	0	50	43	4
Sveikatos ir vartotojų reikalų vykdomoji agentūra	7	7	0	8	7	1
Transeuropinio transporto tinklo vykdomoji įstaiga	10	10	0	11	9	1
Iš viso	3 559	3 175	97	2 627	1 952	338

Išlaidų rūšis	Įsipareigojimų asignavimai			Mokėjimų asignavimai		
	Asignavimai	Prisiimti	Perkelti	Asignavimai	Atlikti	Perkelti

2012 m. Europos Sąjungos konsoliduotosios metinės ataskaitos

		įsipareigoji mai			mokėjimai	asignavimai
Darbuotojai	813	781	2	829	777	18
Administracinės išlaidos	305	292	1	377	277	79
Veiklos išlaidos	2 442	2 102	95	1 421	899	242
Iš viso	3 559	3 175	97	2 627	1 952	338

4.5. BIUDŽETO VYKDYMO REZULTATAS, ĮSKAITANT AGENTŪRAS

Mln. EUR

	EUROPOS SAJUNGA	AGENTŪROS	Subsidijų agentūroms panaikinimas	IŠ VISO
Finansinių metų įplaukos	139 541	1 925	(1 272)	140 194
Mokėjimai pagal einamųjų metų asignavimus	(137 738)	(1 739)	1 272	(138 205)
Mokėjimų asignavimai, perkelti į N+1 metus	(936)	(338)	0	(1 274)
Atšaukti nepanaudoti asignavimai, perkelti iš N-1 metų	92	171	0	263
Valiutų keitimo kursų pokyčiai per metus	60	(8)	0	52
Biudžeto rezultatas	1 019	12	0	1 031